

Mendelova univerzita v Brně
Agonomická fakulta
Ústav chovu a šlechtění zvířat, oddělení chovu koní

Porovnání výkonnosti nejvýznamnějších rodin a linií

ŠCHK – Měník

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Doc. Ing. Iva Jiskrová, Ph.D.

Vypracovala:

Bc. Barbora Kubištová

Brno 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Porovnání výkonnosti nejvýznamnějších rodin a linií ŠCHK – Měník, vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu literatury.

Diplomová práce je školním dílem a může být použita ke komerčním účelům jen se souhlasem vedoucího diplomové práce a děkana Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně.

V Brně dne: 28. 4. 2016

Podpis diplomanta:

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto si dovoluji poděkovat vedoucí mé práce paní doc. Ing. Ivě Jiskrové, Ph.D. za metodické vedení a veškeré konzultace při zpracování mé diplomové práce.

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení vlivu rodin na exteriérové a výkonnostní znaky svého potomstva a vyhodnocení linií, které působí ve šlechtitelském chovu v Měníku.

Získaná data byla rozdělena do tří databází a zpracovány v programu Statistika 12 Soft, pomocí Analýzy Rozptylu – ANOVA. Pro účely této diplomové práce bylo vybráno 8 pokračujících rodin a dva nejvýznamnější plemenní hřebci – 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta poslední doby.

Nejlepší výsledky vykazuje nejstarší rodina č. 1 Lecha – zakladatelka 68 Lecha, s 52 zastoupenými hodnocenými klisnami. Velmi dobré a vyrovnané výsledky také prokazuje rodina č. 2 Forma – zakladatelka Forma, s 20-ti zastoupenými hodnocenými klisnami

Výsledky potvrzují jednoznačně důležitost zachování rodin v chovu. Dlouhodobě prochované rodiny prokazatelně potvrzují vliv na hodnocení exteriérových ukazatelů KVH, OH, Ohol, které přímo souvisí se zdravím a výkonností hodnocených koní.

Ve druhé databázi se zabývám vyhodnocením vlivu plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge. Konkrétně zde hodnotím jeho potomstvo a jejich vliv v jednotlivých rodinách, které jsou zpracovány v první databázi. Výsledkem této databáze je vysoce statisticky prokázaný vliv pohlaví výkonnostní znaky PK (svod) a ZZV. V tomto případě klisny mají pozitivní vliv na exteriérové a výkonnostní znaky. Vzájemný vliv potomstva po otci 1028 Manillon Rouge a hodnocených rodin nebyl statisticky prokázán.

Třetí databáze hodnotí a vzájemně porovnává dcery plemenných hřebců 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta. V této databázi byl opět prokázán statistický vliv hřebců na své dcery. Výsledky s největším rozdílem byly prokázány ve výkonnostním znaku ZZV. Pozitivní vliv na své dcery se prokázal u plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge. Díky těmto výsledkům můžeme plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge nazvat jako zlepšovatele chovu.

Klíčová slova: kůň, hřebec, klisna, výkonnost, český teplokrevník, Selle française.

ABSTRACT

The purpose of this dissertation was the evaluation of the influence of families on exterior and performance features of their offspring and the evaluation of lines which function in aristocratic breeding in Měník.

Acquired data were separated into three databases and processed in Statistics 12 Soft program, through Analysis of Dispersion - ANOVA. For purpose of this dissertation were chosen 8 ongoing families and two most significant stallions - 1028 Manillon Rouge and 2626 Sahib Kubišta of the recent times. The best results shows the oldest family No. 1 Lecha - the founder 68 Lecha with 52 represented evaluated mares. Also family No. 2 Forma shows very good and balanced results - the founder Forma with 20 represented evaluated mares.

Results confirm positively importance of conservation of families in breeding. Long term homogeneous families demonstrably confirm the influence on evaluation of exterior indicators KVH, OH and Ohol which directly relate with health and efficiency of evaluated horses.

I deal with evaluation of the 1028 Manillon Rouge stallion's influence in the second database. I rate here concretely his offspring and its influence in individual families which are processed in the first database. The result of this database is highly statistical demonstrated effect of sex performance features PK a ZZV. In this case mares have positive influence on exterior and performance features. Mutual influence of the offspring of the father 1028 Manillon Rouge and rated families was not statistically proven.

The third database evaluates and mutually compares 1028 Manillon Rouge's and 2626 Sahib Kubišta's daughters. In this database was demonstrated statistical stallion's influence on their daughters again. Results with the biggest difference were demonstrated in the performance features ZZV. Positive influence on its daughters was proven by a stallion 1028 Manillon Rouge. Thanks to these results we can this stallion 1028 Manillon Rouge call as an innovator of breeding.

Key words: horse, stallion, mare, performance, Czech warmblood, Selle française.

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. CÍL PRÁCE.....	7
3. LITERÁLNÍ PŘEHLED	8
3.1. Vývoj a historie chovu koní v českých zemích	8
3.2. Vznik a vývoj plemene český teplokrevník.....	13
3.3. Výkonnostní zkoušky českého teplokrevníka	17
3.3.1. Historie a vývoj výkonnostních zkoušek českého teplokrevníka	17
3.3.2. Šlechtění českého teplokrevníka	22
3.3.3. Selektce českého teplokrevníka.....	24
3.3.4. Současná podoba výkonnostních zkoušek českého teplokrevníka	26
3.4. Plemeno Selle Français	27
3.4.1. Vývoj plemene Selle Français	27
3.4.2. Selektce a šlechtitelský program Selle Français.....	29
3.4.2.1. Selektce hřebců SF	30
3.4.2.2. Selektce chovných klisen SF	31
3.5. Vývoj šlechtitelského chovu koní v Měníku	31
3.5.1. Plemenní hřebci, kteří ovlivnili současný vývoj chovu ŠCHK	36
3.5.1.1. 2626 Sahib Kubišta.....	36
3.5.1.2. 1028 Manillon Rouge	37
3.5.1.3. 2640 Radegast	40
4. MATERIÁL A METODIKA	42
4.1. Databáze A	42
4.2. Databáze B	44
4.3. Databáze C	45
4.4. Metody statistického zpracování	46
4.4.1. Jednofaktorová ANOVA.....	46
4.4.2. ANOVA s interakcemi	47
4.5. Procentuální porovnání databází A, B, C	47
4.5.1. Procentuální zastoupení databáze A	47
4.5.2. Procentuální zastoupení databáze B a C.....	48
5. VÝSLEDKY A DISKUZE.....	49
5.1. Výsledky databáze A.....	49
5.1.1. Jednorozměrné výsledky databáze A	49
5.1.2. Tukeyův HSD test databáze A	50

5.1.3.	Scheffeho test databáze A	51
5.2.	Výsledky databáze B	51
5.2.1.	Jednorozměrné výsledky databáze B.....	51
5.2.2.	Tukeyův HSD test databáze B.....	52
5.2.3.	Scheffeho test databáze B.....	53
5.3.	Výsledky databáze C	54
5.3.1.	Jednorozměrné výsledky databáze C.....	55
5.3.2.	Tukeyův HSD test – databáze C.....	55
5.3.3.	Scheffeho test databáze C.....	56
5.4.	Procentuální porovnání a hodnocení exteriérových a výkonnostních znaků osmi nejvýznamnějších rodin, z databáze A	57
5.5.	Procentuální porovnání a hodnocení exteriérových a výkonnostních znaků potomstva plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge.....	62
5.6.	Procentuální porovnání a hodnocení exteriérových a výkonnostních znaků klisen po otcích 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta.....	66
6.	ZÁVĚR.....	70
7.	POUŽITÁ LITERATURA	72
8.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	76
9.	SEZNAM OBRÁZKŮ	77
10.	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	78
11.	PŘÍLOHY	81

1. ÚVOD

Chov koní stojí na počátku pomyslné pyramidy vývoje dnešního koně, určeného buď pro rekreační využití širokou veřejností, nebo úzkou specializací, nejčastěji sportovní nebo pracovní. Pro pochopení významu koní v celém jeho využití, je nutné se podívat i do historie chovu. Kvalitní chov koní v České republice několikrát velmi negativně ovlivnili politické události, nicméně dnešní chov koní zaznamenává vzestup jak v počtu, tak v kvalitě.

Cílená a systematická práce s koněm začíná již výběrem vhodných rodičů, kteří jsou svým exteriérem, charakterem a výkonností vhodní pro početí nového potomka, na kterém by se měly odrazit kladné vlohy a genofond rodičů a stát se jejich nositelem. A právě výběrem matky a otce chovatel nepřímo ovlivňuje budoucí vývoj jedince i chovu. Proto je znalost genetických dispozic rodičů a především rodin a linií podstatou chovatelské práce, která systematicky směřuje k cílené výstavbě plemenného typu s charakteristickými užitkovými vlastnostmi daného plemene koní.

Motivem mé diplomové práce je rozbor dlouholetého chovatelského úsilí v šlechtitelském chovu v Měníku, v rámci osmi nejdůležitějších rodin a potomstva dvou nejvýraznějších plemenných hřebců působících v našem rodinném chovu v Měníku v období posledních 20-ti let. Ve své práci jsem se zaměřila především na vyhodnocení vlivu rodin a plemenných hřebců na exteriérové a výkonnostní znaky potomstva. Pro rozbor vlivu jsem použila statistické programy Excell a Statistika 12 Soft.

2. CÍL PRÁCE

Přesným cílem mé práce bylo vyhodnocení nejvýznamnější částí šlechtitelského chovu v Měníku. V rámci této práce byly vypracovány tři databáze, které hodnotí potomstvo ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o. První databáze se zabývá zhodnocením vlivu rodin na exteriérové a výkonnostní znaky svého potomstva. Ve druhé databázi se zabývám vyhodnocením vlivu plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge, který byl v roce 2004 importován do české republiky za účelem plemenitby v ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o. V této databázi hodnotím jeho potomstvo a jejich vliv v jednotlivých rodinách, které jsou zpracovány v první databázi. Třetí databáze hodnotí a vzájemně porovnává dcery plemenných hřebců 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta.

3. LITERÁLNÍ PŘEHLED

3.1. Vývoj a historie chovu koní v českých zemích

První zmínky o chovu v našich zemích jsou datovány do doby osidlování Slovy v 6. století. Koně nebyli zpočátku využíváni pro vojenské účely, protože slovanští bojovníci válčili pěší, ale 7. a 8. století se kůň stal důležitým dopravním a tažným zvířetem. Poté začali být koně využíváni i ve vojenství, což bylo podstatným důvodem k rozšiřování jeho chovu. Již v 9. století se díky rozvoji chovu dokonce koně i hojně vyváželi a stali se jedním z hlavních vývozních artiklů z Čech. Kromě vojenství se koně postupně uplatňovali v lovectví, rytířství, koně typu ceremoniálního, pracovní koně a koně soumarští. Navíc se chovali koně jednostranně tažní, kteří ovšem, obzvláště v zemědělství, museli být schopni pracovat i pod sedlem (MARŠÁLEK, 2008).

Pro účely chovu koní byly budovány hřebčiny. Velmi dobře fungovaly hřebčiny řádu německých rytířů. Ty byly centrálně řízeny, byly zdokumentovány první náznaky šlechtitelské práce, mimořádná pozornost byla věnována výběru plemenů. Byli vybíráni takoví hřebci, kteří svou výkonnost prokázali např. v turnajích nebo válečných akcích. Výkonnost klisen se neproěřovala. Chovem koní se začali zabývat i kláštery, kde také byla uplatňována určitá racionální hlediska na jednotně řízený chov koní (MARŠÁLEK, 2008).

V novověku dochází k rozvoji palných zbraní a mění se tak technika válek, koně museli pohotově reagovat na pomůcky jezdce v individuálních soubojích. Těmto požadavkům nejlépe vyhovovali koně španělští, kteří pronikli do našich zemí a byli chováni v mnoha hřebčinech. V 17. - 18. století směřovala chovatelská opatření ke zkvalitnění zemského chovu. Přesto byla stále hlavním posláním zemského chovu produkce vojenských koní a produkce koní pro zemědělské účely byla druhořadá. V 18. století dochází k dalšímu využívání koní, a to v poštovních službách. Struktura plemen koní se mění, rozhodující se stává rychlost dopravy a vývin tažné síly. Španělští koně ustupují koním plemen anglických (MARŠÁLEK, 2008).

Během válečných tažení koní ubývá. V důsledku toho císař Karel VI. v roce 1736 vývoz koní zakázal a nařídil věnovat se důkladně zvyšování populace koní v Čechách a k reprodukci využívat pouze dobré hřebce a klisny. Další pokrok v chovu koní byl zaznamenán v době vlády Marie Terezie, která musela zajišťovat přísun kvalitních koní vojsku v dostatečném množství. Ta např. v roce 1756 vydala předpis o zlepšení chovu koní,

v roce 1763 patent k zavedení jednotného šlechtění v chovu koní, byl nařízen soupis hřebců, kteří byli v kohoutku vysocí nejméně 168 cm a byli bez dědičných vad. Klisny vybrané do chovu byly označeny výžehy stejně tak hříbata do 3 let věku. V roce 1764 vydala pak císařovna nařízení o zřizování erárních hřebčinců, o bezplatném zapouštění klisen (MARŠÁLEK, 2008).

Nejvýznamnějším mezníkem v tehdejším chovu koní habsburské monarchie bylo nařízení císaře Josefa II. z roku 1780, kterým pověřil organizací a řízením chovu koní vojenskou správu. Ta převzala všechny vhodné hřebce a rozmístila do hřebčích stanic. Hřebčí stanice byly zřízeny u jednotlivých jezdeckých, případně dělostřeleckých útvarů a staly se základem pozdějších státních hřebčinců (JISKROVÁ a MISARĚ, 2006).

Dekretem ze 17.1. 1782 „bylo dáno poučení“ o podmínkách pro uznání plemeníků a způsobilosti klisen k připouštění. Cirkulářem z 27. 5. 1795 bylo určeno označování výžehů pro registraci plemeníků (DUŠEK, 1992).

K podpoře domácího chovu byly zvýšeny ceny remont, a tím snižen jejich dovoz z Holštýnska. Rovněž Josef II. pokračoval ve zvelebovacích akcích. Opatřením z r. 1780 zlepšil chov koní a jeho organizaci, zřizoval zemské hřebčiny, vydal nařízení o připouštění hřebců, zřídil zvěrolékařskou školu, ke které dala základ už Marie Terezie. Také vypisoval chovatelské prémie, podporoval vydání odborných hipologických publikací. Značným pokrokem bylo zřízení státních hřebčích stanic s bezplatným připouštěním (DUŠEK, 1992).

V roce 1908 nastoupil u Moravské zemědělské rady jako první inspektor chovu koní MVDr. Josef Taufer. Jeho zásluhou bylo zahájení konání přehlídek klisen za účelem jejich zápisu do plemenných knih. Při výběru byl zjišťován původ, klisny byly měřeny, byly zapisovány jejich přednosti a vady tělesné i užitkové. V době první světové války MVDr. Taufer chránil materiál koní před dodávkami vojsku. Roku 1916 vydal brožuru „Válka a chov koní na Moravě“, ve které uvádí, že na Moravu bylo dodáno pro válečné účely 34.505 koní to je 25 % celkového stavu koní. Nejvíce byly postiženy okresy s nejlepším chovným materiálem (ŠTENCL, 1976).

V první světové válce roku 1915 byla svedena poslední velká bitva, celkem bylo využito 1,5 milionu koní, z nichž bylo usmrceno 60 %. (DUŠEK, 1992).

Po ukončení války byl MVDr. Taufer povolán do ministerstva zemědělství v Praze jako přednosta oddělení živočišné výroby. Jeho hlavním úkolem bylo reorganizovat chov koní

v nově založené republice. Především bylo nutné uvést do provozu státní hřebčince. V nich konali odbornou službu důstojníci, které ale Taufer nahradil českými vojenskými zvěrolékaři a veterináři, kteří do té doby sloužili v hřebčinech a hřebčincích (ŠTENCL, 1976).

Plemenný materiál hřebců byl přestárlý, neboť jeho doplňování za války vázlo. Největší rakouský hřebčín Radovec byl evakuován do rakouských zemí a koně trpěli podvýživou. Dovoz plemenných hřebců z Oldenburska a Belgie se nedal ihned uskutečnit. Především bylo zapotřebí zajistit zapouštění klisen na státních hřebčinech. Po převratu odvezli Maďaři ze Slovenska přes 150 plemenných hřebců a část prodali místním zájemcům (ŠTENCL, 1976).

Typ chovaných koní však zemědělcům nevyhovoval. V roce 1872 bylo vyhověno požadavku na větší rámec a jejich mohutnost. Počínaje r. 1869 – vytvořením dualismu – dodávaly hřebce do českých zemí hřebčiny v Radovci a v Piberu. Avšak ani tyto hřebčiny nesplnily požadavky zemědělství na hřebce většího rámce a mohutnosti. Řízení chovu koní převzalo Ministerstvo orby a to prostřednictvím zemské komise pro chov koní (DUŠEK, 1992).

Celosvětovému rozvoji chovu koní se věnovala značná pozornost i v dalších menších zemích. Klisny přiděloval stát zemědělcům na revers, byly zapouštěny zdarma; rovněž byly zemědělcům do držení přidělovány i plemenní hřebci. Poplatky za zapouštění klisen byly zavedeny v r. 1861. Chov koní byl stále řízen vojenskou správou, která v koncepčních záměrech prosazovala zájmy vojenské a ne zemědělské (DUŠEK, 1992).

Krizi v chovu koní v roce 1927 popisuje ŠTENCL (1976). Jako jednou z příčin krize v chovu koní byla okolnost, že bylo dováženo stále více koní, než bylo vyvezeno. Jedinou výjimkou byl rok 1921, kdy bylo vyvezeno do západních zemí daleko více koní než v jiných letech (vývoz 12.903 a dovoz 1.344). V ostatních letech bylo vyvezeno až 2.888 a dovezeno až 8642. Kromě toho byl dovážen drahý chovný materiál, většinou korektoři chovu, kteří stáli v ceně vysoko. Vyvážel se chovný materiál méně kvalitní za nízké ceny. Tak vznikal velký rozdíl v ekonomických výsledcích vývozu a dovozu. Krize v chovu koní náhle pominula, byli vyřazeni přestárlí koně a zemský svaz chovatelů koní začal věnovat větší pozornost nabídce koní.

V první polovině 19. století nastává rozmach chovu koní pro hospodářské účely. Byly zavedeny plemenné knihy, pořádaly se první výstavy. Využití koně v zemědělství zvyšovalo

produktivitu práce a intenzitu hospodaření a kůň získával přednostní postavení mezi ostatními hospodářskými zvířaty. To vedlo nejen k rozšiřování chovu chladnokrevných koní, ale zároveň ke snaze o zmohutnění koní teplokrevných, především využití oldenburských koní. Začínají se zakládat chovatelské svazy a využívá se testace hřebců a výkonnostní zkoušky (MARŠÁLEK, 2008).

Po zajištění provozu ve státních hřebčincích bylo zapotřebí zreorganizovat jediný hřebčín v nové republice v Kladrubech nad Labem, který dosud sloužil pro účely vídeňského dvora. MVDr. Josef Taufer byl jediný odborník, který byl schopný uskutečnit organizaci v chovu koní v nové republice. Cíl v chovu koní pro zemědělství viděl v chovu mohutného teplokrevného koně ušlechtilých tvarů, mnohostranně upotřebitelného. K vytvoření takového typu koně se v dřívějších letech uplatňoval anglický plnokrevník. Proto MVDr. Taufer nevyklučovat příslušníky tohoto plemene z použití zejména v hřebčinech a také plně uznával oprávněnost soukromého plnokrevného hřebčina v Napajedlech. Pro těžké práce v zemědělství uznával chladnokrevné koně belgického a norického plemene (ŠTENCL, 1976).

Aby se chladnokrevný kůň v našich poměrech nezdravě rozšiřoval, připouštěl MVDr. Taufer v Čechách a na Moravě oldenburské a východofríské hřebce. Hřebci těchto plemen přispívali ke zmohutnění našich domácích koní, ke zvýšení jejich ranosti a ke zmírnění jejich bujného temperamentu. MVDr. Taufer se zúčastnil nákupu oldenburských hřebců, které vybíral velmi svědomitě (ŠTENCL, 1976).

Využití oldenburského chovu popisuje Bílek (1955). Kůň oldenburský byl nejtěžším koněm teplokrevným, domovem byl v severním Německu. Dalším byl jemu blízce příbuzný kůň východofríský. Obojí byli k nám hojně importováni a měli hlavně v Čechách důležitou úlohu jako protiváha přílišnému rozšíření koně chladnokrevného. Dovedli vtělit zemskému koni poměrně rychle větší mohutnost a vytvořit tak podklad pro hřebce ušlechtilejších polokrevných plemen. Osvědčili se zvláště dobře jako koně hospodářští. Ve východních Čechách se rozšířila domácí linie oldenburského hřebce „Bystrý“, jejíž příslušníci byli mohutnějšími teplokrevníky. Dále Bílek (1955), uvádí, že z jiných plemen ušlechtilejších teplokrevných koní působilo v Čechách a na Moravě několik hřebců hannoverských, východopruských a anglonormanských. Většina těchto hřebců byla nahrazena polokrevníky kmene Furioso, Przedswit, Nonius a Gidran.

LERCHE a MICHAL (1956) popisují linii Bystrý jako nejznámější a nejuspěšnější linii své doby. Tato linie byla založena hřebcem 496 Bystrý, který se narodil roku 1919 po importovaném oldenburském hřebci 658 Ehlert z klisny zemského chovu po 41 Furioso IX. Na upevnění a rozšíření této linie mají největší zásluhu jeho synové 466 Bystrý Rohoznický a 492 Bystrý Rohoznický, oba z matky po anglickém plnokrevníkovi. Linie Bystrého se vyznačovala mohutností, ale také kratším, méně vydatným chodem a strmější a kratší přední spěnkou.

Události druhé světové války, německá okupace a přechod fronty v roce 1945, měly podle JISKROVÉ a MISAŘE (2008) dvojitý vliv na chov koní u nás. V době okupace naše chovy sice utrpěly odvody koní, na druhé straně však okupační řády nebránily chovatelské a plemenářské činnosti.

Neblaze se projevil přechod fronty přes naše území roku 1945, a to především odvečením velkého počtu koní včetně plemenných hřebců ustupující německou armádou a rozšířením nákaz. Chov koní byl odvětvím živočišné výroby, které bylo válkou nejvíce postižené, neboť válčící armády vybíraly k doplnění stavů koní, nejschopnější koně bez ohledu na to, zda se jedná o plemenný materiál. Na druhé straně však v Čechách zůstala značná část kořistních koní, kteří byli převážně původu hannoverského, trakenského a východopruského a do značné míry ovlivnili náš poválečný chov. A to sice hannoverští plemenci Alarm a Almhirt, stádo 240 hannoverských, meklenburských a především trakenských a východopruských klisen vybraných pro hřebčín Hostouň na Šumavě, které později tvořili jádro chovného stáda v hřebčíně Albertovec (JISKROVÁ a MISAŘ, 2008).

V souvislosti s mechanizací zemědělství a kolektivizací došlo po druhé světové válce k výraznému poklesu chovu koní. Z oblasti zemědělské výroby kůň během následujících 20 let prakticky vymizel. A tím pokračovala neujasněnost a nekoncepčnost (MARŠÁLEK, 2008).

Po skončení 2. světové války se správa chovu koní snažila urychleně nahradit válečné ztráty, obnovit stádo hřebců a utlumit zavlečenou hřebčí nákazu (JISKROVÁ a MISAŘ, 2008).

K zajištění dalšího rozvoje chovu koní schválilo MZVž ČSSR v roce 1974 „Koncepti rozvoje chovu koní do roku 1990“. Koncepte vycházela z tehdejšího stavu koní v ČSSR a přihlížela k perspektivám v jejich chovu. Plemenářská práce se přednostně zaměřovala na

produkcí mnohostranně užitkových teplokrevných koní s vysokou sportovní výkonností. To vyžadovalo zvýšení selekčního tlaku v požadovaném směru při různých stupních výběru, v průběhu odchovu a při zařazování do chovu. Počítalo se s využitím zušlechťujících plemen s vynikajícími skokovými schopnostmi, jako byli trakénský a hannoverský kůň. Koncepce předpokládala, že v roce 1990 se bude v ČSR chovat 80 % teplokrevníků a 20 % chladnokrevníků (BŘEZINOVÁ a PETŘÍK, 1987).

MARŠÁLEK (2008) na rozdíl od Březinové a Petříka (1987) uvádí, že „Koncepce rozvoje v chovu koní do roku 1990“ stanovila předpokládané typy chovu ve třech oblastech – jednostranně užitkový typ dostihový a sportovní (A1/1, klusák, A1/2, mnohostranně užitkový typ (teplokrevný kůň s různým podílem A1/1 a ušlechtilejších plemen zahraničních) a jednostranně užitkový typ tažný (chladnokrevní koně).

Vývoj produkce koní byl podpořen ministerstvem zemědělství a výživy především formou prémie na hřibata a klisny, vyplácenou od roku 1975. Po roce 1980 se začíná v chovu uplatňovat i inseminace hluboce zmrazeným spermatem. Zodpovědnost za rozvoj chovu koní byla svěřena Státnímu plemenářskému podniku. Trvalou součástí šlechtitelských programů se stala testace výkonnosti mladých plemenných koní v jezdeckých disciplínách, od roku 1983 došlo ke zvýraznění spolupráce mezi plemenářskou organizací a hlavním odběratelem chovaných koní, kterým se stávala oblast jezdeckého sportu (MARŠÁLEK, 2008).

3.2. Vznik a vývoj plemene český teplokrevník

DUŠEK (2007) uvádí, že na území České republiky byly původně chovány dva typy teplokrevníků. Tažný typ v Čechách ovlivnili především importovaní oldenburští plemeni. Na vývoji ušlechtilejšího moravského teplokrevníka se podíleli plemeni rakouskouherských polokrevných kmenů Furioso, Przedswit, Gindran a Nonius. Český teplokrevník byl intenzivně šlechtěn od konce 19. století četnými importy hřebců těžkých teplokrevných plemen oldenburského a východofríského koně a také omezeně normanskými.

Změna politických a ekonomických poměrů v roce 1989 vyvolala výrazné zvraty i v oblasti chovu koní. V zemědělských podnicích byl většinou chov koní chápán jako nadstavba, která nevytváří ekonomický přínos, a proto zrušení chovu koní bylo bezprostředním následujícím opatřením po výměně vedení za nové. Kvalitní koně byli prodáváni do zahraničí ve snaze zlepšit ekonomickou situaci podniku, méně kvalitní koně byli

vydání jako restituční závazky za velmi nízké ceny a následné restituenty opět prodávání (MARŠÁLEK, 2008).

MISAŘ (2011) ještě podrobněji popisuje období vzniku plemene český teplokrevník po druhé světové válce. Zánikem hipomobilních útvarů poklesla potřeba výkonných jezdeckých koní. Vzápětí docházelo k náhradě potažní síly využitím motorů při kultivaci zemědělské půdy a konsolidací osobní a nákladní opravy. Změnami ztrácel dřívější ušlechtilý teplokrevník předchozí zázemí. Snaha zvýšit jeho výkonnost v tahu a omezit živý temperament nebyla vzhledem k růstu konkurence mechanizace perspektivní. Perspektiva dalšího šlechtění podnítila v tuzemské hipologii vzniku dvou koncepčně rozdílných směrů. První, reprezentovaný Dr. Ing. V. Michalem, který doporučoval zachovat ušlechtilost a jezdeckou výkonnost pro růst nároků na využití volného času. Směr tudíž předpokládal perspektivní přesun využití teplokrevníků z ekonomické do společenské sféry. Druhý směr propagoval záměr konkurovat mechanizaci dokonalejší kultivací zemědělské půdy. S ním souvisela potřeba zvýšit výkonnost v tahu, omezit živý temperament teplokrevníků a podřídit ho nárokům námezdní pracovní síly.

Dále MISAŘ (2011), zmiňuje vyslání Dr. Ing. V. Michaela na OH ve Stockholmu, kde skončila snaha využít teplokrevníky konsolidovaných chovů k produkci jezdeckých koní. Zástupci zahraničních ekip, především francouzské a německé, tam potvrdili jeho představu změnami principu šlechtění v jejich zemích. Na provedení změn nebyly v ČSR politické podmínky. Jezdecký sport byl komunistickými ideology považován za sport, který rozvíjí individualitu. Tím se vymykal požadovanému rozvoji kolektivního principu. Zvýšenými výnosy tento záměr získal prioritu a vzrostl počet plemenů českého teplokrevníka na moravských připouštěcích stanicích. Jejich stav dynamicky stoupal a vrcholil v sezónách 1963 a 1967 až na 24 hřebců českého teplokrevníka. Z pohledu tehdy reprezentovali více než třetinu (35,3% a 36,4%) plemenů v moravské teplokrevné plemenitbě. Jejich počet v moravském chovu se výrazně snížil teprve počínaje rokem 1970.

Podle NAVRÁTILA (1997) byla populace českého a slovenského teplokrevníka v rámci šlechtitelského programu zušlechtována vybranými hřebci hannoverského a trakénského plemene nebo hřebci anglického plnokrevníka.

Cílem tohoto zušlechtování bylo zvyšování výkonnostního potenciálu populace; hannoverští hřebci vnášeli do chovu hlavně požadovaný mechanický a skokový potenciál, trakenští hřebci temperament, souladnost a rovněž mechaniku pohybu (DUŠEK, 1992).

Šlechtění českého teplokrevníka popisuje MISARĚ (2011), jako splynutí dříve osobitých plemen. Vznikla chovná základna pro šlechtění jediného plemene pojmenovaného český teplokrevník. Konsolidace jeho typu a vlastností byla realizována prostřednictvím následujících skupin plemenů:

- Hřebčinských plemenů z hřebčinců Albertovec, Kladruby nad Labem, Horní Motěšice a Netolice,
- Anglických plnokrevných plemenů působících v teplokrevném chovu,
- Importovaných plemenů,
- Plemenů zemského chovu odpovídajícího typu a vlastností.

Z důvodů sílící poptávky po jezdeckých koních postupně převládali v plemenitbě plemenici pocházející z hřebčinců (MISARĚ, 2011). Tito ušlechtilejší plemenici chováni zvláště na Moravě, byli nazýváni anglickými polokrevníky. Změna této terminologie nastala při novelizaci ČSN 46 6310 roku 1982 (DUŠEK, 1992).

V roce 1983 byli poprvé označeni za české teplokrevníky. Míra ovlivnění teplokrevné plemenitby hřebčineckými plemeníky byla přímo úměrná úrovni konsolidace jejich základních stád. Z toho důvodu převládali ve šlechtění především plemenici hřebčina Albertovec a Kladruby nad Labem. Oba hřebčiny disponovaly klisnami odpovídajícího typu a ušlechtilosti, s konsolidovaným původem. Později je doplnili teplokrevní plemenici pocházející z hřebčina Netolice, nebo ostatních šlechtitelských chovů. (MISARĚ, 2011).

Vlivem selekce na sportovní výkonnost narůstal v teplokrevném chovu počet plemenů s prověřenou sportovní výkonností. Část z nich byla výsledkem předchozího šlechtění. Ostatní byli importováni většinou z chovů, na které měla selekce na sportovní výkonnost dlouhodobý vliv. Konkurenční schopnost potomstva některých tuzemských plemenů byla srovnatelná s úrovní výkonnosti potomstva importovaných. Skokovou výkonností vyniklo zejména potomstvo hřebců 235 Dietward-7, 2440 Dietward-23, 2287 Przedswit Horymír a 2221 Quoniam II-146. Oba Dietwardovi synové a 2221 Quoniam II.146 pocházeli z konsolidovaného kmenového stáda hřebčina Albertovec (MISARĚ, 2011).

Současný princip šlechtění českého teplokrevníka byl zahájen v letech 1992 – 1993. Tehdy se stala autoritou šlechtění Asociace svazů chovatelů koní sdružující hipologické chovatelské svazy. První svazek plemenné knihy českého teplokrevníka byl vydán v roce 1995. V souvislosti s novelizací Zákona o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských

zvířat č 154/2000 Sb. později převzal funkci uznaného chovatelského sdružení Svaz chovatelů českého teplokrevníka. Ten je správcem plemenné knihy ČT a garantem pro jeho šlechtění. (MISAŘ, 2011).

Vývoj stavu koní v letech 1990 – 2002 uvádí MARŠÁLEK (2008). Z 26.924 koní registrovaných v České republice v roce 1990 se stav koní snížil do roku na 18.039 kusů. V následujícím období se v chovu koní začíná projevovat postupné zlepšování ekonomické situace obyvatel i v rozvoji chovu koní. V roce 2000 eviduje Statistický úřad v České republice 23.835 koní a v následujícím roce 2001 dosahuje 25.795. V roce 2002 se změnila pravidla evidence koní podle soupisu hospodářského zvířectva a objevují se přesnější údaje vycházející z podkladů Ústřední evidence koní.

Tabulka 1 Vývoj stavu koní od roku 1945 – 2014

Zdroj: Ministerstvo zemědělství - Koncepce chovu koní v ČR 2014, ČSÚ - soupis hospodářských zvířat, Ústřední evidence koní

Rok	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980
Kusy	449.000	400.000	333.050	235.574	115.413	75.152	35.188	25.788
Rok	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2014	2015
Kusy	26.833	26.924	18.039	23.835	49.512	71.223	81.124	Cca 84.200

Z tabulky je patrné, že stavy koní se vyvíjely podle společenské poptávky a hlavně ekonomické síly majitelů koní. Válečné události přirozeně ovlivnily chov koní negativně. V období po druhé světové válce prodělával chov koní vývoj v určitých peripetiích, s výrazným poklesem počtu koní v zemědělství. Snižování početních stavů koní bylo sice nezbytné, neboť uplatnění mechanizace bylo určujícím faktorem dalšího vývoje ve všech hospodářsky vyspělých zemích, ale pokles počtu koní až na 5 procent (ve srovnání s nejvyšším poválečným stavem), byl nejnižší v širokém mezinárodním měřítku (MZE - KONCEPCE CHOVU KONÍ V ČR, 2014).

MARŠÁLEK (2008) zmiňuje, že významným momentem dnešního zvyšování stavů je i téměř nulová selekce, která se ale odráží v přetlaku nabídky koní nad poptávkou a jejímž důsledkem je obtížná ekonomická situace v chovu koní. To způsobuje zaplavení trhu méně kvalitními koňmi za nízké ceny a následnou obtížnou prodejností kvalitních zvířat, často za cenu ekonomické ztráty. Maršálek (2008), také upozorňuje, že v České republice se ročně

poráží a jatečně zpracovává přibližně 100 koní, což je naprosto nedostačující nejen z hlediska spotřeby masa, které dovážíme z Argentiny, ale především z hlediska negativní selekce v chovu koní, která představuje prakticky jen zdravotní selekci a nikoli selekci chovatelskou, což se projevuje postupným zhoršováním kvality populace koní v České republice a až na výjimky neprodejnost českých koní na zahraničním trhu. Z chovatelského hlediska je ještě nebezpečnější nezáměr českých sportovních jezdců o koně českého původu a omezená prodejnost českých koní i na tuzemském trhu, která ve svém důsledku vede k podpoře zahraničních chovatelů na úkor chovatelů českých.

Řád plemenné knihy českého teplokrevníka uvádí, že cílem šlechtění českého teplokrevníka je ušlechtilý, korektní a lehce jezditelný kůň, který je na základě svého temperamentu, charakteru, prostorné a elastické mechaniky pohybu a pevného zdraví vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu v rámci disciplin FEI a pro volnočasové aktivity. Dospělý kůň je středního tělesného rámce s dobrými liniemi, pevného fundamentu a bez zjevných a geneticky podmíněných vad a chorob (ŘPK ČT, 2014).

3.3. Výkonnostní zkoušky českého teplokrevníka

3.3.1. Historie a vývoj výkonnostních zkoušek českého teplokrevníka

BÍLEK (1955) popisuje činitele, na nichž závisí výkonnost koní, jsou to: stavba těla, konstituce, temperament a charakter. Tito činitelé jsou sice již dáni v každém koni, kterého k vykonávání práce používáme, máme však možnosti, na některé z nich působit a přizpůsobovat je dané potřebě. Mimo to působí na výkonnost činitelé, na koni nezávislí, to jsou podmínky za nichž pracuje, např. stupeň jeho výcviku, výživný stav, počasí, terén, půda a hlavně praktické dovednosti a zkušenosti člověka, který jej řídí při vykonávání práce.

JISKROVÁ a MISAŘ (2008) popisují tyto činitelé jako endogenní faktory. **Stavba těla** má významný vliv na podobu mechaniky pohybu. Proto platí vztah, že čím korektnější a harmoničtější je tělesná stavba, tím větší je předpoklad prostorné mechaniky pohybu a využití síly, které podmiňují výkonnost. Čím méně korektní je stavba těla, tím větší nároky klade výkon koně na ostatní výkonnostní faktory, především charakter a konstituci a tím větší je fyzické a morální opotřebenění koně. Jako další JISKROVÁ a MISAŘ (2008) zdůrazňují **Konstituci**. Čím je jednostrannější výkon a námaha intenzivnější, tím větší nároky klade na

kritický bod konstituční tvrdosti. Teprve reakce kritického bodu na stupeň výkonu stanoví spolehlivě míru konstituční tvrdosti.

Projev **temperamentu** závisí na kondici a zdraví koně. Temperamentní kůň vkládá do výkonu více energie a tím může zvýšit výkonnost. V této souvislosti je důležité, aby tato energie byla vynaložena účelně, tzn. ve smyslu požadované práce. V opačném případě se tato energie zpravidla neúčelně vybíjí proti požadavkům výkonu. **Charakter** k požadovanému výkonu vyjadřuje míru energie, kterou je kůň ochoten vynaložit v zájmu práce, která je mu určena a spolehlivost, s níž je energii ochoten opakovaně vyvinout. Z důvodu této ochoty je charakter k požadovanému výkonu nejvýznamnějším ze všech faktorů podmiňujících výkonnost koně (JISKROVÁ a MISARĚ, 2008).

Podle MISARĚ (2011), je těžiště užití koní jejich fyzická síla. Míru energie, poskytnutou koněm v zájmu požadovaného výkonu, je dána jeho výkonnost. Princip prověřování této výkonnosti je podstatou selekce neboli prostředkem zachování, případně zvýšení požadovaných vlastností jednotlivých plemen. Výběrem kritérií a stanovení jejich normy je vytvořen systém výkonnostních zkoušek.

Výkonnost odchovaných koní je základním požadavkem ve všech chovech s jakýmkoliv účelem a zkoušky výkonnosti všeho chovného materiálu jsou nezbytným prostředkem k udržení, po případě zvýšení výkonností chovaných plemen (LERCHE a MICHAL, 1956).

Mají-li zkoušky výkonnosti dobře vyhovovat účelu, musí být přesně zaměřeny na praktické upotřebení dotyčného plemene koní. Normy musí být správně stanoveny. Zásadní je koně vyzkoušet ve všech vlastnostech potřebných k praktickému upotřebení dotyčného plemene (BÍLEK, 1955).

BÍLEK (1955) také klade důraz na to, že výkonností zkoušky musí být tak přizpůsobeny, aby neznamenal ničení chovných koní, nýbrž pouze jejich důkladné vyzkoušení a vyřazení těch jedinců, kteří v některé z důležitých disciplin nevyhovují. Mají-li mít zkoušky výkonnosti význam, je třeba postupovat naprosto důsledně a vyřazovat všechny koně, kteří při zkouškách nevyhovují daným požadavkům a naopak dávat přednost v chovu těm jedincům, kteří vykazují nejlepší výsledky. Výkonnostní zkoušky se osvědčují zvláště pro potřebu hřebčínů, kde je velmi důležité podrobovat všechny koně soustavně zkouškám

výkonnosti, než je zařadíme do chovu. Hřebčínský chov má totiž možnosti dát koni k jeho vývoji od časného mládí téměř ideální prostředí.

LERCHE a MICHAL (1956) také konstatují smysl výkonnostních zkoušek, jako nezbytným prostředkem ke zvelebování chovu. Dokonce v hřebčinském chovu jsou jako jediným způsobem, který zabraňuje izolaci od praktické potřeby a v zemském chovu zamezuje poklesu konstituční zdatnosti.

V prvních desetiletích existence ČSR převládal ve státních hřebčínách a hřebčincích plemenný materiál získaný z konkurzní podstaty hřebčínů Radovec a Piber. Tito koně vynikli ušlechtilostí, harmonií a konsolidovanými původy. Dokladem jejich prochovanosti byl poměrně spolehlivý přenos vlastností na potomstvo, nedostatkem většiny takto získaných plemenů byla jednostranně prověřená výkonnost (MISAŘ, 2011).

Rakouské státní hřebčiny i hřebčince byly však v rukou armády a chovní koně byli zkoušeni na výkonnost pouze pod sedlem. Ovšem základ chovu koní byl v zemědělství, které bylo největším a nejtrvalejším spotřebitelem koní, vznikl rozpor mezi rakouskými hřebčiny a potřebou zemského chovu. Plemenní hřebci dodávaní zemskému chovu rakouskými hřebčiny byli výborného exteriéru, ale většinou netahali a jejich potomstvo bylo v tahu rovněž nespolehlivé. Nastal tedy odklon od rakouských polokrevných kmenů, došlo k rozšíření koně chladnokrevného a z teplotokrevných plemen byl dovážen hromadně kuň oldenburský. Jeho konstituce byla však pro naše poměry měkká. Polokrevné kmeny Furioso, Przedswit se udržely z velké části na Moravě a v hřebčínách. Správným plemenným výběrem a správně zaměřenými zkouškami výkonnosti v hřebčínách se podařilo přizpůsobit tyto kmeny zemědělským potřebám, takže nyní tvoří základ našeho teplotokrevného chovu (BÍLEK, 1955).

Značným pokrokem bylo zřizování chovatelských svazů, které spolupracovaly se státními hřebčinci při prosazování chovných záměrů. Pozitivní úloha těchto svazů byla zjišťování testace hřebců, tedy hodnocení jejich výkonnosti. Právě zkoušky výkonnosti byly významným kvalitativním pokrokem při zlepšování výkonnostního potenciálu chovaných populací koní. Tyto výkonnostní zkoušky byly zpočátku velmi jednoduché a byly zaměřeny hlavně na hodnocení tažné síly, teprve postupně se počet hodnocených vlastností zvyšoval a zkušební systémy se zdokonalovaly. Všechna tato opatření směřovala tedy jednoznačně k systematickému zvyšování výkonnosti koní (DUŠEK, 1992).

Vznik prvních oficiálních výkonnostních zkoušek v roce 1936 popisuje MISARĚ (2011). Roku 1931 vyslalo ministerstvo zemědělství tehdejšího komisaře státních ústavů pro chov koní Dr. V. Michala na stáž do německých státních ústavů pro výcvik a zkoušení mladých hřebců ve Westercelle a Zwionu. Po návratu navrhl Dr. Michal systém výkonnostních zkoušek přizpůsobený podmínkám šlechtění teplokrevníků v ČSR. Na základy návrhu bylo v hřebčině Kladruby nad Labem zřízeno centrální výcvikové středisko mladých hřebců. Zavedení jednotného systému výkonnostních zkoušek bylo podle návrhu referenta pro výkonnostní zkoušky a chov plnokrevníků ministerstva zemědělství Ing. Tichoty. Závěrem devítiměsíčního výcviku byli hřebci podrobeni výkonnostním zkouškám, které popisuje MISARĚ (2011) v následující tabulce.

Tabulka 2 Přehled povinných kritérií všestranných výkonnostních zkoušek teplokrevníků v letech 1936-1941

Zdroj: MISARĚ, 2011, s. 241

Kritérium	Hodnocené vlastnosti	Vzdálenost	Maximální počet bodů
Jízdárenský výcvik	Stupeň výcviku, poslušnost, skokové schopnosti	-	10
Terénní jízda	Dodržení časového limitu, poslušnost, skokové schopnosti	12 km	5
Distanční jízda	Dvojspřeží, lehký tah	30 km	5
Mechanika pohybu	Krok, klus, cval	-	10
Posudek vedoucího tréninku	Konstituce, krmitelnost, temperament, spolehlivost v tahu	-	40

Poslední výkonnostní zkoušky se konaly 1941. K jejich obnovení došlo teprve 1947. Roku 1949 vyšly nové směrnice pro pořádání výkonnostních zkoušek. Následující změny uvádí MISARĚ (2011):

- hodnocení 0 v některých z kritérií výkonnosti mělo za následek negativní hodnocení celého testu,
- charakter koně se hodnotil pod jezdcem, v zápřeží i ve stáji a ve vztahu k člověku,
- byla zavedena povinná zkouška spolehlivosti v těžkém tahu v páru na pohyblivých váhách.

V roce 1954 byla vypracována Československá státní norma „Plemenní koně“. Její součástí byl vypracovaný systém výkonnostních zkoušek koní. Tento systém byl závazný pro zařazování plemeníků do hřebčínů a hřebčinců a pro výběr klisen do chovných ústavů. Výkonnostními zkouškami teplokrevníků bylo hodnoceno 10 ukazatelů, každý rozpětím 0-10 bodů. Kůň nesměl být zapsán do plemenné knihy, pokud kterýkoliv z kritérií získalo klasifikaci 0 bodů (MISAŘ, 2011).

Později novelizovaná ČSN 46 6310 jak zmiňuje MISAŘ (2011), rozlišovala mnohostranně užitkový typ, jednostranně užitkový typ, jednostranně užitkový tažný typ.

Podle ŠTRUPLA (1983) se ČSN 46 310 z 22.10.1970 rozdělovala na 6 částí. Pátá část této ČSN 46 6310 je nejobsáhlejší, stanoví a uvádí podrobné směrnice pro výkonnostní zkoušky koní. Výkonnostním zkouškám podle této normy se podrobovali koně v šlechtitelských chovech. V rozmnožovacích chovech jsou dovoleny od této normy odchylky. Samotná zkouška výkonností se dělila na dvě části:

- a) hodnocení koní při ukončení výcviku – předběžná zkouška. Konala se jeden až dva týdny před vlastními výkonnostními zkouškami.
- b) Hodnocení koní při výkonnostní zkoušce – hlavní zkouška, kde bylo posuzování jednotlivých disciplín rozděleno do dvou dnů.

U koní se při výkonnostních zkouškách hodnotil typ, exteriér, výkonnost stupnicí od 0 až do 10. Na základě získaného celkového počtu bodů, které získal kůň při zkoušce výkonnosti, se řadil do jedné z těchto tříd:

SE – Super elita – při dosažení 9,1 – 10 bodů

E – Elita – při dosažení 8,1 – 9 bodů

I – třída jedna – při dosažení – 7,1 – 8 bodů

II – třída dvě – při dosažení – 6,1 – 7 bodů

III – třetí třída – při dosažení – 5,1 – 6 bodů

U šlechtitelských chovů se vyžadovalo zařazení minimálně do II. třídy a u chovů rozmnožovacích minimálně do III. třídy. Také Státní plemenná kniha klisen vyžadovala, aby klisny, které jsou do ní zapsány, byly při zápisu do plemenných knih zařazeny do tříd SE, E a třídy I. (ŠTRUPL, 1983).

Poslední změny všestranných výkonnostních zkoušek byly provedeny v souvislosti s uznáním řádů plemenných knih. Výkonnostní testy se staly součástí šlechtitelských programů jednotlivých plemen. Byly tudíž přizpůsobeny potřebám jejich šlechtění a šlechtitelskému cíli (MISAŘ, 2011).

3.3.2. Šlechtění českého teplokrevníka

Šlechtění českého teplokrevníka vychází ze zákona 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat. Řídí se dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy, a schváleným předsednictvem Svazu chovatelů českého teplokrevníka (dále jen SCHČT). Svaz vede plemennou knihu pro českého teplokrevníka, chovaného na území České republiky. Realizaci šlechtitelského programu zajišťuje uznané chovatelské sdružení - SCHČT (ŘPK ČT, 2014).

V ROČENCE SCHČT (2012), je popisován šlechtitelský program jako soubor šlechtitelsko - organizačních opatření, na základě kterých stanovuje, prosazuje a uvádí chovatelské postupy k dosažení chovného cíle. K tomu patří chovatelské metody, jako je hodnocení plemenného typu, stavby těla, výkonnostní zkoušky, odhad plemenné hodnoty a selekční postupy. Šlechtitelský program je v souladu s mezinárodními standardy a závazky a je zárukou objektivního hodnocení pro potřeby chovatelů. Zabezpečuje, aby tato činnost byla za podpory ze státních prostředků nástrojem ke zvyšování genetické hodnoty a výkonnosti ČT, jejich cílevědomého rozmnožování a zachování genetické rozmanitosti, a napomáhá konkurenceschopnosti na zahraničních trzích.

Šlechtitelský program stanovuje chovný cíl, selekční program, akcelerační program, zjišťování a evidenci výkonnostních vlastností, kontrolu užitkovosti a dědičnosti, posuzování vlastností znaků, odhad plemenné hodnoty, evidenci o výkonnosti plemenných koní, zveřejňování dosažených výsledků šlechtění a plemenářské činnosti (ŘPK ČT, 2014).

Cílem šlechtění českého teplokrevníka je ušlechtilý, korektní a lehce jezditelný kůň, který je na základě svého temperamentu, charakteru, prostorné a elastické mechaniky pohybu a pevného zdraví vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu v rámci disciplin FEI a pro volnočasové aktivity. Dospělý kůň je středního tělesného rámce s dobrými liniemi, pevného fundamentu a bez zjevných a geneticky podmíněných vad a chorob (ŘPK ČT, 2014).

Současný princip šlechtění českého teplokrevníka byl zahájen v letech 1992 – 1993. Tehdy se stala autoritou šlechtění Asociace svazů chovatelů koní sdružující hipologické chovatelské svazy. V souvislosti s novelizací Zákona o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat č 154/2000 Sb. později převzal funkci uznaného chovatelského sdružení Svaz chovatelů českého teplokrevníka. Ten je správcem plemenné knihy ČT a garantem pro jeho šlechtění (MISAŘ, 2011). První svazek plemenné knihy byl vydán roku 1995 (REGNER, 2004).

JISKROVÁ (2014), zmiňuje původovou skladbu stáda klisen, která je velmi různorodá. Příčinou její variability je skutečnost, že navzdory postupnému rozvoji technické inseminace působilo v uplynulém období v plemenitbě v průměru 200 plemeníků. Důsledkem vysokého počtu plemeníků jsou nízké počty narozených hříbat po jednotlivých hřebcích, s tím právě souvisí nízký počet prověřených potomků, kteří jsou typově, původově i výkonnostně málo vyrovnaní. Z toho důvodu je nezbytným chovatelským opatřením postupná genetická konsolidace základního stáda, které mohou přispět analýza původu chovaných klisen a hlavně analýza celých rodin. Za této situace bylo dlouho problematické odhadnout plemennou hodnotu připářovaných plemeníků.

JISKROVÁ A PEJOSOVÁ (2015), vysvětlují vznik OPH. Pro odhad plemenné hodnoty byla použita některá z metodik využívaných vyspělými chovatelskými svazy. K přípravě podkladů pro tento odhad činí SCHČT tyto kroky:

- snaží se podporou některých programů dosáhnout zvýšení četnosti potomstva po jednotlivých plemenících
- hodnocení hříbat pod klisnou, hřebečků v testačních odchovnách, klisniček a klisen na svodech a při zápisu do PK
- organizování základních zkoušek výkonnosti a 100 denního testu
- vyhodnocování výsledků sportovních soutěží.

Právě vyhodnocování výsledků sportovních soutěží je v současné době jedinou využitelnou možností pro odhad plemenné hodnoty sportovních koní u nás. Jedná se již o dostatečně rozsáhlou databázi sportovních výsledků. Přesto zůstává stálým problémem dostatečný počet potomstva po otcích, který je pro funkční model odhadu plemenné hodnoty nezbytností. Naštěstí uběhla již dlouhá doba, za kterou je sportovní výkonnost ve skokových

soutěžích v ČR zaznamenávána. To umožnilo v tomto roce poprvé zveřejnit výsledky odhadu plemenné hodnoty jednotlivých plemeníků působících v našem chovu.

Odhad plemenné hodnoty je složitá matematicko-statistická analýza. Na jejím uskutečnění se podílely jak zemědělské univerzity v Praze a Brně, tak Výzkumný ústav živočišné výroby v Praze – Uhřetěvesi (www.schct.cz, 2015).

Skokový index je standardizován k průměru 100 se směrodatnou odchylkou 20 bodů, tzn., že koně, kteří mají hodnotu kolem 100 bodů jsou průměrní, pod 100 bodů (80 a méně) podprůměrní a nad 100 bodů (120 a více) nadprůměrní. U skokového indexu je rovněž důležitá i jeho spolehlivost, která je u každého žebříčku uvedena v %. Spolehlivost může nabývat hodnot od 0 do 100 %, a logicky čím vyšší spolehlivost RPH, tím lépe. Samozřejmě ale záleží na množství informací vstupujících do výpočtu o daném koni, tzn. že starší plemeník, který má už mnoho potomků bude mít vyšší spolehlivost RPH než mladý hřebec, který startuje 1. rokem má mladé potomstvo nebo ještě žádné nemá. S postupem času, nabíhajícími informacemi o potomcích a o dalších příbuzných jedincích a dalších soutěžích se i mladému hřebci bude zvyšovat spolehlivost skokového indexu (www.schct.cz, 2015).

Akcelerační program v chovu ČT hodnotí JISKROVÁ (2014). Její hodnocení je jednoznačně kladné. Záměr vytvoření plemenného jádra se zdařil. V SCHČT proběhla rozsáhlá diskuse na téma počtu koní zařazených do AP ve smyslu přílišné šířky plemenného jádra a potřeby zpřísnit podmínky pro zařazení koní do AP. Při změnách v Řádu PK a ŠP došlo k úpravám pravidel a dnes je možno říci že AP je dobrým nástrojem šlechtění ČT.

3.3.3. Selektce českého teplokrevníka

Selektce se provádí na základě informací a výsledků hodnocení. Hřebečci a hřebci jsou selektováni odlišně od klisen (ŘPK ČT, 2014).

Hřebečci a hřebci jsou selektováni:

- při registraci hříbat
- při přehlídkách hříbat pod matkou
- při výběru do testační odchovny
- při bonitacích v testačních odchovnách
- při základních zkouškách výkonnosti

- při 70-ti denním testu
- při hodnocení KMK a vlastní sportovní výkonnosti
- při předvýběrech a výběrech hřebců do plemnitby
- na základě informací o potomstvu
- na základě zdravotního stavu hřebce a jeho potomstva

Klisny jsou selektovány:

- při registraci hříbat
- při přehlídkách hříbat pod matkou
- při zápisu do PK
- při výkonnostních zkouškách
- při přehlídkách tříletých klisen
- při skoku ve volnosti čtyřletých klisen
- při hodnocení KMK a vlastní sportovní výkonnosti
- při přeřazování do vyšších oddílů PK
- na základě informací o potomstvu

LOMSKÝ (2006) uvádí u šlechtitelských programů pro selekci následující postup:

- testování jedinců používaných v chovu a jejich potomstva,
- vybudování údajů získaných při této testaci,
- realizování chovatelských a selekčních postupů na základě výše získaných informací.

LOMSKÝ (2006) konstatuje, že je nutné mít na zřeteli ještě další aspekt. Aby se chov koní mohl rozvíjet za současného stavu tržní ekonomiky, musí uspokojit existující poptávku rekreačních, výkonnostních a vrcholových jezdců po takovém koni, který bude odpovídat jejich představám. Proto jsou v některých zemích za tímto účelem vypracovány marketingové studie trhu, které pomáhají definovat cílové skupiny jezdců a jejich požadavky. Např. v Německu žije 1,6 mil. jezdců a 1,1 mil. lidí, kteří by v budoucnu rádi na koni jezdili a jsou tudíž potenciálními kupci.

3.3.4. Současná podoba výkonnostních zkoušek českého teplokrevníka

Zkušební řád českého teplokrevníka popisuje a výkoností zkoušky českého teplokrevníka následovně:

- Hodnocení hříbat pod klisnou
- Hodnocení plemenných zvířat a mladých koní na svodech a přehlídkách
- Hodnocení klisen při zápisu do PK
- Předvýběry hřebců do chovu
  - První předvýběr
  - Druhý předvýběr
  - Třetí předvýběr
- Zkouška výkonnosti hřebců 70-ti denním testem
- Základní zkouška výkonnosti
  - Základní zkoušky výkonnosti klisen
  - Základní zkoušky výkonnosti hřebců v testačních odchovných
- Hodnocení hřebečků v testačních odchovných
- Hodnocení hřebců před zápisem do plemenné knihy

MARŠÁLEK (2006) nepředpokládá, že šlechtění koní bude založeno jen objektivním měření. Nezbytnou součástí šlechtění zůstává odborné subjektivní posouzení jednotlivých vlastností. Např. elasticnost pohybu a odrazu, šikovnost koně a schopnost improvizace, posouzení těchto znaků vyžaduje značnou odbornost. Ovšem objektivní měření některých ukazatelů by i u skoků ve volnosti mohlo přispět ke zpřísnění výběru koně. Za velice důležité je třeba považovat zajištění dostupnosti informací pro ty, kteří jsou ve šlechtění ti rozhodující a to sice chovatelé.

3.4. Plemeno Selle Français

3.4.1. Vývoj plemene Selle Français

Vzhledem k tomu, že ve své práci porovnávám linie plemenných hřebců 1028 Manillon Rouge, který pochází z francouzského hřebčína Haras des Rouges a přísluší právě k plemeni Selle Français, a linii 2626 Sahiba Kubišty, který pochází z českého chovu, rozhodla jsem se, že plemeno Selle Français zařadím do literárního přehledu.

Stud Book Selle Français vysvětluje funkci Národní asociace pro koně plemene SF (ANSF) je to národní sdružení zastupující koně plemene Selle Française již od roku 2003. Jejím cílem je "vést a udávat směr, v selekci a genetickém šlechtění koní plemene Selle Française." Dále také sdružuje do jedné organizace všechny chovatele a ostatní osoby podporující koně plemene Selle Française.

Jedním z hlavních úkolů je udělení výběru "Hřelec Selle Française " hřebcům, kteří splňují daná kritéria plemene a jsou podporovány Selle Française, majitel hřebce získá oprávnění k plemenitbě (www.sellefrancais.fr, 2006).

ANSF je také pořadatelem chovatelských soutěží jako Dny Selle Française (JSF), během níž proběhne několik mistrovství Francie mladých koní plemene Selle Française od 2 až do 3 let, francouzský šampionát 3letých valachů a klisen na Equita'Lyon a hodnotící komise pro hřebce během Velkého týdne na šampionátu mladých koní ve Fontainebleau, které jsou pořádány francouzskou jezdeckou společností La Société hippique française (www.shf.eu, 2016)

Selle Français – originalita a prestiž, takové je shrnutí tohoto plemene podle WBFSH (Světová federace chovu a šlechtění sportovních koní). Selle Français zaujímá přední příčky ve světovém žebříčku plemen ve skokových soutěžích i v soutěžích všestrannosti. Díky vynikajícímu výkonu koně Nino des Buissonnets na OH v Londýně v roce 2012 se SF stal olympijským vítězem ve skoku.

Genetika SF je známá a vyžadována po celém světě, příliv krve tohoto plemene se nachází v největších světových plemenných knihách (www.wbfs.org, 2016).

Krátké shrnutí historie tohoto plemene uvádí STUD BOOK SELLE FRANÇAIS. Až do dvacátého století byli jezdečtí koně ve Francii primárně využíváni pro vojenské účely. V průběhu staletí získávali francouzští koně základní vlastnosti, jakými jsou: odvaha, síla, jezditelnost a charakter. Na počátku dvacátého století s příchodem průmyslové revoluce a

vlivem mechanizace, se začali jezdečtí koně výrazně vyvíjet. Francouzští chovatelé směřovali svůj chov ke šlechtění sportovních koní tak, aby vyhovovali novým potřebám společnosti, která je orientovaná více na volný čas a sport. Tento trend vedl k vytvoření plemenné knihy Selle Français. V prosinci 1958 byla různá plemena polokrevných koní regionálně seskupena pod jeden název "**Selle Français**" s ohledem na polokrevné anglo-normanské koně, Vendéen a Charolais jako hlavní představitele jezdeckých koní ve Francii (www.sellefrancais.fr, 2006).

Podle CHAIGNE (2008) bylo prvním krokem v roce 1941 založení plemene koní pojmenovaných „polokrevníci“. Ti byli produkty křížení plnokrevných hřebců a autochtonních francouzských klisen, které se rekrutovaly z klisen kočárových a z klisen sloužících k produkci koní pro armádu.

České zdroje například DUŠEK (2007) jeho historii popisují ještě podrobněji. V průběhu 19. a první poloviny 20. stol. byli v některých francouzských regionech zušlechťovány koně lokálních užitkových typů anglickým plnokrevníkem.

Tímto postupem vznikaly v Normandii následující užitkové typy:

- Anglonorman – (normanský kůň x anglický plnokrevník)
- Charolaiský kůň – (lokální typ x limousinský kůň)
- Vendéeský kůň – (lokální koně jezdeckého a tažného typu x arabský kůň)
- Cherentský kůň – lokální užitkový typ x anglonorman

JISKROVÁ A MISARĚ (2008) uvádí stav šlechtění po 2. světové válce následovně. Chovatelé jezdeckých typů koní ztratili odbytiště koní. A proto spojili síly se sportovními jezdci s cílem šlechtit jezdeckého koně na podkladě dřívějších lokálních jezdeckých užitkových typů na sportovní výkonnosti. První zkoušky mladých koní ve skokových disciplínách byly zahájeny v roce 1947 v Normandii. Od roku 1958 začalo postupné sjednocování koní šlechtěných na sportovní výkonnost na typ anglonormana a od roku 1963 byl sjednocený typ pojmenován na Selle Français.

Do chovu se stále zařazují jak angličtí plnokrevníci, tak angloarabi nebo francouzští klusáci. Původem je již zmiňovaný anglonorman, který vznikl ve velkých státních hřebčinech La Pin a Saint Lô (OTTOVA ENCYKLOPEDIÉ, 2014).

CHAIGNE (2008) charakterizuje plemeno Selle Français pěti základními klíčovými slovy: ušlechtilost, síla, rovnováha, pozornost a inteligence. Přes značnou diverzitu svého původu neztrácí Selle Français svůj standardní typ a je ho možné charakterizovat vzhledem k výhradnímu využití ve sportu jako koně velkého rámce se silnou kostrou, silného a temperamentního koně, nepostrádajícího dostatek „krve“. V současné době je díky biotechnologickým metodám reprodukce - až 80 % využití umělé inseminace Selle Français chován ve všech regionech Francie stejně jako v zahraničí.

Stavbu těla plemene SF popisuje DRAPEROVÁ (1999) následovně – Výrazná ušlechtilá hlava na dlouhém elegantním krku, šikmé plece s výbornou mechanikou pohybu, silné tělo s klenutými žebry, široká silná záď, silné nohy se zvláště osvalenými předloktími, výrazné klouby a dobré kosti.

Nejvýznamnější linie plemene SF zdůrazňuje CHAIGNE (2008). „Krev“ Selle Français je ve všech světových sportovních plemenech. Geny SF najdeme ve všech významných plemenných knihách: Cor de la Bryère (Rantzau xx) v holštýnské plemenné knize, Almé (Ibrahim v Zangersheide, Furioso (z Vertuoso po Furioso xx) v Oldenbursku a později Quidam de Revel nebo Papillon Rouge (oba Jalisco B). Osvědčuje se jako skutečný evropský „chef de race“ neboli zakladatel linie. Přes boční příbuzné a přes své syny a vnuky nalezneme ve všech evropských plemenných knihách „krev“ plemeníků Jalisco B (Almé), Uriel (Nankin dále je Fra Diavolo) a Grand Veneur (Amour du Bois).

Velkým sportovním úspěchem, který se připomíná dodnes, je hřebec plemene Selle Français Baloubet Du Rouet který se stal trojnásobným vítězem Světového poháru v letech 1998, 1999 a 2000. V roce 2004 dokonce získal zlatou medaili na olympijských hrách v Aténách (OTTOVA ENCYKLOPEDIÉ, 2014).

3.4.2. Selekcce a šlechtitelský program Selle Français

Chovným cílem je produkce vysoce výkonného sportovního koně v typu odpovídajícím požadavkům trhu s dobrou mechanikou pohybu a temperamentem, který má skokovou potenci, je ochotný spolupracovat s jezdcem a je učenlivý a dobře jezditelný. Skokové soutěže a soutěže všestrannosti jsou jeho prioritou, ale chovatelská práce směřuje i do oblasti drezurního využití (CHAIGNE, 2008).

3.4.2.1. Selektce hřebců SF

Podmínky chovu koní ve Francii, založené na vhodných přírodních podmínkách dovolují intenzivněji směřovat k přípravě a k prvnímu prověření hřebců již ve třetím ročníku. Práce na celkové přestavbě systému selektce byla realizována ANSF. Selektce hřebců začíná již ve věku 2 let a je využitelná jako prvotní informace o jejich vlastní výkonnosti.

Selektce dvouletých hřebců probíhá ve dvou etapách. Při první etapě je pořádáno 5 regionálních svodů, přibližně se posoudí 400 dvouletků. Při druhé etapě se 80 nejlepších kvalifikuje do finále v Saint Lô. Na základě tohoto finále 20 % dostane na 1 rok osvědčení a následující rok je může potvrdit. Dvouletci jsou posuzováni ve 3 disciplínách – Typ (40%), Mechanika pohybu (30%), Skok ve volnosti (30 %) (CHAIGNE, 2008).

Selektce tříletých hřebců, tito hřebci mají z počátku postup testace podobný, jako je u hřebců dvouletých ovšem tříletí hřebci jsou posuzováni ve 4 disciplínách – Typ (40%), Mechanika pohybu (30%), Skok ve volnosti (15%), Skok pod jezdcem (15%).

Hodnocení skoku pod jezdcem představuje 3. etapu selektce 3letých hřebců. Je povinná pro udělení výběru pleménka. Tuto testaci provádí skupina nejlepších jezdců skutečně vysoké mezinárodní kvality, kteří jsou národními trenéry CSO. Koně jsou takto testováni v průběhu 2 až 3 dní několika posouzeními a tak mohou být co nejobektivněji vyhodnoceny jejich sportovní kvality. Hodnotí se: rovnováha, kvalita mechaniky pohybu především ve skoku, síla odrazu, styl, jezditelnost, a schopnost spolupracovat s jezdcem (CHAIGNE, 2008).

KUŘITKOVÁ (2001) zaznamenává názor prezidenta poroty ANSF v roce 2008 Michaela Gasparda, který považuje za jeden z největších přínosů testování tříletých hřebců pod jezdcem, jako spojení chovatelského a jezdeckého světa. Z toho vyplývá následující poznání jejich vzájemných požadavků a samozřejmě intenzivní rozvoj plemenné knihy Selle Français, získávání kvalitních informací o hřebcích.

Selektce 5 a 6letých hřebců podle CHAIGNE (2008), se uskutečňuje prostřednictvím posouzení jejich výkonnosti. Pořádání speciálních soutěží pro mladé koně je francouzskou specifikou. V průběhu těchto soutěží jsou koně při 6 závodech posuzováni komisaři, kteří vyberou nejzajímavější koně. Následující část skokové soutěže se odehrává během finále ve Fontainebleau.

3.4.2.2. Selekce chovných klisen SF

Selekce podle výkonnosti – specifikou chovu Selle Français je velký počet klisen, které se účastní sportovních soutěží. Tyto klisny jsou hodnoceny podle: vlastní výkonnosti, výkonnostinejen vlastního potomstva, ale celé rodiny (předci, potomstvo a poboční příbuzní).

Selekce na základě posuzování typu a mechaniky pohybu – Celkem 3000 klisen plemene SF je každoročně hodnoceno na svodech klisen s hříbaty, kde se posuzuje jejich typ a mechanika pohybu. Posuzovatelé počítají 70% hodnocení za klisnu a 30% hodnocení za hříbě.

Chovatelské přehlídky a hodnocení mladých koní plemene SF – tyto zkoušky výkonnosti umožňují pro mladé koně průběžné hodnocení produkce hřebečků a klisniček, tím zajišťují jistý pokrok v chovu SF. Ročně tyto zkoušky výkonností absolvuje 4000 koní (CHAIGNE, 2008).

3.5. Vývoj šlechtitelského chovu koní v Měníku

Kromě chovů plemenářských podniků byly v českých zemích uznány tři šlechtitelské chovy: anglického plnokrevníka v Drůbežnictví Xaverov a Státním statku Zákupy a českého teplokrevníka v JZD Humburky (DUŠEK, 1992).

Podle MISAŘE (2011) měly vliv na vývoj šlechtění zejména tyto chovy:

- ❖ Šlechtitelský chov Školního podniku Vysoké školy veterinární v Novém Jičíně,
- ❖ Šlechtitelský chov tehdejšího JZD Humburky Měnik.

Vznik šlechtitelského chovu v Měníku, dnes už ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o., měl podle MISAŘE (2011) na svědomí významný český chovatel Josef Kubišta. Od druhé poloviny šedesátých let postupně vytvářel chovné stádo klisen na bázi původního českého teplokrevníka. Prvotní stádo tohoto chovu tvořily 3 dcery kladrubského kmenového plemníka Alarm, 2 klisny z linie založené originálním oldenburským plemeníkem Genius, 2 dcery plemníků kladrubských teplokrevných stád (8 Gidran VII a 30 Furioso XVII). Po roce 1970 k nim přibýly VČ 1109 Protěž, dcera anglického plnokrevníka Varin a VČ 1111 Hala po Biskaj, jejíž matkou byla původní pohořelická klisna.

O Alarmovi píše SIXTA (2006), jako o osvědčeném producentovi pracovitých koní v tažném typu. Jeho chvíle nadešla v jeho 16 letech, kdy byl vybrán jako kmenový plemník

do hřebčína Kladruby nad Labem. Na jeho půdě působil 10 let. Zanechal 117 potomků. Potomstvo první generace bylo kvalitní dobré povahy s ochotou k práci. 29 synů bylo zařazeno do chovu a 38 dcer do kladrubského stáda. Několik produktů bylo úspěšných i ve sportu. Uplatnění našli Alarmovy dcery teprve při použití hřebců Quoniam II a Przedswit X-K. Tím pomohly udržet linii Przedswit III-K.

Mezi prvními klisnami, které se výrazně podílely na další výstavbě stáda a jejichž rodiny jsou zastoupeny do současné doby, je nutné jmenovat klisny Lechu, Lucku, Gamu, Jiskru. Patrně nejzasloužilejší matkou byla Čajka, která odchovala 16 hříbat, mezi nimiž byli dva plemenní hřebci – 39 Alarm Bydžov a 110 Hubertus hamburský (DUŠEK, 1992).

Stádo později rozšířily klisny nakoupené v chovu státního statku Zákupy. Mezi nimi převládaly dcery 2744 Shagya XV-6. Dále MISARĚ (2011) uvádí cíl šlechtění tohoto chovu, kterým byl ušlechtilý teplokrevník, s prostornými, vyváženými chody. DUŠEK (1992) doplňuje cíl šlechtění chovu o produkci mnohostranně užitkového koně s převahou jezdeckého typu, a proto se postupně realizovala přestavba stáda plemeníky zušlechťovacích plemen.

Počínaje připouštěcí sezónou 1975 byla v Humburkách zřízena stanice hřebců. V prvních sezónách existence hamburského chovu byly připářeny tyto plemeníci 3089 Hubertus II, 1961, po Hubertus, z Balbena (Berengar) a 1954 Nonius XXXIX-6, 1962, po Nonius XXXIX, z 705 Przedswit V. (MISARĚ, 2011).

Hubertus byl velkopolský vraník v typu anglického polokrevníka s výrazným vlivem trakenského koně v původu. Otcem byl stejnojmenný trakenský plemeník. Matka byla dcerou plemeníka se stejným plemenným označením. Díky tomu bylo jeho potomstvo ušlechtilé a s velmi dobrým charakterem. V hamburském chovu byl jeho pokračovatelem jeho syn 110 Hubertus hamburský z dcery 30 Furioso XVIII. Vnuk 2402 Hubertus Měník z dcery po Almhirt působil v moravském zemském chovu. Posláním plemenného hřebce 2402 Hubertus Měník, který pocházel z kladrubského teplokrevného stáda, bylo navázat na předky, v jejichž původech kolovala „krev“ rakousko-uherských polokrevných kmenů. Potomstvo zmíněných plemeníků bylo základem proslulého hamburského čtyřspřeží vedeného J. Dymešem. Úspěchy ve vozatajských soutěžích byly podnětem orientovat plemenitbu na chov kočárově-jezdeckého koně s prostornými a vyváženými chody (MISARĚ, 2011).

DUŠEK (1992), také zmiňuje úspěchy hamburského čtyřspřeží vedeného panem Josefem Dymešem, které si vedlo výborně v soutěžích spřežení, nejen na domácí půdě

s mistrovskými tituly, ale především v reprezentaci tehdejšího Československa na Mistrovství světa v maďarském Kecskemétu a Szilvásváradu, holandském Apeldoornu a anglickém Askotu.

Zdrojem ušlechtilosti, který uvádí MISAŘ (2011), byli angličtí plnokrevníci Vagram, 1971 po Wiesenkleee, Z Vanadis (Atatürk), a Comodor, 1974 po Waidewerk, Z Cortegana (Galcador). Oba byli napajedelského chovu. První připouštěl dvě sezóny a druhý pouze jednu. Sílicí poptávka po jezdeckých koních byla příčinou polarizace hamburského chovu. Z části ušlechtilejších chovných klisen bylo postupně tvořeno stádo pro využití ve sportovním jezdeckví. Za tím účelem byly nakupovány klisny v dřívějším, polokrevném typu a tomu odpovídajícím původem. Zbývající část stáda pokračovala v původním směru šlechtění. Signálem polarizace v roce 1980 bylo připáření anglického plnokrevníka Pasát, 1968, po otci Mohykán, z matky Paráda se sportovní výkonností ve skoku st. T. K němu přibyli 1074 Doremit-23, 1969, po 3030 Doremit z dcery 1688 Furioso XXII netolického chovu, a albertovský 173 Karneoll-101 pocházející z 532 Quoniam.

DUŠEK (1992) uvádí, že v následujících letech se velmi výrazně prosadil v chovu plemeník 71 Quoniam II – 125, po němž bylo do základního stáda zařazeno 9 kvalitních matek. VÍTEK A BEZKOČOVÁ (2008) popisují původ tohoto plemeníka. Tento plemenný hřebec byl po 2858 Quoniam II -23, který se narodil v hřebčíně Albertovec po Quoniam 2951. Quoniam 2951 byl zakoupen v roce 1955 do Albertovce, byl to trakenský plemeník vysoké kvality se zařazením do SE, byl zařazen jako pepiniér do hřebčína v Netolicích, zanechal 17 synů a 54 dcer.

2858 Quoniam II -23 otec plemenného hřebce 71 Quoniam II – 125. Byl jediným plemeníkem čisté trakenské krve. Výkonnostní zkoušky absolvoval se zařazením E. narodilo se po něm 273 hříbat. Jeho tři synové byli zařazeni jako pepinieři VÍTEK A BEZKOČOVÁ (2008) .

Základní stádo podstoupilo postupnou přestavbu na jezdecký typ. Z hlediska původu tomu odpovídala třetina chovných klisen (MISAŘ, 2011).

DUŠEK (1992) zdůrazňuje velmi cílevědomě budování základního stáda klisen, které mělo kolem 40 kusů. Největší podíl zaujímaly matky po otcích s podílem trakenské krve (35%) a hannoverské krve (24%).

Třetinu základního stáda představovaly klisny původní formy českého teplokrevníka. V roce 1986 byl ke stádu připářen bavorský teplokrevník Frühesch, 1982, po Frühlingrauch, z

Esche (Escorial) (MISAŘ, 2011). Byl importován v roce 1985 a ve stejném roce absolvoval zkoušky výkonnosti v Kladrubech na Labem s výsledným hodnocením „Elita“ (SIXTA, 2006). Původem po otci patřil do původní hannoverské linie Filigrand. Byl to mohutnější, kostnatý hřebec většího rámce s korektním, suchým fundamentem. S hamburským stádem dal plemeníky 391 Frühesch Měník, z matky po Quoniam II a 297 Frühesch-2 z dcery anglického plnokrevníka po Cent (MISAŘ, 2011). SIXTA (2006) zmiňuje kvality těchto dvou jmenovaných hřebců Frühesch-2 a Cent. Výkonnost plemeníka Frühesch-2, byla testována v píseckém hřebčinci a dosáhla výkonnosti st. ST. Cent spolehlivě předával skokové vlohy. Jeho dcery se velice dobře osvědčily v českém chovu. Vnuk plnokrevního hřebce Cent, Labe Jeff, byl známý skokový kůň, který pod Jiřím Skřivanem dosáhl výkonnosti st. T.

DUŠEK (1992) dále uvádí, že potomstvo po plemenném hřebci Frühesch bylo velice slibné a perspektivní do chovu. SIXTA (2006) zaznamenal jeho cestu v kariéře, která pokračovala na stanicích v Deštné, Úněšově, opět Měníku a až do roku 2002 v Besednici. Jedná se o plemeníka, který se v chovu velice osvědčil. V plemenné knize českého teplokrevníka má zařazeno 53 klisen. Ve statistikách ČJF dosahují jeho potomci hodnoty ASH 0,60 a potomci jeho synů ASH 0,61.

Jako dalšího importovaného hřebce, který ovlivnil tento chov uvádí SIXTA (2006) plemenného hřebce jménem Jury. Narodil se 1982 v bývalém Východním Německu, odkud byl importován v roce 1985. Byl to bělouš s mírami 175/164/194/22,2 cm. Dobrého exteriéru, fundamentu a výborné jezditelnosti. V práci velice ochotný, dobré povahy. Jury byl jedním z posledních importů z Německé demokratické republiky. Pocházel z tamní linie Julius Ceasar, jejímž zakladatelem byl stejnojmenný plnokrevný bělouš. Jury byl nejprve zařazen do šlechtitelského chovu v Humburkách, kde zanechal několik kvalitních klisen. V roce 1987 působil v hřebčinci v Písku, kde byl testován ve skokovém sportu do st. "S". V roce 1989 byl zařazen do plemnitby v hřebčíně Netolice, kde zanechal řadu velmi dobrých klisen. Při rušení tohoto hřebčína v roce 1993 jich většina odešla na restituce a na export. Posledním působištěm tohoto plemeníka byl Zemský hřebčinec Tlumačov (SIXTA, 2006).

Chovatelské úspěchy JZD Humburky byly oceněny v roce 1973 přiznáním statutu rozmnožovacího chovu, o 12 let později v roce 1985 byl chov uznán šlechtitelským chovem českého teplokrevníka. Pro další kvalitní rozvoj chovu byly v JZD vytvořeny všechny předpoklady jak pro chovatelskou práci, tak především pro splnění všech zootechnických požadavků. JZD Humburky se podílelo 22 let na organizaci jezdeckých soutěží zemědělské mládeže Zlatá podkova a každoročně pořádalo na svém závodisti poblíž Nového Bydžova

tyto soutěže. Stalo se též úspěšným pořadatelem mezinárodních soutěží ve spřežení, kterých se zúčastňují špičkoví jezdci z Polska, Maďarska a německé demokratické republiky (DUŠEK, 1992).

V následujících letech, přesněji v roce 1988 byl, do už šlechtitelského chovu koní v Měníku, importován plemenný hřebec 366 Taarlo, který velmi zásadně ovlivnil plemenitbu a skladbu stáda tohoto chovu. O tomto hřebci píše MISARĚ (2011) následovně.

366 Taarlo reprezentoval plemeno KWPN (holandský teplokrevník). V původu jeho otce převládaly prvky šlechtění holštýnského koně. Patřil k tradiční holštýnské linii Rittersporn – Ramzes. Ramzesovou matkou byla 532 Shagya X-3. Tato okolnost mohla mít pozitivní vliv na další šlechtění vzhledem k zastoupení Shagya XV v původech klisen.

SIXTA (2006) doplňuje v původu plemenného hřebce 366 Taarlo následující poznatky. Jeho matka Natasja po plnokrevném Ghyll Manor měla ve 2. generaci 50 % anglického plnokrevníka a 50 % trakéna. Tento ryzák s mírami 178/167/201/21,5 měl ve 4. generaci 37,5 % plnokrevné krve. Byl dosti ušlechtilý, delšího rámce a s volnějším hřbetem, což mu bylo dost často vytýkáno, ale je nutné vzít v úvahu, že byl posuzován až po své sportovní kariéře

Právě MISARĚ (2011) uvádí, že Josef Kubišta ho získal po skončení jeho sportovní kariéry, v níž dosáhl výkonnosti stupně „T“ v Rakousku. Jeden ze zařazených synů do plemenitby je 525 Taarlo Kubišta pocházející z 62 Karena (71 Quoniam II-125), který byl šampionem mezinárodní soutěže o nejkrásnějšího koně světa v maďarském Keczkémethu.

SIXTA (2006) nezapomíná na další jeho potomstvo, které působilo v chovu a také tvrdí, že byl jedním z prvních hřebců Ramsesovy krve v našem chovu. Na české klisny díky podílu plnokrevné a arabské krve ve svém rodokmenu dobře navázal. Do chovu bylo zařazeno 5 synů, již zmiňovaný 525 Taarlo Kubišta, dále 477 Taarlon, který dával solidní potomstvo. Jako další byli do chovu zařazeni 541 Talif, 2712 Taarlo Kubišta-2. Zapsáno bylo 60 plemenných klisen. Mezi jeho dcery patří i šampionka celostátní přehlídky klisen 41/588 Taarla (z matky po Frühesch) s hodnocením 9,12 bodů. ČJF eviduje 26 sportovních koní s ASH 0,55 což je průměr.

Na závěr MISARĚ (2011) popisuje poslední desetiletí uplynulého století kdy byl hamburský chov privatizován a změnil název na Šlechtitelský chov koní Měník.

3.5.1. Plemenní hřebci, kteří ovlivnili současný vývoj chovu ŠCHK

3.5.1.1. 2626 Sahib Kubišta

Plemenný hřebec 2626 Sahib Kubišta narozen 1990, je ušlechtilý kůň, harmonického čtvercového rámce s arabskou hlavou, mohutným a dobře nasazeným krkem, výrazným kohoutkem, hlubokým a širokým hrudníkem, kratším hřbetem, kulatou šikmou zádí. Má suché, pevné, pravidelně postavené končetiny, zdravá hlezna a kopyta. Tyto vlastnosti přenáší i na potomstvo. Jeho vlastní skoková výkonnost je stupně „TT“, které dosáhl v roce 1999 při CSIO v polské Poznani (INTERNÍ CHOVALESKÁ DOKUMENTACE, 2010 in KUBIŠTOVÁ, 2014).

V roce 1998 získal titul „Nejlepší kůň českého chovu“ v rámci skokové soutěže „Pohár národů“ při CSIO v Praze. A proto byl jako výkonný plemeník zařazen do programu českého teplokrevníka – „cílené plemenitby“.

O zařazení do AP tohoto plemeníka píše REGNER (2006). 2626 Sahib Kubišta je ušlechtilý bělouš v typu odpovídajícím rodokmenu byl jedním ze zástupců v AP v rámci domácího chovu. Pro šlechtění sportovních koní to byl poněkud specifický kůň, který může být označen i jako angloarab.

2626 Sahib Kubišta je příslušníkem linie založené topolčanským plemeníkem Shagya XV T. Jejím pokračovatelem v českém teplokrevním chovu byl albertovský plemeník Sahib - A z kořistní klisny Babočka. Jeho matka byla dcerou 1932 Almhirt-9 a VČ 345 Galera (INTERNÍ CHOVALESKÁ DOKUMENTACE, 2010 in KUBIŠTOVÁ, 2014).

SIXTA (2006) zdůrazňuje, že Sahib Kubišta je vzdáleně prochován na pohořelického plemeníka Furioso XIII. Díky cílenému připarování nositelem nejlepší krve našich šlechtitelských chovů, hřebec Shagya XV, Przedswit III, Furioso X a Furioso XIV. Plemenný hřebec 2626 Sahib Kubišta byl ve šlechtitelském chovu v Měníku pokračovatelem linie Shagya XV. Ve své době byl jedním z nejúspěšnějších skokových koní v našem chovu v moderní historii. V Měníku působil současně v chovu a ve skokovém sportu stupně „TT“

Hřebec je v čele žebříčku nejlepších otců matek za rok 1996. Matkou je 70 Gama S - SPK, která je známá z úspěšných startů s Jiřím Plutnarem v soutěžích všestrannosti stupně „S“. (INTERNÍ CHOVALESKÁ DOKUMENTACE, 2010 in KUBIŠTOVÁ, 2014). Její rodina je součástí mé práce, při hodnocení nejvýznamnějších rodin tohoto chovu.

Hřebec dosahoval velmi dobrých výsledků ve skákání díky temperamentu a výbušnosti. Přínosem v chovu by měla být i tvrdá konstituce. Jeho potomstvo, které pochází často z ušlechtlejších matek, je rovněž jemnější, velmi temperamentní a tím i náročnější v remontním období. To se promítá i do průměrného hodnocení potomstva při výkonnostních zkouškách ve třech letech (REGNER, 2006).

V neposlední řadě SIXTA (2006) píše, že po tomto hřebci je evidováno 156 potomků, z toho 59 klisen je zapsáno v chovu českého teplokrevníka. O mezinárodní kvalitě tohoto plemníka vypovídá i fakt, že byl na 3 přípuštěcí sezóny zapůjčen do francouzského hřebčína Haras de Rouge. Katalog hřebců SCHČT (2016) ještě podrobněji řadí plemenné klisny po tomto hřebci do jednotlivých knih. V HPKČT je zapsáno 36 klisen, v PKČT je zapsáno 21 klisen, v ostatních plemenných knihách jsou zapsány 4 klisny. Synem plemenného hřebce 2626 Sahib Kubišta je 2087 Sahib Silver G.

Podle plemenné knihy SCHČT ONLI-NE (2016) jeho potomci dosáhli výkonnosti ve skokovém sportu st. T**, v drezurním sportu st. S, ve všestrannosti st. ST a ve spřežení st. "TT".

3.5.1.2. 1028 Manillon Rouge

Tento plemenný hřebec 1028 Manillon Rouge narozen 2000, který pochází z francouzského hřebčína Haras des Rouges u městečka St-Ébremond de Bonfossé v Normandii, byl poprvé zapůjčen do šlechtitelského chovu v Měníku v roce 2004 – 2005. Chovateli tohoto hřebce jsou pánové Fernand a Xavier Leredde. Hřebec byl excelentní skokan s velmi dobrými chody a velmi dobrou technikou odrazu a skoku (testován ve skoku ve volnosti) (INTERNÍ CHOVA TE LS K Á DOKUMENTACE, 2010 in KUBIŠTOVÁ, 2014).

EVAIN (2009) uvádí, otcem plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge - Papillon Rouge po Jalisco B z matky Verboise. Papillon Rouge je vítěz mezinárodních soutěží. Na výhrách vydělal 2 500 000 F. Je to otec mnoha vynikajících hřebců a mezinárodních vítězů: Amazone de Moens, Are de la Boscraie, Eclair des Bois, Enzo du Reverdy, Epsom Rouge, Etincelle de Moens, Flèche Rouge, Gatsby de Quinhon, Girouette d'Elle, Gloria la Rouge, Guard de l'Echenau, Guépard de Brekka, Gwalarn ar Park, Haxelle de Dampierre, Hélios de la Cour, Hors la Loi, Ibéria Rouge, Mozart des Hayettes a dalších (Evain, 2009 in Kubištová, 2014).

EVAIN (2009) uvádí sportovní úspěchy hřebce Papillon Rouge: rok 1989 vítěz mezinárodních soutěží v Royan, La Baule, Vichy (2,25m). 13 umístění v GP a třídy A., rok 1990 5. místo na GP CSI v Royan, 4. místo na šampionátu Francie, 8. místo na GP CSIW v Bordeaux, rok 1991 1. místo derby v Canis, zlatá medaile na hrách Středomoří, rok 1992 1. místo Pohár národů v Kappel (Belgie), 1.místo Pohár národů v Lucembursku, 1. místo Pohár národů v Rotterdamu, 2. místo Pohár národů v Hickstead, 7. místo Pohár národů v Aix-la-Chapelle, účastník OH v Barceloně r. 1992, rok 1993 – mistr Francie, 2. místo na mistrovství Francie ve Fontanaibleau, 3. místo v CSIO v La Baule, v roce 1995 nesčetná umístění v soutěžích CSI a CSO (EVAIN, 2009 in KUBIŠTOVÁ, 2014).

LEREDDE (2001) uvádí v ústním sdělení výsledky v chovu Papillona Rouge následovně. Tento plemeník měl největší počet potomků na prodejní aukci hřebců v ST-Lô v roce 1995 a 1997, na 26 hřebců, z nichž 17 jich bylo předvedeno jako kandidáti na plemeníky. Rok 1996 - 38% jeho produkce se zúčastnilo velkého chovatelského týdne ve Fontanaibleau, je zařazen na seznam nejlepších pepinierů v r. 1996-97. K jeho chovatelským úspěchům můžeme zařadit v roce 2002 hřebce Rochet Rouge - účastník OH a Fléche Rouge - finalista na světovém šampionátu sedmiletých a 11. místo na světovém mistrovství v Jerés. V žebříčku otců plemeníků z roku 2000 se opět nachází na 1. místě 4 až 6-ti letých a na 2. místě v 5-ti letých. Čestná listina vítězů 2002 potvrdila jeho chovné kvality ve všech kategoriích: mistr Francie a světa 6-ti letých, 11. místo na mistrovství světa v Jerés, mistr Francie mladých klisen a dalších nespočet umístění jeho potomků na mezinárodních kolbištích (LEREDDE, 2001 in KUBIŠTOVÁ 2014).

Velkým chovatelským úspěchem pro šlechtitelský chov koní jak uvádí na webových stránkách hřebčina (2015) je získání vítězství a titulu Championne des 4 ans 2015 (Šampionka čtyřletých klisen – kategorie jezdců profesionálů) pro klisnu Bereniza Gerette po otci 1028 Manillon Rouge z matky Elita po 616 Erudit. (www.hrebcin-menik.cz, 2015)

Další informace o úspěchu uvádí www.jezdci.cz. Čtyřletá klisna Bereniza Garette zvítězila ve své kategorii v konkurenci 83 koní na 150. ročníku francouzského šampionátu mladých koní, který proběhl ve dnech 29. srpna – 6. Zář 2015 ve Fontainbleau. Francouzský národní šampionát mladých koní pořádá Société Hippique Française. Devět dní plných sportovních klání plnilo tři cíle hlavního pořadatele, kterým je Societé Hippique Française (SHF): trénink nové generace koní, zvýšení odborných znalostí chovatelů a jezdců a v neposlední řadě podpora prodeje francouzské produkce. Klisnu Bereniza Gerette

sedlal Jeremy Leroy. Klisna Elita matka šampionky, byla jako březí klisna po hřebci 1028 Manillon Rouge v rámci spolupráce hřebčína v Měníku s francouzským hřebčínem Haras des Rouges exportována do Francie v únoru roku 2011. Klisna Elita je příslušníkem nejstarší rodiny šlechtitelského chovu v Měníku – rodiny Lecha, která byla založena zakladatelem hřebčína panem Josefem Kubištou. (www.jezdci.cz, 2015).

Obrázek 1 Bereniza Garette a jezdec Jeremy Leroy při šampionátu ve Fontainbleau, při finálovém parkuru

Obrázek 2 Klisna Bereniza Garette při předvedení na ruce v Saint Ló

Zdroj: Oba obrázky z archivu pořadatele

KUBIŠTA (2008) uvádí prostřednictvím ústního sdělení cestu, jak se plemenný hřebec 1028 Manillon Rouge s.v. narozen 2000 dostal do šlechtitelského chovu v Měníku. Hřebec je dle výsledků v plemenitbě nejlepším otcem v chovu v Měníku za posledních dvacet let. Je to charakterní hřebec s příjemným živým temperamentem. Pro zlomeninu levé přední nohy nemohl naplnit svoji sportovní kariéru. Paradoxně však jeho zranění bylo důvodem pro prodej za přijatelnou cenu a hřebec 1028 Manillon Rouge tak byl prodán v roce 2010 do ČR nastálo. Díky dosavadní filosofii plemenné knihy SF nemůže být uznán jako Cheval de selle français (SF), ale byl uznán do plemenné knihy Zangersheide / Z (registrován jako kůň SF) a v ČR do plemenné knihy českého teplokrevníka (ČT).

Dále KATALOG HŘEBCŮ SCHČT (2016) uvádí výkonnost potomků po 1028 Manillon Rouge a jejich zařazení do plemenných knih, které je následující. Výkonnost potomstva je v drezuře st. "L", ve skocích st. "S**", v military st. "ZL". V HPK ČT je zařazeno celkem 41 klisen, v PK ČT jsou zařazeny 2 klisny. Skokový index tohoto plemenného hřebce je 145,52.

MELISSEN A REMIJNSE (2007) uvádí podrobnější úspěchy v původu následovně. Dědem hřebce Manillona Rouge s.v. byl mimořádný sportovní kůň Jalisco B. Celou sportovní kariéru sbíral úspěchy na světových kolbištích, zúčastnil se i Olympijských her. Zdárně však také pokračovala jeho kariéra plemenného hřebce. Stal se nejúspěšnějším pokračovatelem linie Alme (SF), nejúspěšnějšího plemeníka v chovu sportovních koní a kvalitou svých potomků se velmi rychle dostal mezi absolutní špičku nejlepších světových plemeníků. Potomci Jalisca B získávali nejvyšší ocenění ve vrcholových světových soutěžích, světových šampionátech a olympijských hrách (Olisco CSIO, Papillon Rouge, Palisco, Quidam de Revel, Quito de Boussy, Oualisco III., Rochet M, Revoullino, Stewboy, Scherif d'Elle, Sherkhan, Surcouf d'Elle, Sisal de Jalesnes, Amica de la Bare, Allegreto CSIO ISO 179, Cigale du Taillis, Dollar du Murier) - HDS zlatá medaile družstev a vicemistr světa v jednotlivcích z roku 2002 v Jerez, ISO 184, a mnoho dalších. V nejvyšším sportu jsou již také velmi úspěšní jeho vnuci, zejména pak potomci vedoucího plemeníka světového žebříčku WBFSH Quidam de Revel CSIO ISO 185, například Circa Z, Goldy, Bianco d Amaury, Tlaloc M (nor. Dollar de la Pierre), Nabab de Reve, Diabolo du Parc, Cajou, Guidam. Mnoho synů a nyní již vnuků hřebce Jalisco B působí v plemenitbě ve všech významných chovech po celém světě. Snad pouze jeho otec Almé a bratr Galoubet A snesou srovnání v míře, jakou tento plemeník ovlivnil světový chov sportovních koní. Jalisco B se ve světovém žebříčku plemeníků WBFSH za období 1991-2000 umístil na třetím místě (MELISSEN A REMIJNSE, 2007 in KUBIŠTOVÁ 2014).

Podle LEREDDE (2011) je matka hřebce Papillona Rouge vynikající klisna Verboise, vítězka CSO (ISO 147), která byla v chovu úspěšná i ve spojení s hřebci Quouglof Rouge a Olivia Rouge. Matka plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge je Estrona (NL) po Zortin (NL) je polosestrou hřebce It's Otto (vítěz mezinárodních soutěží pod barvami Anglie) (LEREDE, 2011 in KUBIŠTOVÁ, 2014).

3.5.1.3. 2640 Radegast

Plemenný hřebec 2640 Radegast v šlechtitelském chovu působí již 4. připouštěcí sezónu. Původ a cestu plemenného hřebce 2640 Radegast, do českého chovu popisuje Sixta (2006). Radegast se narodil 1991 v Hannoversku. Po úspěšném předvýběru ve Verdenu byl zakoupen (Veterinární a farmaceutickou univerzitou v Brně pro její chov a ŠZP Nový Jičín).

Jedná se o ryzáka souladného exteriéru a v typu sportovního skokového koně s výkonností předávanou na potomstvo. Stal se vítězem výkonnostních zkoušek hřebců v roce 1994 ve Slatiňanech s výsledkem 8,9. Poté následovala úspěšná kariéra v KMK, která gradovala brzkým dosažením výkonnosti st. "TT" ve skokových soutěžích SIXTA (2006).

V chovu byl využíván jak v mateřském Novém Jičíně, tak i ostatními chovateli. Kladem tohoto hřebce je výborný původ, který kumuluje krev úspěšných hřebců Ramiro, Absatz a Wendekreis, kteří dnes tvoří základ dnešního hannoverského chovu. V dosavadním působení Radegasta se projevuje stará chovatelská zkušenost, že hromadění hannoverské krve v našem chovu nevedlo k výrazným úspěchům. Většinou se osvědčilo připouštět hannoverskými hřebci spíše ušlechtilé klisny. Dokladem toho je exteriérově velmi dobrý syn 897 Radegast Kubišta z matky Luna po Lumen I, který byl vybrán pro působení v chovu slovenského teplokrevníka. Potenciál tohoto hřebce předpokládal SIXTA (2006), jako výraznou možnost promluvit do českého chovu. Důkazem jeho potenciálu a prosazení v chovu, který předpovídal SIXTA (2006), jsou informace z plemenné knihy SCHČT ON-LINE (2016), kde je uvedeno celkem 192 potomků.

Dále KATALOG HŘEBců SCHČT (2016) uvádí výkonnost potomků a jejich zařazení do plemenných knih, které je následující. Výkonnost potomstva je v drezuře st. L, ve skocích st. "T**", v military st. "L", ve spřežení st. "T". V HPK ČT je zařazeno celkem 50 klisen, v PK ČT je zařazeno 17 klisen a v ostatních plemenných knihách je zařazeno 5 klisen. Skokový index tohoto plemenného hřebce je 111,00. Synové zapsáni do chovu jsou: 2764 Rašíd, 903 Rod Radegast, 897 Radegast Kubišta, Radoslav, Roland, Reno, 1354 Ramirez-HF, 1962 Rico – HF.

Vzhledem k tomu, že ve šlechtitelském chovu v Měníku působí plemenný hřebec 2640 Radegast teprve čtvrtou připouštěcí sezónu, tak jeho potomstvo teprve čeká na svou testaci v podobě výkonnostních zkoušek. Kromě plemenného hřebce 897 Radegast Kubišta, z matky Luna, která pochází z rodiny 3849 Maruna, tuto rodinu hodnotím ve své práci. 897 Radegast Kubišta má v chovu dvě plemenné klisny zařazené do HPK, které pochází z rodiny Lecha, kterou což rovněž ve své práci uvádím.

4. MATERIÁL A METODIKA

Celkový počet koní v databázi je 356. Tento počet je rozdělen do třech databází. Obsahem první databáze jsou rodiny a jejich klisny, která má 201 klisen. Tyto rodiny jsou datovány od 1948 až do 2012. Druhá databáze, představuje potomstvo po otci 1028 Manillon Rouge má 68 koní, které jsou narozeny v období 2005 až 2012. Obsahem třetí databáze je 87 klisen, kde hodnotíme a porovnáváme plemenné hřebce 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta, na základě jejich dcer.

Databáze je zhotovena v programu Excel. Podkladem pro zhotovení databáze byly údaje čerpané z podrobných zápisů pana Josefa Kubišty, které vedl od roku 1960 do 1995. Dalším podkladem pro získání informací o rodinách a jejich klisnách, o potomstvu otce 1028 Manillon Rouge a také o klisnách po otci 2626 Sahib Kubišta, byla plemenná kniha SCHČT on-line.

Databáze jsou označeny pomocí písmen **A**, **B** a **C**. Písmenem **A** je označena databáze osmi rodin a jejich klisen. Písmenem **B** je označena databáze potomstva otce 1028 Manillon Rouge. Třetí databáze označena písmenem **C** obsahuje klisny po otcích 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta.

4.1. Databáze A

V databázi A, máme celkem osm rodin. Rodiny jsou očíslovány od nejstarší po nejmladší. V těchto rodinách hodnotíme klisny, o kterých jsem vyhledala potřebné informace, klisny u kterých jsem tyto informace nenalezla, jsou z databáze vyloučeny.

V této databázi jsem o každém koni zaznamenala následující údaje:

- Zařazení do rodiny
- Rok narození
- Jméno koně a evidenční číslo
- Znamka při zápisu do PK a známka při absolvování výkonnostní zkoušky
- Základní tělesné míry

4.1.1. Zařazení do rodin

Číslo 1 - rodina klisny **68 Lecha**, zastoupena počtem nejvyšším 52 klisen

Číslo 2 - rodina klisny **Forma**, zastoupena počtem 20-ti klisen

Číslo 3 - rodina klisny **38/49 Maruna** zastoupena počtem 28 klisen

Číslo 4 - rodina klisny **VČ 135 Alma** zastoupena počtem 28 klisen

Číslo 5 - rodina klisny **Gama 70 Gama S** zastoupena počtem nejnižším počtem 33 klisen

Číslo 6 - rodina klisny **43 Flopa** zastoupena počtem 17-ti klisen

Číslo 7 - rodina klisny **VČ 160 España** zastoupena počtem 17-ti klisen

Číslo 8 - rodina klisny **VČ 1155 Gama** zastoupena počtem 13-ti klisen

4.1.2. Znamka při zápisu do plemenné knihy označena jako PK (svod), znamka při absolvování výkonostní zkoušky označena jako ZZV.

Tyto známky představují podle řádu plemenné knihy českého teplokrevníka následující zařazení.

4.1.3. Hlavní plemenná kniha klisen (HPK)

- Klisna má oboustranně prokazatelný, minimálně 4 - generační původ
- Výsledná znamka při zápisu do HPK ČT nesmí být nižší než 7,1b. Výkonostní zkoušky absolvovala s hodnocením 7,1 a vyšším
- Má minimální KVH 159 cm
- Součástí HPK jsou její vyšší oddíly. Klisny zapsané v tomto vyšším oddílu HPK jsou nazvány a v potvrzení o původu označeny jako klisny prověřené na vyšším stupni, označeny symbolem **PRO**. Do tohoto oddílu jsou také zařazovány klisny zapsané v PK, které splňují některou z podmínek AP ČT

4.1.4. Plemenná kniha klisen (PK)

- Klisna má minimálně 3 - generační původ, kdy otec a otcové matek v přímé mateřské linii nejméně do 3. generace předků přísluší k danému plemeni nebo k plemenům vyjmenovaným v ŠP

- Výsledná známka při zápisu klisny do PK ČT nesmí být nižší než 6,1 b.
- Má minimální KVH 157 cm

4.1.5. Pomocná plemenná kniha klisen (PPK)

- Klisna má oboustranně prokazatelný minimálně 2 - generační původ
- Výsledná známka při zápisu klisny do PK ČT nesmí být nižší než 5,1 b.
- Má minimální KVH 156 cm.

4.1.6. Základní tělesné míry

Do těchto základních tělesných měř, jsem se rozhodla zahrnout tyto míry: kohoutková výška hůlková (KVH), obvod hrudi (OH), obvod holeně (Ohol)

4.2. Databáze B

V databázi B, máme celkem 10 rodin. Rodiny jsou očíslovány od nejstarší po nejmladší. Hodnotíme zde vzájemně rodiny z databáze A, a potomstvo otce 1028 Manillon Rouge.

V této databázi jsem o každém koni zaznamenala následující údaje:

- Zařazení do rodiny
- Jméno koně a evidenční číslo
- Znamka při zápisu do PK a známka při absolvování výkonnostní zkoušky
- Základní tělesné míry
- Pohlaví

4.2.1. Zařazení do rodin

Číslo **1** - potomstvo klisny **68 Lecha**, zastoupeno počtem 3 koní

Číslo **2** - potomstvo klisny **Forma**, zastoupeno počtem 4 koní

Číslo **3** - potomstvo klisny **VČ 135 Alma**, zastoupeno počtem 7 koní

Číslo **4** - potomstvo klisny **38/49 Maruna**, zastoupeno počtem 4 koní

Číslo **5** - potomstvo klisny **70 Gama S**, zastoupeno počtem 4 koní

Číslo 6 – potomstvo klisny **43 Flopa**, zastoupeno počtem 7 koní

Číslo 7 - potomstvo klisny **VČ 160 España**, zastoupeno počtem 3 koní

Číslo 8 - potomstvo klisny **70 Gama S**, zastoupeno počtem 4 koní

Číslo 9 označuje skupinu koní, kteří pochází z více rodin, které nebyly zařazeny do databáze **A**, ale pochází z tohoto chovu. Zastoupena počtem 21 koní

Číslo 10 označuje skupinu koní, kteří pochází z více rodin, které nebyly zařazeny do databáze **A** a nepochází z tohoto chovu, toto potomstvo je majitelů, kteří se rozhodli pro otce 1028 Manillon Rouge. Zastoupena počtem 12 koní

Přesto, že potomstvo plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge není příliš početné, rozhodla jsem se ho do databáze zahrnout z důvodu, abych zjistila, jakým směrem, se využití tohoto hřebce v plemenitbě vyvíjí.

4.2.2. Znamka při zápisu do plemenné knihy označena jako PK (svod), znamka při absolvování výkonnostní zkoušky označena jako ZZV.

4.2.3. Základní tělesné míry

Do těchto základních tělesných měř, jsem se rozhodla zahrnout tyto míry: kohoutková výška hůlková (KVH), obvod hrudi (OH), obvod holeně (Ohol)

4.2.4. Pohlaví

V tomto případě jsem hodnotila, zda má pohlaví potomstva vliv na exteriérové a výkonnostní znaky potomků po otci 1028 Manillon Rouge.

Pohlaví je označeno čísly:

1 – hřelec, zastoupeni počtem 27 hřebců

2 – klisna, zastoupeny počtem 41 klisen

4.3. Databáze C

Databáze C obsahuje 87 klisen po otcích 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta. Klisny jsou mezi sebou porovnávány na základě exteriérových a výkonnostních znaků. Vzhledem k tomu, že hřebci po otci 2626 Sahib Kubišta byli velmi málo početní a

bez potřebných výstupů ke zpracování výsledků, rozhodla jsem se je do databáze nezahrnout a testovat pouze klisny po otcích 1028 Manillon Rouge a po 2626 Sahib Kubišta.

V této databázi jsem o každém koni zaznamenala následující údaje:

- Zařazení k hřebci
- Jméno koně a evidenční číslo
- Znamka při zápisu do PK a známka při absolvování výkonnostní zkoušky
- Základní tělesné míry

4.3.1. Zařazení k hřebci je označeno čísly 1 a 2

1 – klisny po otci 1028 Manillon Rouge, zastoupeny počtem 41 klisen

2 – klisny po otci 2626 Sahib Kubišta, zastoupeny počtem 46 klisen

4.4. Metody statistického zpracování

Pro statistické zpracování databáze jsem použila statistický program Statistika 12 Soft, konkrétně Analýzu rozptylu ANOVA.

4.4.1. Jednofaktorová ANOVA

Používá se k analýze schémat s jednou kategorií nezávisle proměnnou. Pro přesnější výsledky jsem stanovila celkem tři možnosti výstupu:

- Jednorozměrný výsledek,
- Tukeyův HSD test,
- Scheffeho test.

Tento typ analýzy jsem vybrala pro výsledky databáze A a C.

V databázi A:

- nezávisle proměnná - rodina (označení 1-8)
- závisle proměnná – výsledná známka při zápisu do PK (svod) a ZZV, KVH, OH, Ohol.

V databázi C:

- nezávisle proměnná – po hřebci (označení 1-2)

- závisle proměnná – výsledná známka při zápisu do PK (svod) a ZZV, KVH, OH, Ohol.

4.4.2. ANOVA s interakcemi

Používá se k analýze efektů vyššího řády (interakcí) vzniklých z kategoričkových nezávislých proměnných (faktorů). Pro přesnější výsledky jsem stanovila celkem tři možnosti výstupu:

- Jednorozměrný výsledek,
- Tukeyův HSD test,
- Scheffeho test.

Tento typ analýzy jsem použila pro výsledky databáze B.

V databázi B:

- Nezávisle proměnné s interakcemi
  - pohlaví (označení 1-2)
  - rodina (označení 1-10)
- Závisle proměnné – výsledná známka při zápisu do PK (svod), ZZV, KVH, OH, Ohol.

4.5. Procentuální porovnání databází A, B, C

V této části jsem se zabývala procentuálním zastoupení potomků v každé databázi.

4.5.1. Procentuální zastoupení databáze A

V této databázi jsem stanovila 2 výkonnostní a 3 exteriérové znaky.

Výkonnostní znaky:

- Zařazení do plemenných knih
  - SPK, E, HPK PRO, AP
  - I. třída, HPK
  - II. třída PK
- Výsledky výkonnostních zkoušek
  - 8,01 a více bodu
  - 7,01 – 8 bodů
  - 6,1 – 7 bodu

Exteriérové znaky:

- KVH
  - Méně než 160 cm
  - 160 – 169 cm
  - 170 a více cm
- OH
  - 175 – 186 cm
  - 186 – 195 cm
  - 195 – 201 cm
- Ohol
  - Do 20 cm
  - 20,1 – 20 cm
  - 21,2 – a více

4.5.2. Procentuální zastoupení databáze B a C

V této databázi jsem stanovila 1 výkonnostní a 3 exteriérové znaky.

Výkonnostní znaky:

- Výsledky výkonnostních zkoušek – ZZV
  - 8,01 a více bodu
  - 7,01 – 8 bodů
  - 60,1 – 7 bodů

Exteriérové znaky:

- KVH
  - Méně než 160 cm
  - 160 – 169 cm
  - 170 a více cm
- OH
  - 175 – 186 cm
  - 186 – 195 cm
  - 195 – 201 cm
- Ohol
  - Do 20 cm
  - 20,1 – 20 cm
  - 21,2 – a více

5. VÝSLEDKY A DISKUZE

Celkem jsem sestavila 3 databáze a podrobila je analýze rozptylu. Výsledky jsou členěny podle předchozí metodiky, pro porovnání jsou výsledky zařazeny pod jednotlivé výstupy. Statisticky průkazné výsledky jsou vždy v tabulkách červeně označeny a znázorňují $P < 0,05$ = statisticky průkazný rozdíl.

5.1. Výsledky databáze A

Tato část obsahuje výsledky plemenných klisen z osmi plemenných rodin. Podklady pro vytvoření databáze A jsou v PŘÍLOZE I.

1. **68 Lecha** – PŘÍLOHA IV. – Genealogický list rodiny č. 1
2. **Forma** – PŘÍLOHA V. – Genealogický list rodiny č. 2
3. **38/49 Maruna** – PŘÍLOHA VI. – Genealogický list rodiny č. 3
4. **VČ 135 Alma** – PŘÍLOHA VII. – Genealogický list rodiny č. 4
5. **VČ 1155 Gama** – PŘÍLOHA VIII. – Genealogický list rodiny č. 5
6. **43 Flopa** – PŘÍLOHA IX. – Genealogický list rodiny č. 6
7. **VČ 160 España** – PŘÍLOHA X. – Genealogický list rodiny č. 7
8. **70 Gama S** – PŘÍLOHA XI. – Genealogický list rodiny č. 8

V této databázi jsem testovala, jaký vliv mají tyto rodiny na exteriérové a výkonnostní znaky. Za hodnocené exteriérové znaky jsem vybrala KVH, OH, Ohol a za výkonnostní znaky PK (svod) a ZZV.

5.1.1. Jednorozměrné výsledky databáze A

Tabulka 3 Jednorozměrné výsledky rodiny pro každou závisle proměnnou.

Efekt	Stupně volnosti	PK (svod) p	ZZV p	KVH p	OH p	Ohol p
Abs. člen	1	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
Rodina	7	0,061068	0,053134	0,000000	0,073192	0,490960
Chyba						
Celkem	201					

Hodnocení: Z Tabulky 3 je patrné, že rodiny mají vysoce statisticky průkazný vliv pouze na kohoutkovou výšku hůlkovou.

5.1.2. Tukeyův HSD test databáze A

Tabulka 4 Tukeyův HSD test - závisle proměnná PK (svod)

Č. buňky	Rodina	1 7,4346	2 7,4600	3 7,1929	4 7,4095	5 7,3538	6 7,3059	7 7,6000	8 7,4818
1	1		0,999998	0,209341	0,999998	0,998579	0,956499	0,850048	0,999630
2	2	0,999998		0,361861	0,999940	0,996654	0,953164	0,972296	1,000000
3	3	0,209341	0,361861		0,622967	0,946151	0,987908	0,033019	0,125232
4	4	0,999998	0,999940	0,622967		0,999949	0,995011	0,859076	0,998631
5	5	0,998579	0,996654	0,946151	0,999949		0,999986	0,751443	0,982684
6	6	0,956499	0,953164	0,987908	0,995011	0,999986		0,446775	0,853018
7	7	0,850048	0,972296	0,033019	0,859076	0,751443	0,446775		0,981347
8	8	0,999630	1,000000	0,125232	0,998631	0,982684	0,853018	0,981347	

Hodnocení: Z Tabulky 4 můžeme vidět, že Tukeyův HSD test odhaluje statisticky průkazné rozdíly mezi rodinou č. 3 - 68 Lecha a č. 7 - 70 Gama S, na potomstvo. Rodina č. 7 - 70 Gama S má nejvyšší průměr PK (svod) 7,6, z čehož vyplývá, že má pozitivní vliv na potomstvo, kdežto rodina č. 3 s průměrem 7,19 se může zdát jako negativní.

Tabulka 5 Tukeyův HSD test - závisle proměnná KVH

Č. buňky	Rodina	1 170,83	2 171,20	3 170,14	4 171,29	5 172,38	6 163,41	7 164,35	8 164,55
1	1		0,999988	0,998455	0,999943	0,959736	0,000032	0,000045	0,000032
2	2	0,999988		0,994093	1,000000	0,996460	0,000040	0,000214	0,000041
3	3	0,998455	0,994093		0,989676	0,836179	0,000087	0,001212	0,000094
4	4	0,999943	1,000000	0,989676		0,997661	0,000036	0,000141	0,000036
5	5	0,959736	0,996460	0,836179	0,997661		0,000035	0,000093	0,000037
6	6	0,000032	0,000040	0,000087	0,000036	0,000035		0,998963	0,991966
7	7	0,000045	0,000214	0,001212	0,000141	0,000093	0,998963		1,000000
8	8	0,000032	0,000041	0,000094	0,000036	0,000037	0,991966	1,000000	

Hodnocení: Tabulka 5 nám ukazuje, statisticky průkazný rozdíl KVH v rodinách 1 až 8. Rodiny č. 1 - 68 Lecha, č. 2 - Forma, č. 3 - VČ 137 Alma, č. 4 38/49 Maruna a rodina č. 5 VČ 1155 Gama jsou svou kohoutkovou výškou v rozmezí 170 - 172 cm. Rodiny č. 6 - VČ España, č. 7 - 70 Gama S a rodina č. 8 - 43 Flopa mají KVH v rozmezí 163 - 164 cm, tudíž můžeme říci, že tyto rodiny mají potomstvo se střední KVH. Rodiny 1 - 5 mají statisticky prokázaný rozdíl KVH oproti rodinám č. 5 - 8, které mají KVH nižší. Další hodnocení závisle proměnných neprokázalo statistické rozdíly v ZZV, OH a Ohol mezi rodinami. To můžeme vyhodnotit jako vyrovnané a prochované potomstvo v hodnocených rodinách, což je účelem šlechtitelské práce.

5.1.3. Scheffeho test databáze A

Tabulka 6 Scheffeho test – závisle proměnná - KVH

Č. buňky	Rodina	1 170,83	2 171,20	3 170,14	4 171,29	5 172,38	6 163,41	7 164,35	8 164,55
1	1		0,999998	0,999729	0,999991	0,991095	0,000067	0,001174	0,000014
2	2	0,999998		0,998895	1,000000	0,999356	0,000830	0,006959	0,000918
3	3	0,999729	0,998895		0,997995	0,953874	0,003107	0,023995	0,003359
4	4	0,999991	1,000000	0,997995		0,999583	0,000541	0,004935	0,000536
5	5	0,991095	0,999356	0,953874	0,999583		0,000451	0,003325	0,000635
6	6	0,000067	0,000830	0,003107	0,000541	0,000451		0,999821	0,998467
7	7	0,001174	0,006959	0,023995	0,004935	0,003325	0,999821		1,000000
8	8	0,000014	0,000918	0,003359	0,000536	0,000635	0,998467	1,000000	

Hodnocení: Scheffeho test z Tabulky 6 už pouze potvrzuje rozdíly KVH v rodinách 1 - 8 jako vysoce statisticky průkazné. Scheffeho test je přísnější a neprokazuje žádné statistické rozdíly v PK (svod) ani v ostatních závisle proměnných.

5.2. Výsledky databáze B

Následující výsledky patří k potomstvu po otci 1028 Manillon Rouge zařazenému do jednotlivých rodin. Podklady pro vytvoření databáze B jsou uvedeny v PŘÍLOZE II.

V této databázi jsem testovala vzájemný vliv rodin a potomstva po otci 1028 Manillon Rouge na jejich exteriérové a výkonnostní znaky. Za exteriérové znaky jsem stanovila KVH, OH, Ohol a za výkonnostní znak PK (svod), ZZV. Dále jsem zohlednila pohlaví a míru jeho vlivu na tyto znaky.

5.2.1. Jednorozměrné výsledky databáze B

Tabulka 7 Jednorozměrné výsledky mezi každou závisle proměnnou a mezi nezávisle proměnnými s interakcemi - pohlaví a rodina.

Efekt	Stupně volnosti	PK p	ZZV p	KVH p	OH p	Ohol p
Abs. člen	1	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
Rodina	9	0,144710	0,848907	0,032792	0,096301	0,440860
Pohlaví	1	0,158266	0,031540	0,508101	0,000076	0,216958
Rodina*Pohlaví	7	0,258893	0,528910	0,055422	0,021624	0,057786
Celkem	68					

Hodnocení: Jednorozměrné výsledky z Tabulky 7 ukazují vliv rodiny č. 9 na potomstvo po otci 1028 Manillon Rouge. Vzhledem k tomu, že potomstvo v rodině č. 9 je skupinou koní, kteří nepřísluší k vyhodnoceným rodinám, tak si můžeme tento výsledek vyložit jako

různorodost koní této skupiny. V případě pohlaví 1 vidíme statisticky průkazný vliv v ZZV a OH. Ovšem rodina a pohlaví s interakcí nám říkají, že velikost efektu změny úrovně jednoho faktoru nezávisí na konkrétní úrovni druhého faktoru. To znamená, že rodina a pohlaví spolu ovlivňují OH.

5.2.2. Tukeyův HSD test databáze B

Tukeyův HSD test prokázal že, mezi rodinami není žádný statistický průkazný rozdíl a jejich závisle proměnné – PK (svod), ZZV, KVH, OH a Ohol se od sebe příliš neliší. Na rozdíl pohlaví se ukazuje v Tukeyův HSD testu jako průkazné v následujících tabulkách.

V následujících tabulkách č. 8 a 9 jsme testovali vliv samostatné nezávislé proměnné – **pohlaví** na potomstvo hřebce 1028 Manillona Rouge a jejich exteriérové a výkonnostní znaky.

Tabulka 8 Tukeyův HSD test - závisle proměnná ZZV, nezávisle proměnná - pohlaví.

Č. buňky	Pohlaví	1	2
		7,5530	7,9173
1	1		0,000496
2	2	0,000496	

Hodnocení: V Tabulce 9 můžeme vidět statisticky prokázaný rozdíl v pohlaví potomstva hřebce 1028 Manillona Rouge na ZZV. Klisny, tedy číslo 2, mají průměr vyšší 7,9173 – toto hodnocení je podle mého názoru výborné a tím může svědčit o dobré jezditelnosti těchto potomku po plemenném hřebci 1028 Manillon Rouge. Číslo 1, hřebci, mají průměr nižší 7,5530.

Tabulka 9 Tukeyův HSD test - závisle proměnná OH, nezávisle proměnná - pohlaví.

Č. buňky	Pohlaví	1	2
		184,52	191,51
1	1		0,000115
2	2	0,000115	

Hodnocení: Statisticky prokázaný rozdíl v pohlaví potomstva hřebce 1028 Manillona Rouge, můžeme vidět i v tabulce 10, kde nám Tukeyův test ukazuje rozdíly v OH. Klisny, tedy číslo 2, mají průměr vyšší 191,51 a mají předpoklad stát se dobrými matkami, číslo 1, hřebci, mají průměr nižší 184,52.

Dále Tukeyův HSD test prokázal, že mezi pohlavím není statisticky průkazný rozdíl v závisle proměnných – PK, KVH, Ohol.

Tabulka 10 Tukeyův HSD test - závisle proměnná OH, nezávisel proměnné s interakcemi – pohlaví (P) a rodina (R)

Č.	R.	P.	2 196,00	4 194,25	6 190,67	8 190,33	10 193,50	12 190,33	17 184,46	18 191,50	19 170,00	20 192,55
1	1	1	0,436413	0,118019	0,655280	0,706511	0,390010	0,706511	0,999647	0,279688	0,932983	0,130395
2	1	2		1,000000	0,999929	0,999840	1,000000	0,999840	0,657892	0,999978	0,030953	0,999999
3	2	1										
4	2	2	1,000000		0,999912	0,999716	1,000000	0,999716	0,062545	0,999951	0,004066	1,000000
5	3	1	0,990327	0,938257	1,000000	1,000000	0,997776	1,000000	0,993981	0,999560	0,094642	0,982508
6	3	2	0,999929	0,999912		1,000000	1,000000	1,000000	0,839738	1,000000	0,040821	1,000000
7	4	1	1,000000	1,000000	1,000000	1,000000	1,000000	1,000000	0,887343	1,000000	0,067706	1,000000
8	4	2	0,999840	0,999716	1,000000		0,999999	1,000000	0,889417	1,000000	0,047933	0,999999
9	5	1	0,999032	0,999162	1,000000	1,000000	0,999951	1,000000	0,999999	0,999999	0,426495	0,999968
10	5	2	1,000000	1,000000	1,000000	0,999999		0,999999	0,544359	1,000000	0,019324	1,000000
11	6	1										
12	6	2	0,999840	0,999716	1,000000	1,000000	0,999999		0,889417	1,000000	0,047933	0,999999
13	7	1	0,971295	0,907065	0,999939	0,999981	0,989307	0,999981	1,000000	0,996401	0,330488	0,967512
14	7	2	0,997503	0,993847	1,000000	1,000000	0,999795	1,000000	0,999550	0,999996	0,169487	0,999604
15	8	1	0,470442	0,087617	0,671539	0,727855	0,394920	0,727855	0,999967	0,218290	0,792834	0,077975
16	8	2	0,981994	0,887266	0,999995	0,999999	0,993847	0,999999	0,998819	0,997503	0,118079	0,952738
17	9	1	0,657892	0,062545	0,839738	0,889417	0,544359	0,889417		0,130795	0,277357	0,013890
18	9	2	0,999978	0,999951	1,000000	1,000000	1,000000	1,000000	0,130795		0,009963	1,000000
19	10	1	0,030953	0,004066	0,040821	0,047933	0,019324	0,047933	0,277357	0,009963		0,004344
20	10	2	0,999999	1,000000	1,000000	0,999999	1,000000	0,999999	0,013890	1,000000	0,004344	

Hodnocení: Podle Tabulky 10 Tukeyův HSD test prokázal statisticky průkazný rozdíl v nezávisle proměnných s interakcemi – pohlaví a rodiny v závisle proměnné OH. Tento rozdíl byl prokázán v červeně označených případech. V ostatních závisle proměnných (PK (svod), ZZV, KVH, Ohol.) nebyl prokázán žádný statistický rozdíl. Rozdíl se nám projevuje v rodině 10 na závislosti pohlaví 1 - tedy hřebců. Průměrné hodnocení v OH je 170 cm, to si můžeme vyložit jako různorodost potomků z rodiny 10, které je skupinou koní nepocházející z hodnoceného chovu.

5.2.3. Scheffeho test databáze B

Podle Scheffeho testu, v **rodinách** nenalezneme žádný statisticky průkazný rozdíl v potomstvu po otci 1028 Manillon Rouge a v jejich exteriérových a výkonnostních znacích, konkrétně v závisle proměnných – PK, ZZV, KVH, OH, Ohol. Tento výsledek si můžeme vysvětlit jako vyrovnanost a prochovanost rodin, které s potomstvem Manillona Rouge dobře kumulují.

V následujících tabulkách č. 11 a 12 jsem testovala vliv samostatné nezávislé proměnné – **pohlaví** na potomstvo hřebce 1028 Manillona Rouge a jejich exteriérové a výkonnostní znaky.

Tabulka 11 Scheffeho test – závisle proměnná ZZV, nezávisle proměnná pohlaví.

Č. buňky	Pohlaví	1	2
		7,5530	7,9173
1	1		0,000387
2	2	0,000387	

Hodnocení: Tabulka 11 a Scheffeho přísnější test nám už pouze potvrzuje předešlé tvrzení z tabulky 8 a prokazuje vysoce statistický rozdíl mezi pohlavím a jejich ZZV.

Tabulka 12 Scheffeho test – závisle proměnná OH, nezávisle proměnná pohlaví.

Č. buňky	Pohlaví	1	2
		184,52	191,51
1	1		0,000000
2	2	0,000000	

Hodnocení: Tabulka 12 a Scheffeho test nám hodnotí ještě přísněji a říká, že v pohlaví je vysoce statisticky průkazný rozdíl v OH potomstva plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge. V ostatních závisle proměnných PK (svod), KVH, Ohol, nebyl prokázán žádný statistický rozdíl v pohlaví.

Jako další jsme pomocí Scheffeho testu testovali nezávisle proměnné s **interakcemi – rodina a pohlaví**, se závisle proměnnými – PK (svod), ZZV, KVH, OH, Ohol. Na rozdíl od Tukeyova HSD testu, se v tomto případě ukázalo, že rodina a pohlaví s interakcemi nemají žádný statistický rozdíl v potomstvu otce 1028 Manillona Rouge a v jejich exteriérových a výkonnostních znaku.

5.3. Výsledky databáze C

Databáze C, obsahuje klisny po otcích 1028 Manillon Rouge a po 2626 Sahib Kubišta. Podklady pro vytvoření databáze C jsou uvedeny v PŘÍLOZE III.

V této databázi jsem testovala, jaký vliv mají hřebci 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta na své klisny (dcery) a jejich exteriérové a výkonnostní znaky. Za exteriérové znaky považujeme KVH, OH, Ohol a za výkonnostní znak považujeme PK (svod), ZZV.

5.3.1. Jednorozměrné výsledky databáze C

Tabulka 13 Jednorozměrné výsledky pro každou závisle proměnnou – PK (svod), ZZV, KVH, OH, Ohol.

Efekt	Stupně volnosti	PK (svod) p	ZZV p	KVH p	OH p	Ohol p
Abs. člen	1	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000
Po hřebci	1	0,005268	0,000000	0,299637	0,518150	0,729093
Chyba						
Celkem	87					

Hodnocení: Z čísel v tabulce 13 je patrné, že hřelec 1 má vysoce průkazný vliv na své dcery a jejich známky výkonnosti, konkrétně na PK (svod) a ZZV.

5.3.2. Tukeyův HSD test – databáze C

Tabulka 14 Tukeyův HSD test - závisle proměnná PK (svod)

Č. buňky	Po hřebci	1	2
		7,5854	7,3870
1	1		0,005395
2	2	0,005395	

Hodnocení: Tabulka 14 nám potvrzuje výsledek z tabulky 13, kde je statisticky prokázán rozdíl mezi hřebci 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta a v PK (svod) v dcerách. Můžeme zde vidět rozdíly PK (svod) s průměry hřebce 1 – 7,5854 a hřebce 2 – 7,3870.

Tabulka 15 Tukeyův HSD test - závisle proměnná ZZV

Č. buňky	Po hřebci	1	2
		7,9173	7,1341
1	1		0,000114
2	2	0,000114	

Hodnocení: Pozitivní vliv hřebce 1028 Manillona Rouge potvrzuje i tabulka 15, kde můžeme vidět ještě větší rozdíly v ZZV mezi hřebci 1 a 2. Průměry jsou 1 – 7,9173, 2 – 7,1341.

V exteriérových znacích KVH, OH, Ohol Tukeyův HSD test neprokázal žádný statistický rozdíl mezi hřebci 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta a svými klisnami. Nutno říci, že rozdíly v průměrech nejsou tak markantní, jako v předešlých situacích.

5.3.3. Scheffeho test databáze C

Stejně jako v předešlých databázích i zde jsme podrobily klisny po otcích 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta také Scheffeho testu.

Tabulka 16 Scheffeho test - závisle proměnná PK (svod)

Č. buňky	Po hřebci	1	2
		7,5854	7,3870
1	1		0,005268
2	2	0,005268	

Hodnocení: Zde v tabulce 16 Scheffeho test potvrzuje předešlé výsledky a hodnotí rozdíl mezi hřebci 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahib Kubišta jako statisticky průkazný.

Tabulka 17 Scheffeho test - závisle proměnná ZZV

Č. buňky	Po hřebci	1	2
		7,9173	7,1341
1	1		0,000000
2	2	0,000000	

Hodnocení: Tabulka 17 a Scheffeho test nám prokazuje vysoce statistický rozdíl mezi plemennými hřebci 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta, který je až markantní. Je nutno podotknout, že průměr PK (svod) plemenného hřebce 2626 Sahiby Kubišta je vyšší, než průměr ZZV, což si můžeme vysvětlit jako horší jezditelnost při ZZV a tzv. pozdnější potomstvo po otci 2626 Sahib Kubišta.

Díky vynikajícímu průměrnému výsledku plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge, jej můžeme nazvat zlepšovatelem chovu.

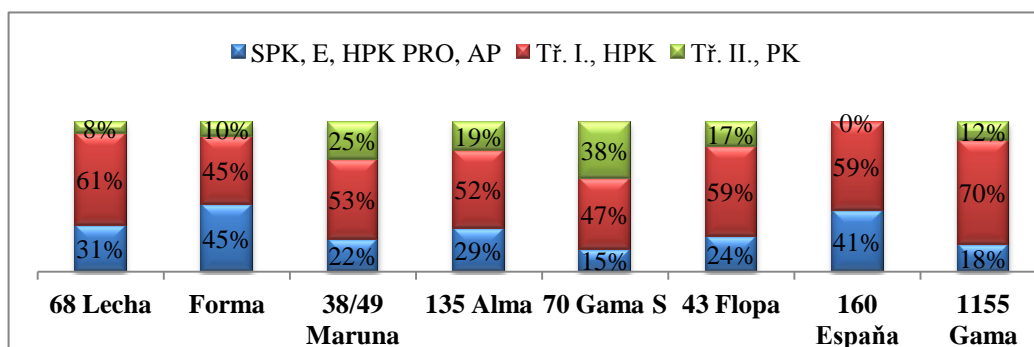
5.4. Procentuální porovnání a hodnocení exteriérových a výkonnostních znaků osmi nejvýznamnějších rodin, z databáze A

V této části jsem rodiny porovnávala pomocí procentuálního zastoupení v každém exteriérovém a výkonnostním znaku. Pro lepší přehled je vše zpracováno do tabulek a následně do grafů.

Tabulka 18 Potomstvo osmi nejvýznamnějších rodin zařazené do plemenných knih

Rodina klisny	1 68 Lecha	2 Forma	3 38/49 Maruna	4 VČ 135 Alma	5 70 Gama S	6 43 Flopa	7 VČ 160 España	8 VČ1155 Gama
Počet hodnocených dcer	52	20	28	21	13	17	17	33
Zastoupení v %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
SPK, E, HPK ČT PRO, AP	16 31 %	9 45 %	6 22 %	6 29 %	2 15 %	2 17 %	7 41 %	6 18 %
Tř. I., HPK	32 61 %	9 45 %	15 53 %	11 52 %	6 47 %	6 59 %	10 59 %	23 70 %
II. třídy, PK,	4 8 %	2 10 %	7 25 %	4 19 %	5 38 %	4 24 %	0 0 %	4 12 %

Graf 1 Potomstvo osmi nejvýznamnějších rodin zařazené do plemenných knih

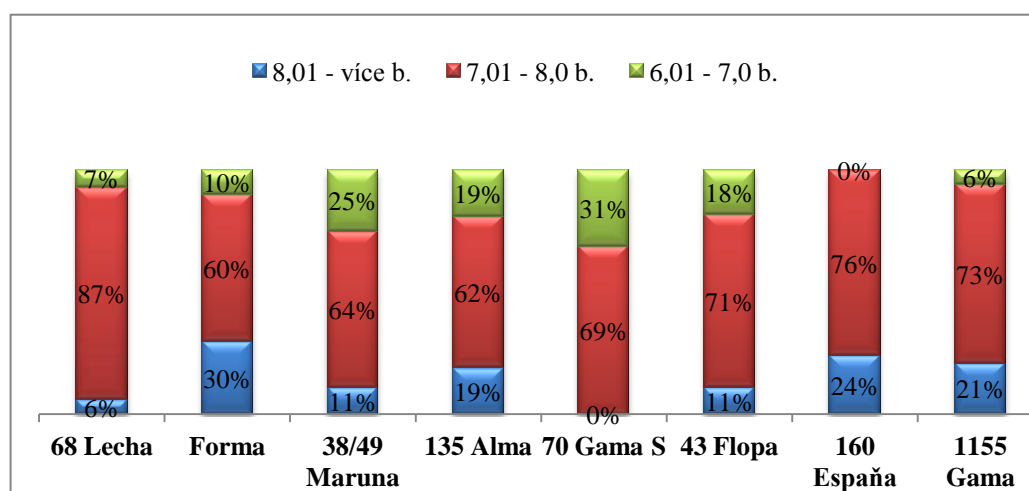

Hodnocení: Dle výsledného zařazení do oddílů PK ČT lze hodnotit všechny rodiny jako vyrovnané. Mezi nejlépe hodnocené rodiny patří bezesporu rodina č. 2 zakladatelky Formy a rodina č. 7 zakladatelky 160 España, u které můžeme klasifikovat hodnocení KVH spíše jako podprůměrné, ale přesto patří mezi jednu nejlépe hodnocenou rodinu. To si můžeme vyložit jako vynikající obratnost při ZZV, ale podle mého názoru a poznatků o této rodině, i dobrý skokový potenciál. Relativně nejhorší výsledek vykazuje rodina zakladatelky 70 Gama S.

Tabulka 19 Porovnání výkonnosti na základě výsledných známek z výkonnostních zkoušek – osmi mateřských rodin

Rodina klisny	1 68 Lecha	2 Forma	3 38/49 Maruna	4 VČ 135 Alma	5 70 Gama S	6 43 Flopa	7 VČ 160 Espana	8 VČ1155 Gama
Počet hodnocených dcer	52	20	28	21	13	17	17	33
Zastoupení v %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
8,01 – více bodů	3	6	3	4	0	2	4	7
	6 %	30 %	11 %	19 %	0 %	11 %	24 %	21 %
7,01 – 8,0 bodů	45	12	18	13	9	12	13	24
	87 %	60 %	64 %	62 %	69 %	71 %	76 %	73 %
6,01 – 7,0 bodů	4	2	7	4	4	3	0	2
	7 %	10 %	25 %	19 %	31 %	18 %	0 %	6 %

Graf 2 Porovnání výkonnosti na základě výsledných známek z výkonnostních zkoušek – osmi mateřských rodin

Hodnocení: Tabulka 19 a Graf 2 ukazuje téměř shodné výsledky s tabulkou 19 a grafem 1. Dle výsledného zařazení do oddílů PK ČT opět lze hodnotit všechny rodiny jako poměrně vyrovnané. Mezi nejlépe hodnocené rodiny znovu patří rodina č. 2 zakladatelky Formy a rodina č. 7 zakladatelky 160 Espana. Relativně nejhorší výsledek opět vykazuje rodina zakladatelky 70 Gama S. Příčinou ZZV může být jeden z nejvyšších průměrů v KVH který rodiny vykazovala, přičemž je obecně známo, že koně s vyšší KVH jsou tzv. „pozdnější“.

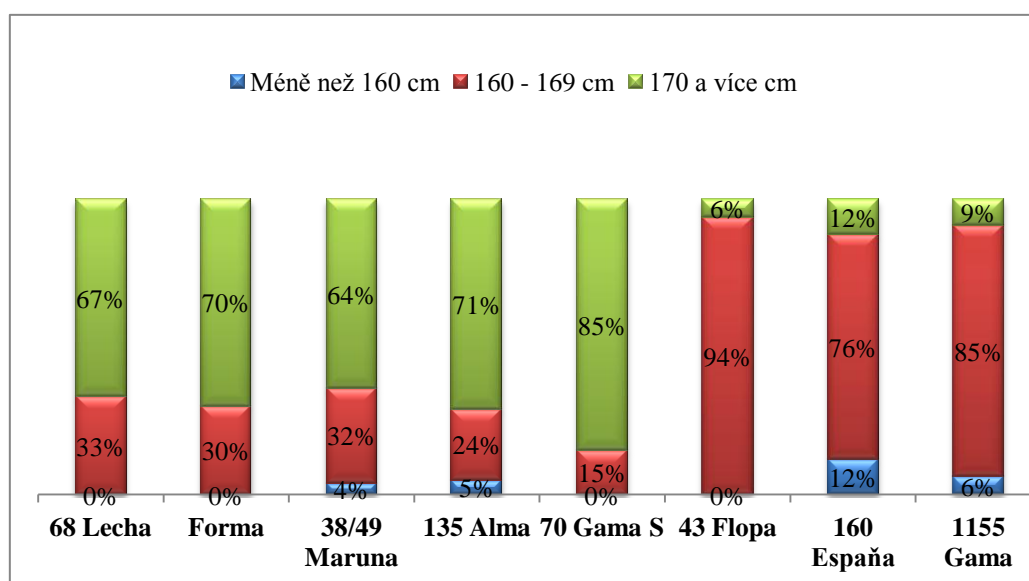
Tabulka 20

Porovnání KVH – osmi mateřských rodin

Rodina klisny	1 68 Lecha	2 Forma	3 38/49 Maruna	4 VČ 135 Alma	5 70 Gama S	6 43 Flopa	7 VČ 160 Espana	8 VČ1155 Gama
Počet hodnocených dcer	52	20	28	21	13	17	17	33
Zastoupení v %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Méně než 160 cm	0	0	1	1	0	0	2	2
	0 %	0 %	4 %	5 %	0 %	0 %	12 %	6 %
160 – 169 cm	17	6	9	5	2	16	13	28
	33 %	30 %	32 %	24 %	15 %	94 %	76 %	85 %
170 a více cm	35	14	18	15	11	1	2	3
	67 %	70 %	64 %	71 %	85 %	6 %	12 %	9 %

Graf 3

Porovnání KVH – osmi mateřských rodin

Hodnocení: Tabulka 20 a Graf 3 nám potvrzují statistické výsledky z předešlých výpočtů z databáze A. Lze potvrdit průkazný rozdíl KVH mezi rodinami. Tyto statistické výsledky se shodují s mou znalostí klisen pocházejících z těchto rodin.

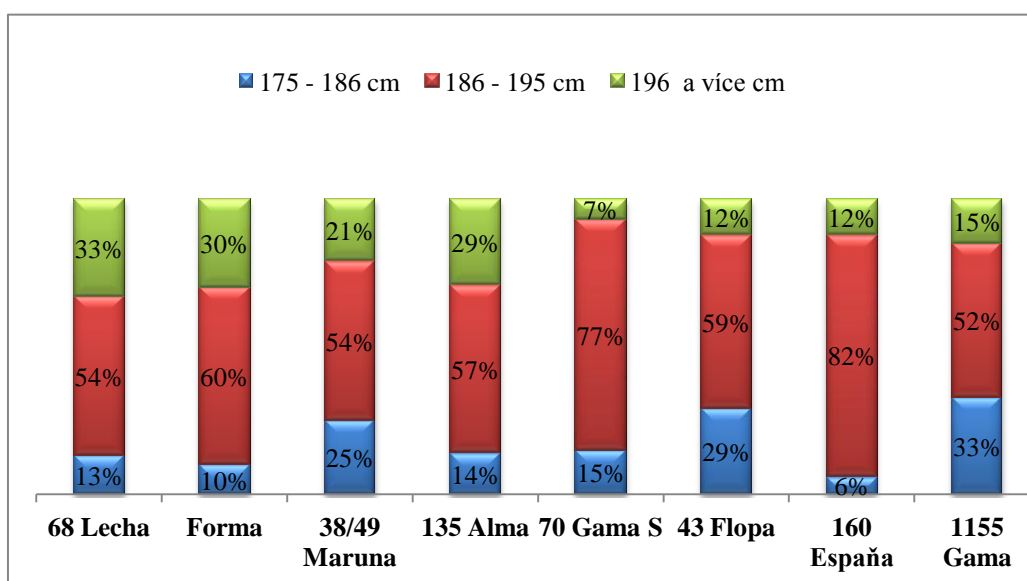
Tabulka 21

Porovnání OH – osmi mateřských rodin

Rodina klisny	1 68 Lecha	2 Forma	3 38/49 Maruna	4 VČ 135 Alma	5 70 Gama S	6 43 Flopa	7 VČ 160 Espana	8 VČ1155 Gama
Počet hodnocených dcer	52	20	28	21	13	17	17	33
Zastoupení v %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
175 – 186 cm	7	2	7	3	2	5	1	11
	13 %	10 %	25 %	14 %	15 %	29 %	6 %	33 %
186 – 195 cm	28	12	15	12	10	10	14	17
	54 %	60 %	54 %	57 %	77 %	59 %	82 %	52 %
195 – a více cm	17	6	6	6	1	2	2	5
	33 %	30 %	21 %	29 %	7 %	12 %	12 %	15 %

Graf 4

Porovnání OH – osmi mateřských rodin

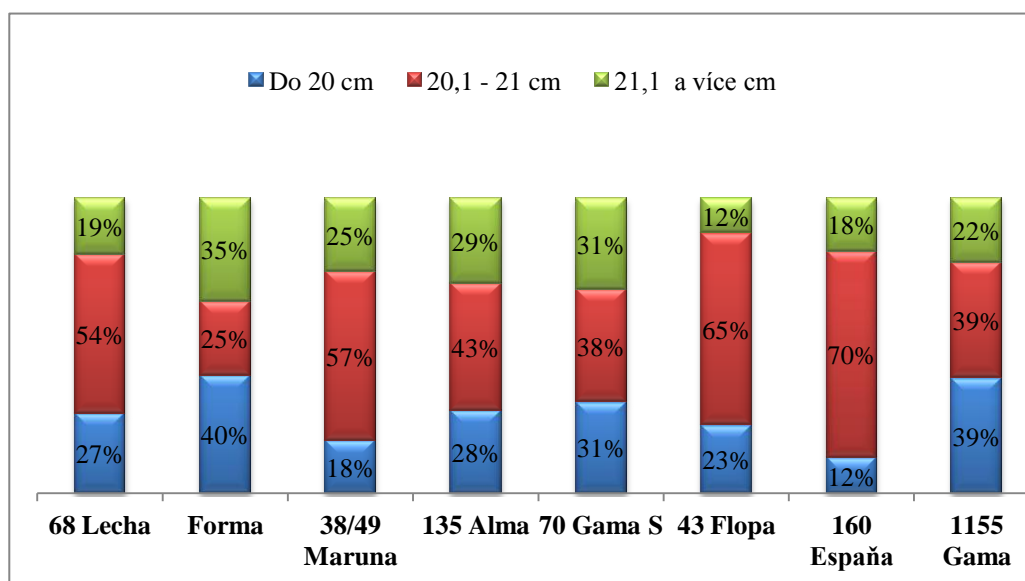
Hodnocení: Tabulka 21 a Graf 4 ukazuje na velmi vyrovnané potomstvo ve všech osmi rodinách, i když jako nejvyrovnanější lze považovat potomstvo rodiny č. 5 - 70 Gama S a č. 7 - 160 Espana.

Tabulka 22

Porovnání Ohol - osmi mateřských rodin

Rodina klisny	1 68 Lecha	2 Forma	3 38/49 Maruna	4 VČ 135 Alma	5 70 Gama S	6 43 Flopa	7 VČ 160 Espana	8 VČ1155 Gama
Počet hodnocených dcer	52	20	28	21	13	17	17	33
Zastoupení v %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Do 20 cm	14	8	5	6	4	4	2	13
	27 %	40 %	18 %	28 %	31 %	23 %	12 %	39 %
20,1 – 20 cm	28	5	16	9	5	11	12	13
	54 %	25 %	57 %	43 %	38 %	65 %	70 %	39 %
21,2 – a více	10	7	7	6	4	2	3	7
	19 %	35 %	25 %	29 %	31 %	12 %	18 %	22 %

Graf 5 Porovnání Ohol – osmi mateřských rodin

Hodnocení: Dle Tabulky 22 a Grafu 5, můžeme konstatovat, že rodina č 2 - Forma má nevyrovnané výsledky a může se zdát v Ohol, jako variabilní. Procentuální zastoupení v ZZV měla však jedno z nejlepších hodnocených. Z tohoto důvodu je nutné klást důraz na přípařovací plán této rodiny, aby se tzv. udržela kostra a kostnatost potomstva. Rodina č. 7 - 160 Espana, má lepší procentuální zastoupení v rozmezí 20,1 – 21 cm.

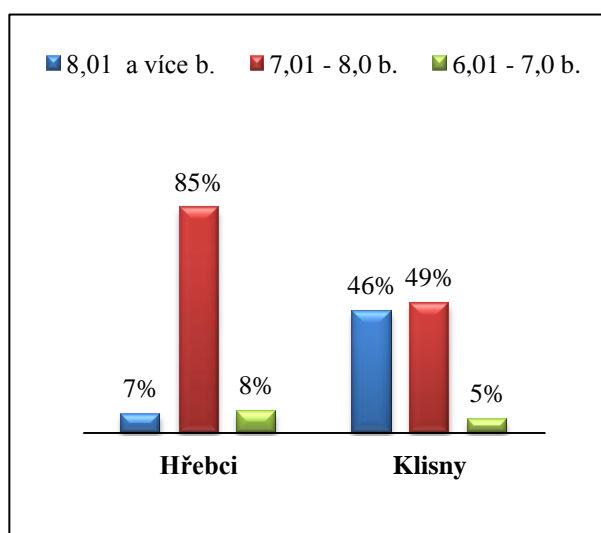
5.5. Procentuální porovnání a hodnocení exteriérových a výkonnostních znaků potomstva plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge

Potomstvo porovnávám pomocí procentuálního zastoupení v každém exteriérovém a výkonnostním znaku. Pro lepší přehled je vše zpracováno do tabulek a následně do grafů.

Tabulka 23 Porovnání ZZV - potomstva 1028 Manillona Rouge

Pohlaví	1 Hřebci	2 Klisny
Počet hodnocených potomků	27	41
Zastoupení v %	100 %	100 %
8,01 – a více bodů	2	2
	7 %	46 %
7,01 – 8,0 bodů	23	20
	85 %	49 %
6,01 – 7,0 bodů	2	19
	8 %	5 %

Graf 6 ZZV - potomstva 1028 Manillona Rouge

Hodnocení: Tabulka 23 a Graf 6 nám potvrzují výsledky ze statistických výpočtů a hodnotí klisny jako vyrovnané a přitom s lepším výsledným hodnocením při ZZV. Na základě toho můžeme klisny po plemenném hřebci 1028 Manillon Rouge hodnotit nejen jako velice slibné sportovce, ale především budoucí matky. Hřebci jsou v 85 % hodnoceni jako průměrní.

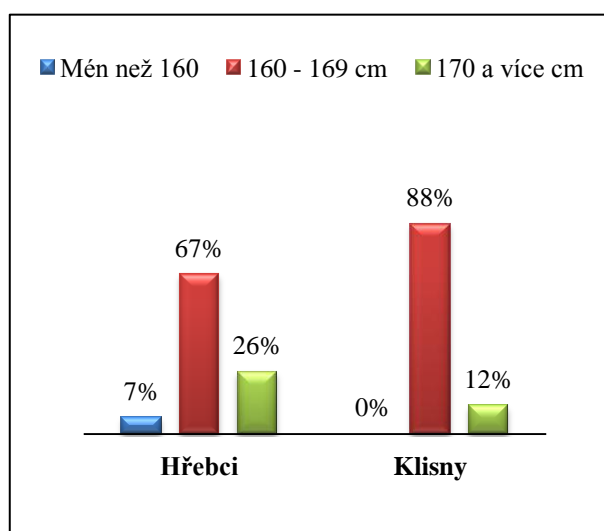
Tabulka 24

Porovnání KVH potomstva 1028 Manillon Rouge

Pohlaví	1 Hřebci	2 Klisny
Počet hodnocených potomků	27	41
Zastoupení v %	100 %	100 %
Méně než 160 cm	2	0
	7 %	0
160 – 169	18	36
	67 %	88 %
170 a více	7	5
	26 %	12 %

Graf 7

Porovnání KVH potomstva 1028 Manillon Rouge

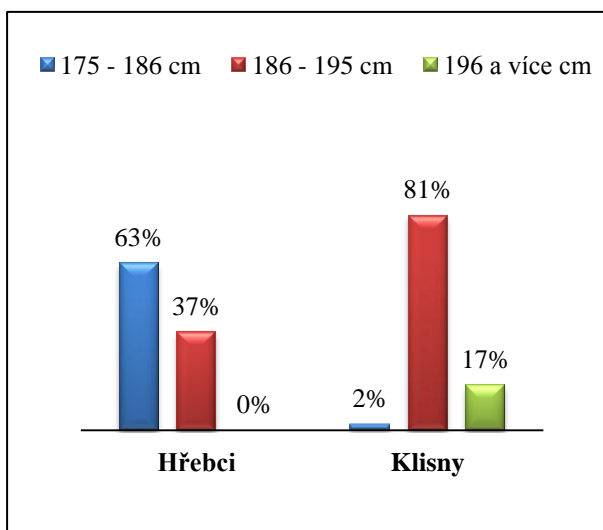

Hodnocení: Zde na Tabulce 24 a Grafu 7 můžeme vidět dobrý výsledek hřebců, kdy 26 % má KVH 170 a více cm, což je pro pohlaví hřebce přirozené. Velice solidní hodnocení mají ale i klisny, v 88 % s KVH 160 - 169 cm. Na základě toho můžeme konstatovat, že plemenný hřelec 1028 Manillon Rouge dává potomstvo se střední výškou, která je cílem šlechtění ČT.

Tabulka 25 Porovnání OH potomstva 1028 Manillon Rouge

Pohlaví	1 Hřebci	2 Klisny
Počet hodnocených potomků	27	41
Zastoupení v %	100 %	100 %
175 – 186 cm	17	1
	63 %	2 %
186 – 195 cm	10	33
	37 %	81 %
195 – 201 cm	0	7
	0	17 %

Graf 8 Porovnání OH potomstva 1028 Manillon Rouge

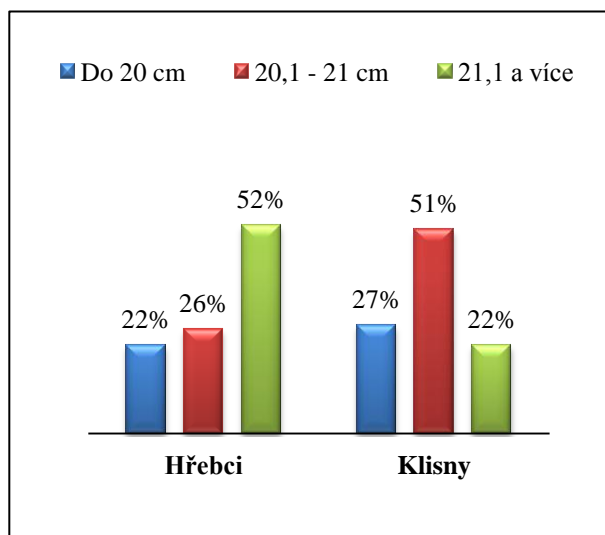

Hodnocení: Tyto výsledky z Tabulky 25 a Grafu 8 nám opět potvrzují statisticky prokázané výsledky z předešlé kapitoly. Z grafu je patrné, že klisny vykazují větší OH než hřebci. Tento ukazatel přímo souvisí se zdravím a výkonností koní. Výsledek můžeme hodnotit jako odpovídající chovnému cíli a potvrzuje, že z klisny po otci 1028 Manillon Rouge mohou být dobrými matkami.

Tabulka 26 Porovnání Ohol potomstva 1028 Manillon Rouge

Pohlaví	1 Hřebci	2 Klisny
Počet hodnocených potomků	27	41
Zastoupení v %	100 %	100 %
Do 20 cm	6	11
	22 %	27 %
20,1 – 20 cm	7	21
	26 %	51 %
21,2 – a více	14	9
	52 %	22 %

Graf 9 Porovnání Ohol potomstva 1028 Manillon Rouge

Hodnocení: V exteriérovém znaku Ohol je dle Tabulky 26 a Grafu 9 potomstvo po plemenném hřebci 1028 Manillon Rouge velice vyrovnané, přestože 22 % hřebců a 27 % klisen vykazuje Ohol menší než 20 cm, což v chovu a sportu žádoucí není. Pro klisny po hřebci 1028 Manillon Rouge byli pro následující období zařazeni do přípravných plánů plemenní hřebci 2640 Radegast a 1942 Warness ZH. Podle mého názoru je toto rozhodnutí na místě, protože by mohlo dojít k přílišnému zjemnění konstituce.

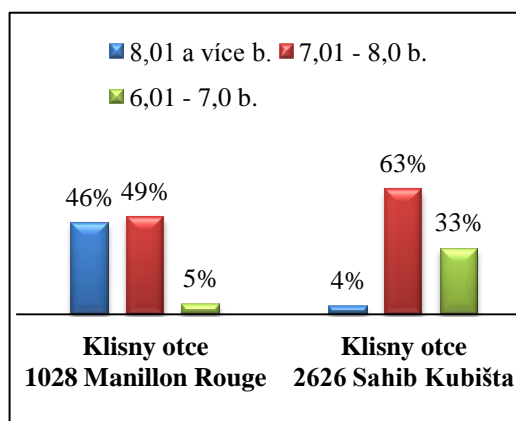
5.6. Procentuální porovnání a hodnocení exteriérových a výkonnostních znaků klisen po otcích 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Potomstvo porovnávám pomocí procentuálního zastoupení v každém exteriérovém a výkonnostním znaku. Pro lepší přehled je vše zpracováno do tabulek a následně do grafů.

Tabulka 27 Porovnání ZZV klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Po hřebci	1 1028 Manillon Rouge	2 2626 Sahib Kubišta
Počet hodnocených klisen	41	46
Zastoupení v %	100 %	100 %
8,01 - více	2	2
	46 %	4 %
7,01 – 8,0	20	29
	49 %	63 %
6,01 – 7,0	19	15
	5 %	33 %

Graf 10 Porovnání ZZV klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahib Kubišta

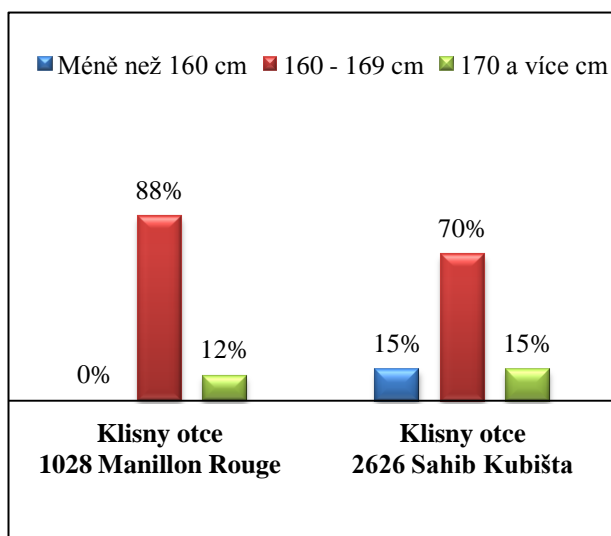
Hodnocení: KUŘITKOVÁ (2011) uvádí, že u plemene Selle Français je snaha selekci vyřazovat z chovu koně se špatnou výkonností a jezditelností, přičemž je kladen důraz především na ochotu koně ke spolupráci s jezdcem. Plemenný hřebec 1028 Manillon Rouge, který sám pro své zranění ve dvou letech nemohl být testován ve sportu, vykazuje v hodnocení výkonnosti potomstva vyrovnané a velmi dobré výsledky, viz. Tabulka 27 a Graf 10. Tyto výsledky také potvrzují můj předpoklad a správné rozhodnutí ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o. zařadit tohoto plemeníka do přípravného plánu.

Tabulka 28

Porovnání KVH klisen 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Po hřebci	1 1028 Manillon Rouge	2 2626 Sahib Kubišta
Počet hodnocených klisen	41	46
Zastoupení v %	100 %	100 %
Méně než 160 cm	0	7
	0	15 %
160 – 169	36	32
	88 %	70 %
170 a více	5	7
	12 %	15 %

Graf 11 Porovnání KVH klisen 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

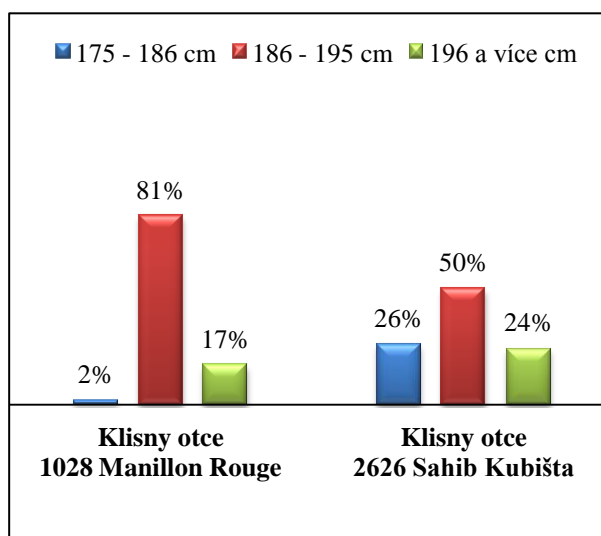
Hodnocení: Podle Tabulky 28 a Grafu 11 je patrné, že plemenný hřebec 2626 Sahib Kubišta produkuje klisny s nižší KVH. 15 % klisen dokonce vykazuje KVH při měření ve třech letech nižší než 160 cm, což je na spodní hranici šlechtitelského cíle českého teplokrevníka. Toto potomstvo je tzv. pozdnější.

Tabulka 29

Porovnání OH klisen 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Po hřebci	1 1028 Manillon Rouge	2 2626 Sahib Kubišta
Počet hodnocených klisen	41	46
Zastoupení v %	100 %	100 %
175 – 186 cm	1	12
	2 %	26 %
186 – 195 cm	33	23
	81 %	50 %
195 – 201 cm	7	11
	17 %	24 %

Graf 12 Porovnání OH klisen 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Hodnocení: Tabulka 29 a Graf 12 nám opět ukazují vyrovnanost potomstva plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge. Ráda bych také uvedla, že 2626 Sahib Kubišta má v tomto chovu své plemenné klisny, které jsou pokračovatelkami některých výše uvedených rodin a následně připářovány plemenným hřebcem 1028 Manillon Rouge. Potomstvo z této kombinace se zatím prokazuje jako velice solidní a nadějně nejen do sportu, ale i do chovu. Z toho vyplývá, že výbornou pozicí v případě 2626 Sahiba Kubišty je na pozice dědy a u hřebce 1028 Manillon Rouge pozice otce matek.

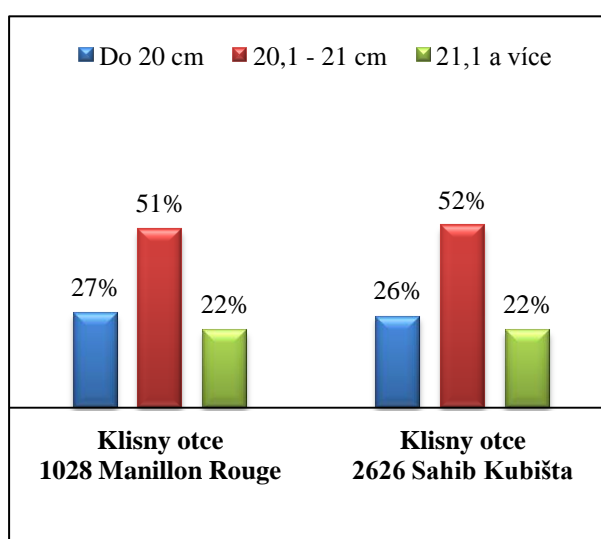
Tabulka 30

Porovnání Ohol klisen 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Po hřebci	1 1028 Manillon Rouge	2 2626 Sahib Kubišta
Počet hodnocených klisen	41	46
Zastoupení v %	100 %	100 %
Do 20 cm	11	12
	27 %	26 %
20,1 – 20 cm	21	24
	51 %	52 %
21,2 – a více	9	10
	22 %	22 %

Graf 13

Porovnání Ohol klisen 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta

Hodnocení: Zobrazené výsledky obou hřebců jsou téměř shodné. Zhruba u 3/4 hodnoceného potomstva je síla holeně odpovídající, žádoucí pro chov i sport.

6. ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení vlivu rodin na exteriérové a výkonnostní znaky svého potomstva a vyhodnocení linií, které působí ve šlechtitelském chovu v Měníku.

K vytvoření databáze byly získány údaje ze šlechtitelského chovu koní v Měníku (fy ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o.) který se dlouhodobě zabývá chovem, šlechtěním a selekcí koní.

Získaná data byla rozdělena do tří databází. Pro účely této diplomové práce bylo vybráno 8 pokračujících rodin a dva nejvýznamnější plemenní hřebci poslední doby, a to 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta. Potomstvo hřebců 2640 Radegast nebylo hodnoceno z důvodů nedostatku údajů prozatím velmi mladého potomstva.

Nejlepší výsledky vykazuje nejstarší rodina č. 1 Lecha – zakladatelka 68 Lecha, s 52 zastoupenými hodnocenými klisnami, 31 % klisen je zařazeno v oddílech, SPK, E, HPK PRO nebo AP, 61 % je zařazeno do I. třídy nebo do HPK, 8 % klisen je ve II. třídě nebo PK. Velmi dobré a vyrovnané výsledky také prokazuje rodina č. 2 Forma – zakladatelka Forma, s 20-ti zastoupenými hodnocenými klisnami. Tato klisna prokazuje vynikající exteriérové znaky KVH, OH, Ohol, ale i výkonnostní znaky PK (svod) a ZZV. Tato rodina má 45 % klisen v oddílech SPK, E, HPK PRO nebo AP, 45 % v I. třídě nebo v HPK, 10 % ve II. třídě nebo PK.

Výsledky potvrzují jednoznačně důležitost zachování rodin v chovu. Dlouhodobě prochované rodiny prokazatelně potvrzují vliv na hodnocení exteriérových ukazatelů KVH, OH, Ohol, které přímo souvisí se zdravím a výkonností hodnocených koní.

Ve druhé databázi se zabývám vyhodnocením vlivu plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge, který byl v roce 2004 importován do české republiky za účelem plemenitby v ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o. V této databázi hodnotím jeho potomstvo a jejich vliv v jednotlivých rodinách, které jsou zpracovány v první databázi. Výsledkem této databáze je vysoce statisticky prokázaný vliv pohlaví na výkonnostní znaky PK (svod) a ZZV. Klisny po plemenném hřebci 1028 Manillona Rouge mají výkonnostní znaky ZZV ve 46 % hodnocených klisen v rozmezí 8,01 a více bodů, 49 % v rozmezí 7,01 – 8 bodů a 5 % v rozmezí 6,01 – 7 bodů.

Hřebci po otci 1028 Manillon Rouge mají hodnocení ZZV: 7 % hřebců v rozmezí 8,01 a více bodů, 85 % hřebců v rozmezí 7,01 – 8 bodů, 8 % hřebců v rozmezí 6,01 – 7 bodů.

Vzájemný vliv potomstva po otci 1028 Manillon Rouge a hodnocených rodin nebyl statisticky prokázán.

Třetí databáze hodnotí a vzájemně porovnává dcery plemenných hřebců 1028 Manillon Rouge a 2626 Sahib Kubišta. V této databázi byl opět prokázán statistický vliv hřebců na své dcery. Výsledky s největším rozdílem byly prokázány ve výkonnostním znaku ZZV. Klisny po plemenném hřebci 1028 Manillon Rouge získaly ve 46 % případech hodnocení v rozmezí 8,01 a více bodů, 49 % případů v rozmezí 7,01 – 8 bodů a 5 % v rozmezí 6,01 – 7 bodů. Klisny po otci 2626 Sahib Kubišta byly ve 4 % v rozmezí 8,01 a více bodů, 63 % v rozmezí 7,01 – 8 bodů a 33 % v rozmezí 6,01 – 7 bodů.

Výsledky potvrzují správnost šlechtitelské práce ŠCHK – KUBIŠTA s.r.o. a dobré rozhodnutí ve výběru plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge, který navazuje na kvalitní základ chovu, který byl potvrzen ve výsledcích databáze A – osmi mateřských rodin, ale navazuje i na plemenné hřebce kteří působili v minulosti v chovu, například hřebec 366 Taarlo, 2626 Sahib Kubišta nebo 206 Frühesch. Díky těmto a dalším vynikajícím výsledkům můžeme plemenného hřebce 1028 Manillona Rouge nazvat jako zlepšovatele chovu.

Dnešní chovatelská doba je moderní. Principy šlechtitelské práce v chovu koní jsou však prastaré a neměnné. Závěrem bych proto ráda citovala ŠPRYŇARA (1936)

„V čem spočívá chovná cena plemenného zvířete.

O plemenných zvířatech lze použít starých slov: „Ne podle jejich tváře, podle jejich skutků je poznáte.“

Ne ten hřebec je nejcennější, který jest nejkrásnější, nýbrž ten, který plodí nekrásnější potomky. Chovná cena hřebce spočívá na třech základech. Exteriéru, původu a výkonnosti a dědivé síle.

Dobry hřebec musí mít dobrý exteriér, ten je na místě zjizitelný. Cenu jeho původu seznáme s jeho předky. Vrcholem jeho kvalifikace jest však to, zdali své dobré vlastnosti také spolehlivě a průrazně dědí. Teprve potom jest vynikajícím chovným zvířetem. Tato vlastnost závisí ve vysoké míře na jeho původu.

Plemenná kniha jest z části sama o sobě cílem, z části jest jen prostředkem k cíli“.

7. POUŽITÁ LITERATURA

1. **BÍLEK**, František. Speciální zootechnika, Chov koní. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1955, 849 s.
2. **DRAPEROVÁ**, Judith. *Ilustrovaná encyklopedie plemena koní celého světa*. 1.vyd. Praha: Svojtka & Co., 1999. ISBN 8072372187.
3. **DUŠEK**, Jaromír. *Chov koní v Československu*. 1.vyd. Praha: Brázda, 1992. ISBN 802090168X.
4. **DUŠEK**, Jaromír. *Chov koní*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Brázda, 2007. ISBN 9788020903525.
5. **EVAIN A.**, *Des Etalons de Sports Guide* ASEP, ManillonRouge. SCEA Haras de Rouges – Fernand Lerrede. 2009, 549 s. in Nejvýznamnější rodiny a linie šlechtitelského chovu koní Měník – Kubišta (Bakalářská práce), Praha, 2014, 63 s., Česká zemědělská univerzita v Praze.
6. **CHAIGNE, B.** *Seleční program Selle Français orientovaný na produkci moderního sportovního koně. Aktuální problémy chovu a šlechtění koní v ČR: sborník referátů ze semináře : 21. a 22. listopadu 2008 MZLU v Brně, NH Kladruby nad Labem - hřebčín Slatiňany, Česká republika*. 1. vyd. Editor Iva JISKROVÁ. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. ISBN 9788073752415.
7. **JISKROVÁ**, Iva. Zhodnocení šlechtitelské práce plemene český teplokrevník. JISKROVÁ, Iva. *Aktuální problémy chovu a šlechtění koní v ČR: 21. listopadu 2014*. vyd. 1. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 9788075091512.
8. **KUŘITKOVÁ**, Dana. Zhodnocení významu plemenů selle français ve šlechtění českého teplokrevníka (Diplomová práce). Brno, 2011, 76 s., Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně.
9. **Koně a poníci: Ottova encyklopedie**. Přeložila Petra NOVÁKOVÁ. Praha: Ottovo nakladatelství, 2014. ISBN 9788074513428.
10. **LOMSKÝ**, František. Selekcce sportovních plemen koní v ČR a její problémy. *Chov a šlechtění koní v současných ekonomických podmínkách: sborník referátů ze semináře : 16. a 17. listopadu 2006, MZLU v Brně, NH Kladruby nad Labem*. vyd. 1. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2006. ISBN 8073750066.
11. **LERCHE**, František a Václav **MICHAL**. *Chov koní*. 1. vyd. Praha: SZN, 1956.

12. **MARŠÁLEK**, Miroslav. *Chov koní – popis, posuzování, šlechtění. Vědecká Morfologie*. 1. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2008. ISBN 978-80-7394-101-7
13. **MARŠÁLEK**, Miroslav, Markéta **SEDLÁČKOVÁ**. Hodnocení skoku ve volnosti jako selekčního kritéria v chovu teplokrevných koní. *Chov a šlechtění koní v současných ekonomických podmínkách: sborník referátů ze semináře: 16. a 17. listopadu 2006, MZLU v Brně, NH Kladruby nad Labem*. vyd. 1. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2006. ISBN 8073750066.
14. **MELISSEN J.**, Remijnse J., *The Leading Stallions. Uitgever Melissen BV*. 1 vyd., 2007, 215 s. ISBN 9789080078451.143 in in Nejvýznamnější rodiny a linie šlechtitelského chovu koní Měník – Kubišta (Bakalářská práce), Praha, 2014, 63 s., Česká zemědělská univerzita v Praze
15. **MISAŘ**, Drahoslav. *Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku*. Vyd. 1. Praha: Brázda, c2011. ISBN 978-80-209-0383-9.
16. **MISAŘ**, Drahoslav a Iva **JISKROVÁ**. *Chov a šlechtění koní*. 1. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2008. 170. ISBN 80-7157-510-8.
17. **NAVRÁTIL**, Jan. *Základy chovu koní*. 1.vyd. Praha: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 1997. ISBN 8071051586.4.
18. **REGNER**, Karel. Akcelerační program v chovu českého teplokrevníka a jeho perspektiva. *Chov a šlechtění koní v současných ekonomických podmínkách: sborník referátů ze semináře: 16. A 17. Listopadu 2006, MZLU v Brně, NH Kladruby nad Labem*. vyd. 1. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2006. ISBN 8073750066.
19. **REGNER**, Karel. Současný stav šlechtění koní v rámci PK ČT. *Sborník referátů z mezinárodní konference Aktuální otázky chovu koní v ČR*. 1. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004. ISBN 8071578029.
20. **SIXTA**, V. Nejvýznamnější plemenci v chovu českého teplokrevníka. 1. vyd. Jihlava: Ekon, 2006, 160 s. ISBN 80-239-6795-9
21. **ŠPRYŇAR**, Ladislav. *Krevní linie hřebců v Čechách a připarování klisen*. Praha: Nákladem ministerstva zemědělství Československé republiky, 1936.
22. **ŠTENCL**, František. *Vývoj chovu koní u nás 1. díl*. 1. vyd. Pardubice: Ústav veterinární osvěty Pardubice, 1976. 151 s.

23. **ŠTENCL**, František. Vývoj chovu koní u nás 2. díl. 1. vyd. Pardubice: Ústav veterinární osvěty Pardubice, 1977. 201 s.
24. **ŠTRUPL**, Jan. *Chov koní*. 1. vyd. Ilustroval František LERCHE, ilustroval Jan ZELENKA. Praha: SZN, 1983.
25. **VÍTEK, Milan, Kateřina BEZKOČKOVÁ**, *Chov teplokrevníka v hřebčíně Albertovec. Aktuální problémy chovu a šlechtění koní v ČR: sborník referátů ze semináře : 21. a 22. listopadu 2008 MZLU v Brně, NH Kladruby nad Labem - hřebčín Slatiňany, Česká republika*. 1. vyd. Editor Iva JISKROVÁ. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008. ISBN 9788073752415.
26. **BŘEZINOVÁ, Libuše, František PETŘÍK**, *Chov koní*. 1. Vyd.. Ilustrovala Daniela Volfová. Praha : SZN, 1978. 323 s.

Ostatní zdroje:

27. Interní chovatelská dokumentace **ŠCHK – KUBIŠTA**, 2015
28. **Katalog hřebců SCHČT**, Praha, 2016
29. Téma: Původ rodičů plemenného hřebce Papillon Rouge. Informace získané ústním sdělením od **Leredde X**, Francie 2011 in Nejvýznamnější rodiny a linie šlechtitelského chovu koní Měník – Kubišta (Bakalářská práce), Praha, 2014, 63 s., Česká zemědělská univerzita v Praze.
30. Téma: Původ plemenného hřebce 1028 Manillon Rouge. Informace získané ústním sdělením od **Dobroslava Kubišty**, Měník, 2008.
31. **Ročenka SCHČT 2014**, ve spolupráci ÚEK, AP tiskárna Písek, 2014

Internetové zdroje:

32. **JISKROVÁ, Iva, Alexandra PEJOSOVÁ**. *Odhad plemenné hodnoty a možnost jeho využití ve šlechtění ČT*, ČZU Praha, Rada PK ČT, [online], 2015 [cit. 5 .4. 2016]. dostupný z www.schct.cz
33. **Koncepce chovu koní v ČR 2014**, Ministerstvo zemědělství, [online], 2015 [cit. 20. 4. 2016]. dostupná z www.eagri.cz
34. Chovatelské úspěchy **ŠCHK – KUBIŠTA**, [online], 2015 [cit. 22. 3. 2016]. dostupná z www.hrebcin-menik.cz
35. **Plemenná kniha ČT on-line**, [online], 2010 [cit. 25. 3. 2016]. dostupná z www.schct.cz

36. **Selle Français**, [online], 2016 [cit. 29. 3. 2016]. dostupná z www.sf.fr
37. **Schopnosti Selle Français**, [online], 2016 [cit. 20. 3. 2016]. dostupná z www.wbfsh.org
38. **Selekce Selle Français**, [online], 2016 [cit. 20. 3. 2016]. dostupná z www.shf.eu
39. Šampionka čtyřletých klisen Bereniza Gerette po otci 1028 Manillon Rouge z matky Elita po 616 Erudit online], 2015 [cit. 22. 3. 2016]. dostupná z www.jezdci.cz
40. **Řád plemenné knihy českého teplokrevníka**, [online], 2014 [cit. 21. 3. 2016]. dostupná z www.schct.cz

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ANSF	Národní asociace pro koně plemene Selle Français
AP	Akcelerační program
ASH	Absolutní sportovní hodnota, sledovaná pro kontrolu dědičnosti.
CSIO	Concours de Saut International Officiel, označuje oficiální mezinárodní závod zahrnující soutěž týmů Pohár národů.
CSI	Označuje oficiální skokový mezinárodní závod
ČJF	Česká jezdecká federace
ČT	Český teplokrevník
E	Zařazení klisen do třídy Elita
SE	Zařazení klisen do třídy Super elita
GP	Jezdecké soutěže na úrovni Grand Prix
GPCSI	Označuje oficiální mezinárodní skokový závod na úrovni Grand Prix
ISO	Mezinárodní skokový Index
JZD	Zemědělské družstvo
HPK ČT	Hlavní plemenná kniha českého teplokrevníka
HPK PRO	Vyšší oddíl hlavní plemenné kniha - prověřené
KMK	Kriteria mladých koní
KVH	Kohoutková výška hůlková
NL	Holandský teplokrevník
OH	Obvod hrudi
OPH	Odhad plemenné hodnoty
Ohol	Obvod holeně

PK ČT	Plemenná kniha českého teplokrevníka
PPK ČT	Pomocná plemenná kniha českého teplokrevníka
PKH	Plemenná kniha hřebců
RPK	Rada plemenné knihy
ŘPK ČT	Řád plemenné knihy české teplokrevníka
SF	Selle Français
SPK	Státní plemenná kniha
SHF	Société Hippique Français
SCHČT	Svaz chovu českého teplokrevníka
ŠCHK – KUBIŠTA	Šlechtitelský chov koní - Kubišta
ŠP	Šlechtitelský program
ZZV	Zkoušky základní výkonnosti
WBFSH	Word breeding for sport horses

9. SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 1 Bereniza Garette a jezdec Jeremy Leroy při šampionátu ve Fontainbleau, při finálovém parkuru
- Obrázek 2 Klisna Bereniza Garette při předvedení na ruce v Saint Ló

10. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka 1	Vývoj stavu koní od roku 1945 – 2014
Tabulka 2	Přehled povinných kritérií všestranných výkonnostních zkoušek teplokrevníků v letech 1936-1941
Tabulka 3	Jednorozměrné výsledky rodiny pro každou závisle proměnnou.
Tabulka 4	Tukeyův HSD test - závisle proměnná PK (svod)
Tabulka 5	Tukeyův HSD test - závisle proměnná KVH
Tabulka 6	Scheffeho test – závisle proměnná - KVH
Tabulka 7	Jednorozměrné výsledky mezi každou závisle proměnnou a mezi nezávisle proměnnými s interakcemi - pohlaví a rodina.
Tabulka 8	Tukeyův HSD test - závisle proměnná ZZV, nezávisle proměnná pohlaví.
Tabulka 9	Tukeyův HSD test - závisle proměnná OH, nezávisle proměnná pohlaví.
Tabulka 10	Tukeyův HSD test - závisle proměnná OH, nezávisle proměnné s interakcemi – pohlaví (P) a rodina (R)
Tabulka 11	Scheffeho test – závisle proměnná ZZV, nezávisle proměnná
Tabulka 12	Scheffeho test – závisle proměnná OH, nezávisle proměnná pohlaví.
Tabulka 13	Jednorozměrné výsledky pro každou závisle proměnnou – PK (svod), ZZV, KVH, OH, Ohol.
Tabulka 14	Tukeyův HSD test - závisle proměnná PK
Tabulka 15	Tukeyův HSD test - závisle proměnná ZZV
Tabulka 16	Scheffeho test - závisle proměnná PK (svod)
Tabulka 17	Scheffeho test - závisle proměnná PK (svod)

Tabulka 18	Potomstvo osmi nejvýznamnějších rodin zařazené do plemenných knih
Tabulka 19	Porovnání výkonnosti na základě výsledných známek z výkonostních zkoušek – osmi mateřských rodin
Tabulka 20	Porovnání KVH – osmi mateřských rodin
Tabulka 21	Porovnání OH – osmi mateřských rodin
Tabulka 22	Porovnání Ohol – osmi mateřských rodin
Tabulka 23	Porovnání ZZV potomstva 1028 Manillona Rouge
Tabulka 24	Porovnání KVH potomstva 1028 Manillon Rouge
Tabulka 25	Porovnání OH potomstva 1028 Manillon Rouge
Tabulka 26	Porovnání Ohol potomstva 1028 Manillon Rouge
Tabulka 27	Porovnání ZZV klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty
Tabulka 28	Porovnání KVH klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty
Tabulka 29	Porovnání OH klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty
Tabulka 30	Porovnání Ohol klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty

Graf 1	Potomstvo osmi nejvýznamnějších rodin zařazené do plemenných knih
Graf 2	Porovnání výkonnosti na základě výsledných známek z výkonostních zkoušek – osmi mateřských rodin
Graf 3	Porovnání KVH – osmi mateřských rodin
Graf 4	Porovnání OH – osmi mateřských rodin
Graf 5	Porovnání Ohol – osmi mateřských rodin

- Graf 6   ZZV - potomstva 1028 Manillona Rouge
- Graf 7   Porovnání KVH potomstva 1028 Manillona Rouge
- Graf 8   Porovnání OH potomstva 1028 Manillona Rouge
- Graf 9   Porovnání Ohol potomstva 1028 Manillona Rouge
- Graf 10   Porovnání ZZV klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty
- Graf 11   Porovnání KVH klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty
- Graf 12   Porovnání OH klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty
- Graf 13   Porovnání Ohol klisen 1028 Manillona Rouge a 2626 Sahiba Kubišty

11. PŘÍLOHY

- I. Údaje pro vytvoření databáze A, potomstvo osmi mateřských rodin.
- II. Údaje pro vytvoření databáze B, potomstvo po otci 1028 Manillon Rouge zařazené do jednotlivých rodin.
- III. Údaje pro vytvoření databáze C, porovnání klisen po otci 1028 Manillon Rouge a po otci 2626 Sahib Kubišta
- IV. Genealogický list rodiny č. 1 – 68 Lecha, zastoupena počtem 52 klisen
- V. Genealogický list rodiny č. 2 – Forma, zastoupena počtem 20-ti klisen
- VI. Genealogický list rodiny č. 3 – 38/49 Maruna zastoupena počtem 28 klisen
- VII. Genealogický list rodiny č. 4 – VČ 135 Alma zastoupena počtem 28 klisen
- VIII. Genealogický list rodiny č. 5 – 70 Gama S zastoupena počtem 33-ti klisen
- IX. Genealogický list rodiny č. 6 – 43 Flopa zastoupena počtem 17-ti klisen
- X. Genealogický list rodiny č. 7 – VČ 160 España zastoupena počtem 17-ti klisen
- XI. Genealogický list rodiny č. 8 – VČ 1155 Gama zastoupena počtem 13 klisen

PŘÍLOHA I. Údaje pro vytvoření databáze A, potomstvo osmi mateřských rodin.

Rok nar.	Jméno	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
1948	68 Lecha	1	8	8	175	201	22
1953	7-2126 Gena	1	7,5	7,5	170	200	21,5
1961	1073 Gilina	1	7,6	7,6	172	197	21
1968	BČ Astra	1	7,7	7,8	172	197	21
1972	VČ 202 Dálie	1	7,5	7,5	170	196	20
1973	VČ 201 Bora	1	7,5	7,5	172	196	20
1975	Quatra	1	7,5	7,5	171	197	21
1975	VČ 157 Niké	1	8	8	172	198	21
1977	9 Hezká	1	8	8	175	198	21
1980	VČ 817 Kvalita	1	7,5	7,5	169	198	21
1981	66 Hanička	1	7,5	7,5	165	188	21
1981	865 Karmela	1	7,1	7,5	164	193	20,5
1982	VČ 886 Katuše	1	7	6,5	161	187	20,5
1982	44 Krasava	1	7,9	7,5	174	196	21,8
1982	56 Vanila	1	7,5	7,5	171	189	20,5
1984	42/310 Abella	1	7,2	7,5	167	182	20
1984	61 Darina	1	7,6	7,5	173	210	22
1984	59 Dáma	1	7,9	7,5	162	178	20,8
1985	64 Herba	1	7,4	7,5	171	198	21,2
1985	VČ 1180 Alice	1	7	7,5	169	192	20,5
1987	1272 Alba	1	7,5	7,5	168	188	20,5
1989	107 Tarava	1	7,4	7,5	174	196	21,5
1990	74/13 Esther	1	7,1	6,5	173	193	20
1990	122 Salome	1	7,5	8	175	199	21,5
1992	44/404 Krásná	1	7,6	7,5	174	190	20,5
1992	TS - V Terba	1	7,5	7,5	164	192	21
1993	5/201 Bona	1	7,3	6,5	169	189	20
1994	41/586 Tastra	1	7,7	7,93	165	188	20,5
1994	41/592 Peřina	1	7,5	7,5	164	189	20,5
1995	41/796 Libra	1	7,2	7,5	168	192	20,5
1996	44/636 Kristýnka	1	6,4	6,5	169	191	20,5
1996	41/792 Tarila	1	7,3	7,9	165	193	20,5
1996	41/797 Teorie	1	7,7	8,1	175	185	20
1997	41/871 Lyra	1	7,5	7,8	170	182	20,5
1997	41/870 Etapa	1	7,3	7,6	173	186	20
1997	42/404 Belinda	1	7,5	7,5	169	187	20,5
1997	44/951 Kora	1	7,2	8,2	171	196	20,5
1998	41/2 Labuť	1	7,7	7,7	173	188	20,2
1998	41/988 Elita	1	7,5	8	172	188	20

Rok nar.	Jméno	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
2000	74/35 Elsa	1	7,3	7,6	170	188	20
2001	74/50 Evita	1	7,8	7,9	173	187	20
2001	74/77 Sika	1	7	8	166	178	20
2001	44/728 Kaila	1	7,1	7,4	170	190	22
2002	74/90 Livia	1	7,2	7,4	174	190	20
2002	74/105 Elka	1	7,1	7,2	174	195	20
2003	74/105 Lesi	1	7,3	7,8	170	185	20,7
2004	74/138 Rosemary	1	7,6	7,7	174	188	20
2005	74/150 Réva	1	7,7	7,6	178	194	22
2006	74/176 Flér	1	7,3	7,7	178	193	22,5
2007	43/273 Frenciss	1	7,2	7,6	180	190	21
2009	16/768 Sakura	1	7,1	7,2	176	182	21
2009	74/220 Last	1	7,6	8,1	174	191	21
Průměr:			7,43462	7,56404	170,827	191,423	20,725
Celkem:		52					
1957	Forma	2	7,5	7,5	173	198	22
1972	VČ 129 Marika	2	7,5	7,5	174	193	21
1979	Bora	2	6,5	6,5	160	187	20,5
1982	6-544 Betty	2	6,5	6,5	165	185	19,5
1984	VČ 1304 Molly	2	7,7	7,9	170	198	21,5
1987	86 Jasná	2	8,1	8,5	169	198	20
1989	6-257 Karina	2	7,6	7,9	170	191	20
1996	41/779 Lesná	2	7,2	7,3	177	191	20
1997	41/875 Etika	2	6,8	7,1	171	189	20
1998	52/355 Centa	2	7	7,1	174	195	21
2000	74/30 Cassi	2	7,9	7,2	169	200	21,5
2002	74/91 Scarlet	2	7,3	7,4	166	181	19
2002	74/91 Sandra	2	7,2	7,4	174	194	20
2004	24/764 Karmen Misi	2	9	8,1	174	204	22,3
2006	74/155 Margareta	2	7,9	8,6	170	206	21,5
2007	74/186 Milly	2	7,4	8,2	175	187	20
2009	74/217 Lea	2	8	8,2	180	192	22
2010	74/230 Mon gigi	2	7,4	7,4	178	191	21
2011	74/253 Carrie	2	7,4	8,5	170	191	21,2
2012	74/270 Mercy	2	7,3	7,7	165	193	20,5
Průměr:			7,46	7,625	171,2	193,2	20,725
Celkem:		20					
1968	38/49 Maruna	3	7,5	7,5	171	196	22
1972	265 Novina	3	7,5	7,5	165	190	21
1982	820 Senzace	3	6,1	7,5	174	192	21
1986	127 Luna II	3	7,3	7,3	170	185	21

Rok nar.	Jméno	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
1987	21/15 Frikce	3	7,4	7,5	178	201	21
1988	3356 Idyla	3	6,7	6,5	175	188	21
1990	69/578 Angelika	3	7,5	7,5	174	190	21,5
1991	68/220 Saké	3	7,2	7,5	179	200	22
1991	41/377 Koluna	3	7,6	7,5	172	190	20,5
1992	68/304 Story	3	7,1	7,5	173	191	20,2
1996	1/661 Wendy	3	7	7,5	176	198	21,5
1999	Alexa	3	7,1	6,5	174	199	21
2002	1/186 Candy	3	6,5	6,5	160	176	20
2003	20/465 Deborah	3	6,5	6,5	159	180	20,5
2003	74/115 Lumé	3	7,1	8,5	167	181	20,5
2004	74/135 Carisma	3	7,2	8,1	175	190	22
2004	27/166 Ginevra	3	7,7	7,5	172	190	20,5
2005	74/143 Francesca	3	7,3	7,9	175	193	22
2008	9/145 Korálka	3	7,2	7,5	174	163	20,8
2009	80/840 Carmen	3	7,5	6,5	171	190	20,5
2009	74/210 Athea	3	7,5	7,4	172	187	21,2
2010	Alexa	3	7,1	6,5	164	199	21
2010	4/847 Alexis	3	6,5	6,5	162	189	20
2010	74/227 Marioneta	3	7,7	7,9	174	190	21
2010	74/228 Ema	3	7,4	8	168	180	20
2011	74/240 Edith	3	7,3	7,6	164	181	20
2011	74/239 Melody	3	7,6	8,28	162	191	21
2012	74/268 Malika	3	7,3	7,8	164	191	20
Průměr:			7,19286	7,385	170,143	188,964	20,8821
Celkem:		28					
1975	VČ 135 Alma	4	7,5	7,5	164	199	21
1981	40 Kludie	4	7,5	7,5	174	197	21,6
1982	43 Koketa	4	7,5	7,5	178	204	22,6
1989	108 Foketa	4	8,5	7,5	180	212	22,4
1990	121 Pomněnka (PYVIII) XIV	4	8,1	7,5	173	192	20,6
1993	41/539 Glárie	4	7	7,5	172	186	20
1994	41/588 Taarla	4	9,1	9,7	172	187	20,5
1997	41/879 Tečka	4	7,3	7,3	169	182	19,5
1998	41/992 Thálie	4	7,2	6,5	175	205	21
2000	74/36 Romana	4	7,7	7,5	170	190	20
2001	74/52 Sylvie	4	7,1	7,5	179	202	21,5
2002	74/134 Carla	4	7,4	8,2	172	190	21
2004	2/629 Goldená	4	6,5	6,5	159	185	20
2006	2/753 Galaxie	4	6,5	6,5	162	180	21

Rok nar.	Jméno	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
2006	74/175 Finlandia	4	7,5	8	178	193	21,5
2006	74/169 Madona	4	7,3	8,3	173	190	20,3
2007	2/813 Gina Lady	4	6,5	6,5	161	186	21
2007	80/425 Romantika	4	7,4	7,5	170	188	19,7
2007	74/119 Mana	4	8	8,3	180	190	21
2010	74/223 Prima	4	6,9	7,6	172	190	21,3
2011	74/249 Megan	4	7,1	7,71	164	191	20
Průměr:			7,40952	7,55286	171,286	192,333	20,8333
Celkem:		21					
1978	70 Gama S	5	7,5	7,5	174	193	20,3
1991	PD - 8 Pampa	5	7,1	7,5	172	187	20,5
1994	41/583 Pega	5	7,5	7,7	175	189	20
1996	41/800 Tampa	5	7,2	7,3	176	190	20,2
1997	41/877 Libra	5	7,5	6,6	172	187	21
1998	41/987 Tanja	5	7,7	6,9	170	184	20
2004	74/130 Carol	5	7,5	7,9	174	186	21,2
2005	3/501 Pretorie	5	7,6	6,5	176	195	20
2005	74/144 Mandy	5	7,6	7,6	181	196	20,8
2005	74/146 Molly	5	7,5	7,3	174	191	20,4
2008	9/216 Tara	5	6,5	6,5	161	187	21,6
2009	74/216 Pretty	5	7,4	7,2	175	187	21,5
2012	74/274 Quick Laura	5	7	7,41	161	180	20
Průměr:			7,35385	7,22385	172,385	188,615	20,5769
Celkem:		13					
1978	43 Flopa	6	7,6	7,5	160	195	21
1989	104 Temže	6	7,8	8	164	200	21
1993	41/505 Rotunda	6	7,7	8	166	196	20,5
1995	1/544 Bianca	6	7,7	7,2	162	184	21
1997	1/719 Dominika	6	7,4	6,4	161	185	20,5
1998	41/1 Sarah	6	7	6,5	160	185	20,5
1998	41/990 Twigy	6	6,3	7,32	167	190	20
1999	74/23 Penelopa	6	7,1	7,5	165	186	20,3
2000	74/42 Sally	6	8,1	7,2	165	185	21
2001	74/55 Paola	6	7,3	7,7	161	181	21
2002	74/101 Suzi	6	7,4	7,2	170	195	22
2006	74/162 Fontána	6	7,2	7,68	162	186	20
2007	74/184 Pyšná	6	7,3	8,1	169	187	21,3
2009	16/757 La Grace	6	6,8	6,5	160	190	20
2011	74/248 Manon	6	7,1	7,87	162	190	20
2011	74/245 Mia	6	7,3	7,96	162	195	20,5
2012	74/271 Montana	6	7,1	8,18	162	186	20,5

Rok nar.	Jméno	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
Průměr:			7,30588	7,45941	163,412	189,176	20,6529
Celkem:		17					
1975	VČ 160 España	7	8,1	8,7	168	195	20,7
1987	83 Jizera	7	7,8	8	162	195	21
1991	8/130 Esi	7	7,1	7,9	162	192	20,2
1993	8/207 Paříž	7	7,2	7,8	165	191	20,8
1994	8/249 Rusalka	7	7,3	7,83	166	192	22,5
1995	41/683 Pedra	7	7,5	8,19	165	189	21
1995	8/276 Ramona	7	7,7	7,5	159	188	20
1996	41/786 Taktika	7	7,6	7,71	162	191	20,7
1997	41/873 Tajura	7	7,6	7,3	159	182	21
2001	74/47 Sabrina	7	7,3	7,52	166	189	20,4
2003	74/104 Serphina	7	7,5	7,11	161	190	21
2003	50/763 Tajga	7	7,5	7,35	170	194	21,5
2006	74/156 Merry	7	7,8	8,46	163	187	20
2007	74/181 Mary	7	7,5	7,3	166	190	20,5
2007	44/222 Tofife	7	7,5	7,87	163	192	21
2009	39/513 Pedronita	7	8,3	8,1	171	198	22
2011	39/652 Badia	7	7,9	7,71	166	197	21
Průměr:			7,6	7,78529	164,353	191,294	20,9
Celkem:		17					
1970	VČ 1155 Gama	8	8,2	8,7	169	190	20
1975	VČ 136 Afra	8	8,1	8	170	195	21,5
1981	32 Kometa	8	8,5	8,2	169	190	20,8
1985	62 Havaj	8	7,5	7,6	171	200	21,5
1986	73 Kofila	8	7	7	168	198	22
1987	VČ 1375 Fatra	8	7,2	7,5	159	170	20,5
1990	115 Toska	8	8,1	8	170	202	21,3
1991	Limuzína	8	7,6	7,8	166	179	20,5
1991	6/230 Ambra	8	7,2	7,5	169	195	21,3
1992	34/116 Gabina	8	7,4	7,5	165	190	20,8
1992	Tunika	8	7,1	7,5	164	195	20,8
1993	34/140 Gerta	8	7,4	7,5	166	191	20,5
1994	41/577 Taska	8	8,1	8,65	169	200	22
1995	41/684 Tasi	8	7,8	7,7	162	191	21
1995	41/686 Lotka	8	7,2	7,38	161	175	19,5
1996	34/187 Gloria	8	7,2	7,9	166	182	20
1997	41/867 Lada	8	7,3	8,1	160	190	20,5
1997	41/868 Eruditka	8	7,3	7,7	164	187	19,5
1998	41/980 Eliška	8	7,1	7,1	164	178	20
2001	74/62 Camilla	8	7,6	7,25	167	188	20

Rok nar.	Jméno	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
2001	74/72 Seance	8	7,4	7,12	163	182	20,6
2002	74/89 Agáta	8	7,3	7,73	161	185	21
2003	74/139 Petite Rose	8	7,4	6,5	160	180	20
2003	74/121 Corina	8	6,9	7,64	162	178	20,2
2006	74/160 Fanny	8	7,1	8,14	161	186	20
2007	1/708 Camey La-boheme	8	7,7	7,8	162	190	19
2007	74/180 Madeline	8	7,5	7,9	161	184	20
2008	74/204 Linie	8	7,4	6,5	160	197	20
2008	74/200 La Proveance	8	7,1	7,8	167	195	21,5
2010	74/236 Maja	8	7,6	8,45	166	187	20,5
2011	30/827 Mischell	8	7,5	8,42	162	192	20
2012	45/547 Annie Rouge	8	7,8	7,56	167	188	20
2012	74/272 Queen	8	7,3	7,6	159	181	20,5
Průměr:			7,48182	7,68909	164,545	188,212	20,5242
Celkem:		33					

*Poznámka: 1 = rodina plemenné klíny 68 Lecha
2 = rodina plemenné klíny Forma
3 = rodina plemenné klíny VČ 135 Alma
4 = rodina plemenné klíny 38/49 Maruna
5 = rodina plemenné klíny VČ 1155 Gama
6 = rodina plemenné klíny VČ 160 España
7 = rodina plemenné klíny 70 Gama S
8 = rodina plemenné klíny 43 Flopa*

PŘÍLOHA II.

Údaje pro vytvoření databáze B, potomstvo po otci 1028
Manillon Rouge zařazené do jednotlivých rodin.

Jméno	Pohlaví	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
74/143 Max	1	9	7,8	7,6	174	194	22
74/152 Moon	1	9	7,9	7,5	165	189	20
74/158 Marián	1	9	7,8	7,4	164	188	19,5
74/167 Maverick	1	9	7,8	6,9	167	193	21,5
74/183 Marco	1	9	7,7	7,7	165	180	19,5
74/185 Merlin	1	9	7,4	7,6	169	185	22
74/187 Marengo	1	9	7,9	8,2	164	181	21
74/188 Monargcha	1	7	7,8	7,9	173	190	21,5
74/231 Marcus	1	7	7,4	7,4	171	183	21,5
74/229 Madock	1	9	7,4	7,3	161	176	20,5
74/232 Mauglí	1	3	7,5	7,6	168	195	22
Marble M	1	10	7,5	7,3	157	170	19
74/238 Menfis	1	9	7,9	7,6	154	182	21,3
74/243 Murphy	1	9	7,19	7,76	164	179	21,5
74/244 Marat	1	3	7,47	7,77	162	178	20
74/250 Mike	1	5	7,94	8,18	171	188	21,5
74/251 Moonlight	1	9	7,66	7,66	165	183	20,5
74/254 Malcolm	1	8	7,5	7,83	161	183	21
74/258 Markucio	1	3	7,41	7,51	165	191	21
74/263 Mafin	1	1	7,2	7,47	167	183	21
74/256 Marco Pollo	1	4	7,69	7,79	173	194	21,5
74/267 Monty	1	9	7,17	7,55	173	183	21,5
74/226 Mac	1	8	7,3	7,43	166	181	20,5
74/269 May	1	8	7,11	7,26	164	181	21,5
74/275 Mash	1	9	6,92	7,22	167	185	21,5
74/276 Mojžíš	1	3	7,5	7,55	170	189	22,5
43/569 Mefisto	1	1	7,11	6,95	161	178	19,5
Průměr:			7,51741	7,55296	165,963	184,519	20,9741
Celkem:	27						
74/145 Malina	2	9	7,5	8,2	179	194	20,5
74/144 Mandy	2	5	7,6	7,7	170	196	20,8
74/146 Molly	2	5	7,5	7,3	165	191	20,4
47/614 Thelma L	2	10	7,5	8,3	169	195	21,5
74/196 Madona	2	4	7,3	8,3	164	190	20,3
74/155 Margareta	2	2	7,9	8,6	170	206	21,5
74/156 Merry	2	7	7,8	8,5	163	187	20
74/180 Medeline	2	8	7,5	7,9	161	184	20

Jméno	Pohlaví	Rodina	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
74/193 Mana	2	4	8	8,3	171	190	21
46/884 Manon	2	10	7,6	8,1	167	200	21,5
74/181 Mary	2	7	7,5	7,3	166	190	20,5
74/181 Milly	2	2	7,4	8,2	166	187	20
74//190 Mise	2	9	7,6	7,7	165	187	20,8
43/274 Safíra	2	10	7,6	7,8	165	186	19,5
74/236 Maja	2	8	7,6	8,5	166	187	20,5
74/227 Marioneta	2	3	7,7	7,9	164	190	21,5
74/237 Markéta	2	9	7,2	8,2	170	194	21,5
74/230 Mon gigi	2	2	7,4	8,1	168	191	21
74/249 Megan	2	4	7,7	7,71	164	191	20
74/239 Melody	2	3	7,6	8,28	162	191	21
74/241 Marína	2	9	7,4	8,11	167	186	21
74/245 Mia	2	6	7,3	7,96	162	195	20,5
30/827 Mischell	2	8	7,5	8,42	162	192	20
41/736 Danilla	2	10	7,3	7,8	163	195	21
74/246 Mary Lou	2	9	7,9	7	167	197	21,5
74/248 Manon	2	6	7,1	7,9	162	190	20
41/727 Larinta Rouge	2	10	7,4	6,5	162	196	21,5
8/236 Louie Louie	2	10	7,5	7,7	165	192	21
50/482 Artika	2	10	7,5	7,5	165	193	22
74/157 Miss Fantasy	2	9	8	8,1	163	187	20
6/914 Manilla Rouge	2	10	8	7,7	165	193	21
44/477 Paloma-Š	2	10	7,8	8,19	164	190	20,5
74/262 Manilla	2	9	7,7	8,12	165	197	20
74/264 Mony	2	9	7,8	7,6	166	190	21,5
74/268 Malika	2	3	7,3	7,8	164	191	20
67/742 Kima-H	2	10	8,2	8,15	165	190	21
74/270 Mercy	2	2	7,3	7,7	165	193	20,5
74/271 Montana	2	6	7,1	8,18	162	186	20,5
45/547 Annie Rouge	2	8	7,8	7,56	167	188	20
43/577 Mellisa	2	1	8	7,92	167	196	20,5
8/280 Menorca	2	10	7,6	7,81	167	188	20,5
Průměr:			7,58537	7,91042	165,283	191,452	20,6949
Celkem:	41						

Poznámka: 1 = potomstvo plemenné klisny 68 Lecha

2 = potomstvo plemenné klisny Forma

3 = potomstvo plemenné klisny VČ 135 Alma

4 = potomstvo plemenné klisny 38/49 Maruna

5 = potomstvo plemenné klisny VČ 1155 Gama

6 = potomstvo plemenné klisny **VČ 160 España**

7 = potomstvo plemenné klisny **70 Gama S**

8 = potomstvo plemenné klisny **43 Flopa**

9 = potomstvo, které není zařazeno do rodin, ale pochází z tohoto chovu

10 = potomstvo, které není zařazeno do rodin a nepochází z tohoto chovu

1 = valach

2 = klisna

PŘÍLOHA III.

Údaje pro vytvoření databáze C, porovnání klisen po otci
1028 Manillon Rouge a po otci 2626 Sahib Kubišta

Rok nar.	Jméno	Po hřebci	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
2005	74/145 Malina	1	7,5	8,2	179	194	20,5
2005	74/144 Mandy	1	7,6	7,7	170	196	20,8
2005	74/146 Molly	1	7,5	7,3	165	191	20,4
2005	47/614 Thelma L	1	7,5	8,3	169	195	21,5
2006	74/196 Madona	1	7,3	8,3	164	190	20,3
2006	74/155 Margareta	1	7,9	8,6	170	206	21,5
2006	74/156 Merry	1	7,8	8,5	163	187	20
2007	74/180 Medeline	1	7,5	7,9	161	184	20
2007	74/193 Mana	1	8	8,3	171	190	21
2007	46/884 Manon	1	7,6	8,1	167	200	21,5
2007	74/181 Mary	1	7,5	7,3	166	190	20,5
2007	74/181 Milly	1	7,4	8,2	166	187	20
2007	74//190 Mise	1	7,6	7,7	165	187	20,8
2007	43/274 Safíra	1	7,6	7,8	165	186	19,5
2010	74/236 Maja	1	7,6	8,5	166	187	20,5
2010	74/227 Marioneta	1	7,7	7,9	164	190	21,5
2010	74/237 Markéta	1	7,2	8,2	170	194	21,5
2010	74/230 Mon gigi	1	7,4	8,1	168	191	21
2011	74/249 Megan	1	7,7	7,71	164	191	20
2011	74/239 Melody	1	7,6	8,28	162	191	21
2011	74/241 Marína	1	7,4	8,11	167	186	21
2011	74/245 Mia	1	7,3	7,96	162	195	20,5
2011	30/827 Mischell	1	7,5	8,42	162	192	20
2011	41/736 Danilla	1	7,3	7,8	163	195	21
2011	74/246 Mary Lou	1	7,9	7	167	197	21,5
2011	74/248 Manon	1	7,1	7,9	162	190	20
2011	41/727 Larinta Rouge	1	7,4	6,5	162	196	21,5
2011	8/236 Louie Louie	1	7,5	7,7	165	192	21
2011	50/482 Artika	1	7,5	7,5	165	193	22
2011	74/157 Miss Fantasy	1	8	8,1	163	187	20
2011	6/914 Manilla Rouge	1	8	7,7	165	193	21
2011	44/477 Paloma-Š	1	7,8	8,19	164	190	20,5
2012	74/262 Manilla	1	7,7	8,12	165	197	20
2012	74/264 Mony	1	7,8	7,6	166	190	21,5
2012	74/268 Malika	1	7,3	7,8	164	191	20
2012	67/742 Kima-H	1	8,2	8,15	165	190	21
2012	74/270 Mercy	1	7,3	7,7	165	193	20,5
2012	74/271 Montana	1	7,1	8,18	162	186	20,5

Rok nar.	Jméno	Po hřebci	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
2012	45/547 Annie Rouge	1	7,8	7,56	167	188	20
2012	43/577 Mellisa	1	8	7,92	167	196	20,5
2012	8/280 Menorca	1	7,6	7,81	167	188	20,5
Průměr:			7,58537	7,91732	165,61	191,512	20,6902
Celkem:		41					
1996	52/818 Vinny	2	6,8	6,5	160	180	20,6
1996	52/19 Sonnetta	2	7,1	7	161	188	20,7
1997	52/927 Subreta	2	7,1	5,5	171	202	23
1997	52/863 Sáva	2	7,2	6,9	165	175	20,5
1998	52/2 Sant	2	6,7	7,3	159	175	20
1998	52/6 Saň	2	7,7	6,8	173	201	22,5
1999	46/393 Sára	2	6,9	6,6	170	193	21,5
1999	74/8 Satira	2	7,4	7,1	159	187	20,2
2000	74/42 Sally	2	8,1	7,2	165	185	20,3
2000	20360 Sarah	2	7,4	6,5	169	205	21,5
2001	57/591 Solniké	2	7,9	7,7	169	195	22
2001	74/59 Samantha	2	7,5	7,8	167	196	20,5
2001	47/433 Savannah	2	7,7	8,1	164	192	20
2001	74/72 Seance	2	7,4	7,1	163	182	20,6
2001	74/77 Sika	2	7	8	161	178	20
2001	74/61 Soňa	2	8	7,1	169	202	22
2001	74/60 Sosna	2	7,5	7,7	166	191	20
2001	74/52 Sylvie	2	7,1	6,5	172	202	21,5
2002	74/85 Simona	2	6,8	7,1	161	181	20,5
2002	74/86 Safira	2	7,3	7,1	166	193	21
2002	74/91 Scarlet	2	7,3	7,4	160	181	19
2002	74/97 Salima	2	7,6	7,2	173	194	21
2002	74/79 Sandra	2	7,2	7,4	164	194	20
2002	74/102 Saragana	2	6,4	6,5	168	203	22
2002	7484 Saskia	2	7,6	7,2	168	192	21
2002	74/130 Sazka	2	7,2	7,1	165	188	21
2002	57/636 Siraël	2	6,9	6,5	169	190	20,5
2002	74/83 Stefany	2	7,5	7,2	164	190	20
2002	74/101 Suzi	2	7,4	7,2	170	195	22
2003	74/124 Scarabea	2	7,2	7,9	164	185	20,5
2003	74/114 Seina	2	7,3	7,1	163	190	21,5
2003	74/104 Serapina	2	7,5	7,1	161	190	21
2003	74/119 Stella	2	7,6	7,5	162	182	20
2003	74/109 Suplika	2	7,4	7,9	161	182	20,3
2003	74/106 Saxana	2	7,4	7,2	159	181	20,5

Rok nar.	Jméno	Po hřebci	PK (svod)	ZZV	KVH	OH	Ohol
2006	57/863 Sara - H	2	7,6	7,2	160	196	20
2007	57/902 Salma	2	7,2	6,8	162	192	21
2009	69/23 Sharon	2	7	7,2	163	197	20,5
2007	18/22 Geisha	2	8,1	6,5	163	190	21
2007	1/702 Dorisa	2	7,7	7,84	168	191	20,5
2009	68/448 Hvězda	2	7,6	7,11	162	196	19,5
2010	52/266 Lanesa	2	7,8	8,37	163	190	21
2010	57/88 Fiesta	2	7,7	6,5	163	194	20
2011	52/217 Marion	2	7,5	7,65	170	197	21
2011	52/280 Salome	2	7,7	6,5	165	194	20,5
2012	52/374 Linda	2	7,8	6,5	160	193	20
Průměr:			7,38696	7,13413	164,783	190,652	20,7435
Celkem:		46					

Poznámka: 1 = klisny po otci 1028 Manillon Rouge

2 = klisny po otci 2626 Sahib Kubišta

